BOT
พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2564

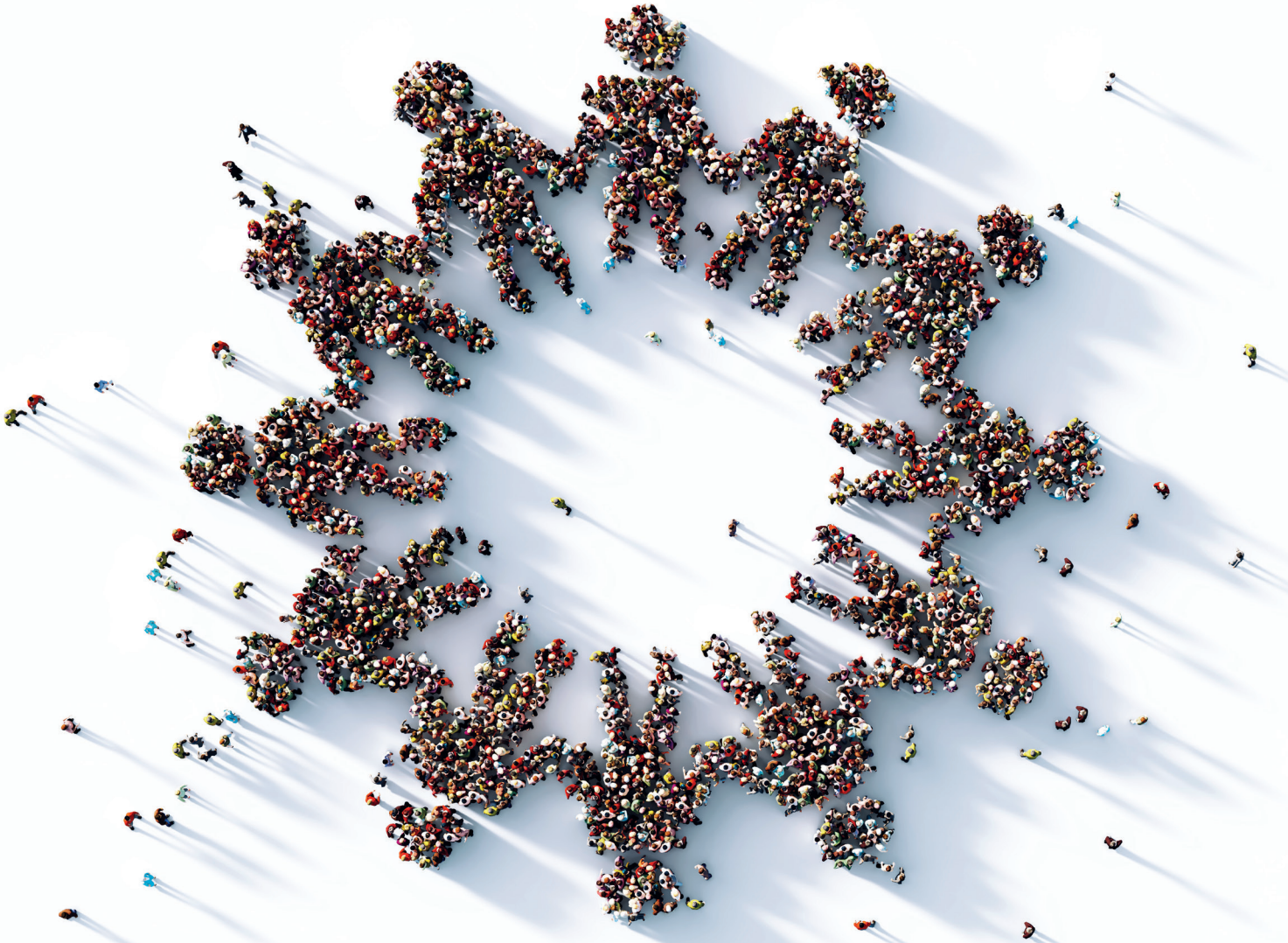

RECOVERY MEASURES: BEHIND THE SCENE

เจาะลึกเบื้องหลังมาตรการฟื้นฟูเพื่อธุรกิจไทย

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี
๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

Editor's Welcome

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านทุกท่าน ในช่วงกลางปีนี้ เราได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และการสาธารณสุขในหลายด้าน แม้การกลับมาระบาดของโควิด 19 ระลอก 3 จะทำให้เศรษฐกิจที่กำลังปรับตัวดีขึ้นกลับมาหยุดชะงักอีกครั้ง แต่ก็มีข่าวดีจากการมาถึงของวัคซีนที่เป็นพระเอกของวิกฤตครั้งนี้

วารสาร BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับพิเศษนี้ ชวนทุกท่านไปเจาะลึกถึงเบื้องหลังการจัดทำมาตรการทางการเงินเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด 19 หรือที่ชาวแบงก์ชาติเรียกกันสั้น ๆ ว่า "มาตรการฟื้นฟูฯ" โดยเหล่านักคิด นักออกแบบนโยบาย รวมถึงผู้ร่วมปฏิบัติการที่ร่วมแรงร่วมใจกันบนฐานของการ "คิดรอบ ตอบได้" จะมาแบ่งปันประสบการณ์และความรู้สึกของการทำงานนี้ค่ะ

เริ่มกันด้วยคอลัมน์ Cover Story ที่จะเล่าเรื่องปูพื้นให้ท่านผู้อ่านเห็นภาพจากสถานการณ์อันเป็นที่มาของการออกแบบมาตรการฟื้นฟูฯ และต่อด้วยคอลัมน์ Governor's Talk ที่ ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ผู้ว่าการ ธปท. ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการออกมาตรการฟื้นฟูฯ ของ ธปท. และเปิดเผยความในใจเบื้องหลังการทำงานแก้วิกฤตในฐานะผู้ว่าการ ธปท. ตามมาด้วยการเล่าประสบการณ์ของทีมงานกับการทำงานที่ต้องแข่งกับเวลาเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการให้ทันการณ์ในคอลัมน์พิเศษ Special Scoop

การขับเคลื่อนงานใหญ่ที่ท้าทายให้สำเร็จได้ เพราะมีพันธมิตรที่ร่วมมือร่วมใจกับ ธปท. ในการจัดทำมาตรการฟื้นฟูฯ เริ่มจากคุณกุลยา ตันติเตมิท ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในคอลัมน์ Relax @ เรือนแพ ที่จะมาเล่าถึงมาตรการฟื้นฟูของภาครัฐที่เข้มข้นต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มการระบาดของโควิด 19 ถึงปัจจุบัน ต่อด้วยภาคผู้ประกอบการในคอลัมน์ The Knowledge พูดคุยกับคุณสนั่น อังอุบลกุล ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ที่จะมาเล่าถึงบทบาทของหอการค้าไทยในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประกอบการ

ท่านผู้อ่านคงเคยได้ยินคำว่า "ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์" มาบ้างแล้ว ขอเชิญทุกท่านพบกับคุณก้องศักดิ์ คู่พงศกร นายกสมาคมโรงแรมไทยภาคใต้ กับการผลักดันพื้นที่ทดลองที่จะเป็นความหวังของภาคการท่องเที่ยวในคอลัมน์ Inspiration

นอกจากนี้ ยังมีเนื้อหาที่น่าสนใจกับคอลัมน์ Global Trend พบกับมาตรการเยียวยาของหลายประเทศทั่วโลก และพบกับสองธุรกิจที่ฟื้นตัวกลับมาได้ในสถานการณ์โควิด 19 ที่จะเป็นแรงบันดาลใจในการปรับตัวเมื่อเจอวิกฤตในคอลัมน์เศรษฐกิจติดดิน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมตอบแบบสอบถามออนไลน์ BOT พระสยาม MAGAZINE Survey 2564 ทุกความเห็นของท่านเป็นประโยชน์กับทีมงานเป็นอย่างยิ่งค่ะ

สุดท้ายนี้ ขอเป็นกำลังใจให้ท่านผู้อ่านทุกท่านผ่านพ้นสถานการณ์ที่ยากลำบากนี้ไปได้ เชื่อมั่นว่าวัคซีนและมาตรการฟื้นฟูดี ๆ ที่ทางภาครัฐ ภาคเอกชน และ ธปท. ได้ทยอยออกมา จะช่วยให้ทุกท่านมีสุขภาพกายที่แข็งแรง สุขภาพใจที่เข้มแข็ง และสุขภาพการเงินที่ดีขึ้นค่ะ

สุรีรัตน์ ลัคนานิตย์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ

ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจริตกุล

บรรณาธิการ :
สุรีรัตน์ ลัคนานิตย์

กองบรรณาธิการ :
อุบลรัตน์ จันทรังษ์
นฤมล เวสารัชกิจ
พิมพ์วรีย์ กิตติสารกุล
จุฑามาศ ศิรประชา
ณัฐินี รชตะนันทน์
ษกาณ เตชชาติวนิช
นฤพนธ์ รักษ์พงษ์

CONTENTS

BOT พระสยาม MAGAZINE ISSUE 3/2564

04 COVER STORY
ชูใจ วีระ และธนาคารแห่งประเทศไทย

09 GOVERNOR'S TALK
เปิดใจ ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ
เบื้องลึกภารกิจฟื้นฟูเศรษฐกิจของ ธปท.

16 SPECIAL SCOOP
รวมพลังสร้างมาตรการฟื้นฟูสู้โควิด 19

29 RELAX @ เรือนแพ
กุลยา ตันติเตมิท ผู้อำนวยการ สศค.
"คลังสมอง" ของมาตรการเยียวยาแห่งรัฐ

34 INSPIRATION
ก้องศักดิ์ คู่พงศกร นายกสมาคมโรงแรมไทยภาคใต้
ชู "ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์" พื้นที่ทดสอบท่องเที่ยวไทย

38 THE KNOWLEDGE
- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
  กับบทบาทการเยียวยาธุรกิจในวิกฤตโควิด 19
  ผ่านมุมมอง สนั่น อังอุบลกุล
- DR BIZ แก้หนี้ครบ จบที่เดียว
- ครอบคลุม ตรงจุด และทันการณ์ :
  รวมมาตรการช่วยเหลือธุรกิจในช่วงโควิด 19

48 GLOBAL TREND
จากเยียวยาสู่ฟื้นฟู...
มาตรการรับมือวิกฤตโควิด 19 ในต่างประเทศ

52 เศรษฐกิจติดดิน
ส่วนผสมสู่ความสำเร็จของการปรับตัวธุรกิจในภูมิภาค

56 EAT GUIDE
เพราะชีวิตต้องไปต่อ...
4 ร้านอาหาร "โควิดเปลี่ยนชีวิต"

58 BESTINATION
House Quarantine
กักตัวกลางธรรมชาติกับ 4 โรงแรมทางเลือก ALQ

60 LIBRARY & ARCHIVES
ปรับตัวด้วยปัญญาฝ่าวิกฤตไวรัส

RECOMMENDED!
ONLINE CONTENT

YouTube
Media Briefing ความคืบหน้ามาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูภาคธุรกิจ

ร่วมรับฟังความคืบหน้ามาตรการทางการเงินของ ธปท. เพื่อช่วยเหลือธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ทั้งความคืบหน้าของมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ และมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ ตลอดจนการดำเนินงานช่วยเหลือในระยะต่อไปของ ธปท.

https://bit.ly/3pcmBdR

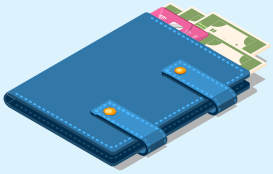

Podcast
รายการ BOT on the GO "มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยระยะที่ 3"

รายการพอดคาสต์ที่เป็นการพูดคุยถึงมาตรการและนโยบายของ ธปท. แบบง่าย ๆ กับประเด็นมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยระยะที่ 3 ที่มาที่ไปของมาตรการและความแตกต่างจากระยะก่อนหน้า รวมถึงแนวทางอื่น ๆ ของ ธปท. ที่จะช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย

https://spoti.fi/2TsJyxl

YouTube
ประสานพลังเพื่อคู่ค้า เดินหน้าฟื้นฟูธุรกิจ

ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวเปิดงานการสัมมนาออนไลน์ "ประสานพลังเพื่อคู่ค้า เดินหน้าฟื้นฟูธุรกิจ" สรุปประเด็นมาตรการฟื้นฟูของ ธปท. โดยเน้นการปรับปรุงจากมาตรการเดิม เพื่อให้ลูกหนี้เข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้น รวมทั้งให้ทัศนะว่า ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความร่วมมืออย่างไรในการช่วยให้ SMEs เข้าถึงสภาพคล่องได้ทันการณ์

https://bit.ly/3pCzka5

บทความ
ลูกหนี้นอกระบบโดดเดี่ยวจริงหรือ?

ลูกหนี้นอกระบบโดดเดี่ยวจริงหรือ? คำตอบคือ "ไม่จริง" เพราะหลายปีที่ผ่านมา ภาครัฐตระหนักถึงปัญหานี้และพยายามแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างยั่งยืน บทความนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่ในการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาหนี้สินให้แก่ลูกหนี้นอกระบบ

https://bit.ly/3yKSAGq

บทความ
การช่วยเหลือลูกหนี้และแหล่งเงินต่าง ๆ ของภาครัฐ

การระบาดของโควิด 19 ทำให้วิถีชีวิตและการทำงานเปลี่ยนไป บทความนี้รวบรวมโครงการและมาตรการช่วยลดภาระหนี้สินและเสริมสภาพคล่องให้กับประชาชน โดยมุ่งช่วยเหลือกลุ่มที่เดือดร้อนให้ตรงจุดที่สุด พร้อมหมายเลขโทรศัพท์สำหรับติดต่อเพื่อให้ประชาชนนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้สะดวกขึ้น

https://bit.ly/3g1vwdR

บทความ
สิทธิของลูกหนี้ในการไกล่เกลี่ยปัญหาหนี้สิน

หากลูกหนี้เริ่มมีปัญหาขาดสภาพคล่องหรือเริ่มผิดนัดชำระหนี้ ไม่เพียงลูกหนี้มีสิทธิ์เข้าไปเจรจากับเจ้าหนี้ได้โดยตรง แต่ลูกหนี้ยังสามารถหาคนกลางช่วยไกล่เกลี่ยในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ บทความนี้บอกเล่าถึงสิทธิสำคัญของลูกหนี้ที่ควรทำความเข้าใจ และใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้ตนเองออกจากวงจรการเป็นหนี้

https://bit.ly/3p8M7Rf

เรื่อง : ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2 / เรียบเรียง : สมคิด พุทธศรี

ชูใจ วีระ และธนาคารแห่งประเทศไทย

01

ชูใจเป็นเจ้าของร้านอาหารแบบ full service[1] จำนวน 3 สาขาในห้างสรรพสินค้าในกรุงเทพมหานคร ก่อนโควิด 19 จะระบาดในช่วงต้นปี 2563 แม้จะเริ่มธุรกิจด้วยวงเงินสินเชื่อกับธนาคารแห่งหนึ่งในวงเงินประมาณ 80 ล้านบาท แต่ก็มียอดหนี้คงเหลือเพียง 20 ล้านบาทเท่านั้น - ธุรกิจของชูใจกำลังไปได้ดี

แต่เมื่อโควิด 19 ระบาดรอบแรก ร้านอาหารของชูใจเปิดให้ลูกค้านั่งรับประทานอาหารในร้านไม่ได้ตามมาตรการล็อกดาวน์ทั่วประเทศ ทำให้รายได้สะดุดทันที ในขณะที่ยังมีค่าใช้จ่ายที่ยังเป็นภาระ เช่น ค่าเช่าที่ และค่าจ้างพนักงาน แม้เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง และร้านของชูใจกลับมาเปิดได้อีกครั้งหลังผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ แต่ลูกค้าไม่ได้กลับมาใช้บริการเหมือนเดิม เพราะหลายคนยังคงกังวลต่อการแพร่ระบาด และภาครัฐยังจำกัดจำนวนผู้ใช้บริการ ชูใจพบว่า รายได้หลังจากกลับมาเปิดรอบใหม่ลดลงเหลือเพียง 40%[2] จากยอดขายเดิมเท่านั้น

เรื่องราวของชูใจไม่ต่างจากผู้ประกอบการร้านอาหารคนอื่น ๆ ในประเทศไทยมากนัก

ส่วนวีระเป็นเจ้าของโรงแรมขนาด 120 ห้องที่จังหวัดภูเก็ต ก่อนโควิด 19 โรงแรมของวีระกำลังไปได้ดี มีลูกค้าเข้าพักเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 70%[3] และเป็นลูกค้าชาวต่างชาติมากกว่า 50% วีระเพิ่งปรับปรุงโรงแรมได้ไม่นาน โดยกู้เงินไปประมาณ 400 ล้านบาท และมียอดหนี้คงเหลือประมาณ 300 ล้านบาท[4] โดยปกติวีระมีภาระต้องผ่อนชำระราว 6 ล้านบาทต่อเดือน ซึ่งไม่ได้เป็นปัญหา จนกระทั่งโควิด 19 ระบาด ทำให้ต้องปิดโรงแรมชั่วคราวนานถึง 3 เดือนตามมาตรการล็อกดาวน์ทั่วประเทศ ภายหลังการผ่อนคลายมาตรการ แม้โรงแรมของวีระจะกลับมาเปิดได้อีกครั้ง แต่จำนวนผู้เข้าพักก็เหลือเพียงแค่ 20%[5] เท่านั้น เพราะนักท่องเที่ยวต่างชาติหายไป

ในทำนองเดียวกัน เรื่องราวของวีระก็ไม่ต่างจากผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวคนอื่น ๆ มากนัก

ที่สุดแล้ว เรื่องราวของชูใจและวีระถือเป็นบทสะท้อนของความเดือดร้อนที่ผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยต้องเผชิญในช่วงที่ผ่านมา

02

ย้อนกลับไปเมื่อต้นปี 2563 คงไม่มีใครคาดคิดว่า สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 จะกลายเป็นวิกฤตสาธารณสุขระดับโลกที่ไม่เพียงคร่าชีวิตผู้คนไปมากมาย แต่ยังส่งผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจด้วย ยิ่งสถานการณ์ยืดเยื้อและมีความไม่แน่นอนสูง ผลซ้ำเติมเศรษฐกิจก็ยิ่งรุนแรง โดยหนึ่งในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ ผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลางในภาคบริการและภาคท่องเที่ยวอย่างชูใจและวีระนั่นเอง

ข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ประเทศไทยมีธุรกิจ SMEs รวมกว่า 3 ล้านราย ซึ่งมีการจ้างงานกว่า 12 ล้านคน โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวมีสัดส่วนการจ้างงานสูงถึง 20% ของการจ้างงานทั้งหมด ดังนั้น ความยากลำบากของธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง จึงหมายถึงความยากลำบากของเศรษฐกิจไทยในภาพรวมด้วย

ในสถานการณ์เช่นนี้ หลายคนอาจสงสัยว่า ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ดูแลระบบการเงินและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศจะสามารถทำอะไรได้บ้าง

---

[1] ร้านอาหารแบบ full service หมายถึง ร้านที่มีพนักงานให้บริการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การต้อนรับลูกค้า การเสิร์ฟอาหารและการชำระเงิน
[2] ข้อมูลจากการสำรวจภาวะธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ณ ก.พ. 64 โดย ธปท.
[3] ค่าเฉลี่ยอัตราการเข้าพัก (occupancy rate) ของโรงแรมในภาคใต้ปี 2562
[4] ภาระหนี้เฉลี่ยจากการสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พักแรม ณ เม.ย. 64 โดย ธปท.
[5] ค่าเฉลี่ยอัตราการเข้าพัก (occupancy rate) ของโรงแรมในภาคใต้ปี 2563

03

ในช่วงเวลาแห่งความยากลำบากเช่นนี้ สิ่งที่ผู้ประกอบการอย่างชูใจและวีระต้องการมากที่สุดคือ สภาพคล่องและการบรรเทาภาระหนี้สินเดิม เพื่อประคับประคองกิจการและรอโอกาสที่จะฟื้นฟูธุรกิจให้อยู่รอดในช่วงวิกฤตนี้ สำหรับประเทศไทย การอยู่รอดของธุรกิจ SMEs เหล่านี้เท่ากับช่วยพยุงการจ้างงาน และลดผลกระทบของวิกฤตโควิด 19 ต่อการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในระยะยาว

ตั้งแต่วิกฤตโควิด 19 เริ่มขึ้นในช่วงต้นปี 2563 ธปท. เร่งออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ทุกกลุ่ม โดยครอบคลุมทั้งการแก้ไขปัญหาหนี้เดิมและการเสริมสภาพคล่องเพื่อเติมเงินใหม่ให้แก่ภาคธุรกิจ ในช่วงต้น ผู้เชี่ยวชาญทั่วโลกต่างก็คาดการณ์ว่า การระบาดน่าจะเป็นเรื่องชั่วคราวและสามารถเอาชนะได้ด้วยการล็อกดาวน์อย่างเข้มข้น มาตรการในระยะแรกจึงเป็นมาตรการแบบปูพรมช่วยเหลือเป็นวงกว้างเพื่อตอบโจทย์กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชะงักงันเป็นการเฉพาะ สำหรับ SMEs มีมาตรการชะลอการชำระหนี้ให้ SMEs ที่มีวงเงินสินเชื่อต่ำกว่า 100 ล้านบาททุกรายเป็นเวลา 6 เดือน ในส่วนลูกหนี้รายย่อยก็มีมาตรการขั้นต่ำแบบปูพรมให้กับลูกหนี้เช่นกัน เช่น กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยวงเงินต่ำกว่า 3 ล้านบาท จะมีการเลื่อนการชำระหนี้ 3 เดือน

สำหรับการเสริมสภาพคล่องโดยการเติมเงินใหม่ให้แก่ภาคธุรกิจ ธปท. โดยความร่วมมือกับกระทรวงการคลังได้ออก พ.ร.ก. ซอฟต์โลนในช่วงเดือนเมษายน 2563 ซึ่งการออกแบบมาตรการในครั้งนั้นมองว่าสถานการณ์จะรุนแรงแต่ไม่ยืดเยื้อ ทำให้รูปแบบของมาตรการไม่เพียงพอรองรับสถานการณ์ที่ยาวนานกว่าที่คาด

ต่อมา เมื่อสถานการณ์เปลี่ยน ธปท. ก็จำเป็นต้องปรับมาตรการให้สอดคล้อง เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ยืดเยื้อ โดย ธปท. ได้ปรับเปลี่ยนจากความช่วยเหลือแบบปูพรมมาเป็นการให้ความช่วยเหลือเชิงรุกและตรงจุดเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกหนี้แต่ละราย (targeted) มากขึ้น รวมถึงเน้นให้สถาบันการเงินช่วยเหลือโดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้

นอกจากนี้ ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ธปท. ได้ประกาศมาตรการฟื้นฟูฯ รอบใหม่วงเงิน 350,000 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือ "มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ" วงเงิน 250,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นการให้สินเชื่อใหม่เพื่อเสริมสภาพคล่องและฟื้นฟูกิจการ และส่วนที่สองคือ "มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้" วงเงิน 100,000 ล้านบาท เพื่อบรรเทาภาระหนี้เดิมของธุรกิจที่ได้รับผลกระทบรุนแรงและยืดเยื้อ ทำให้ต้องใช้เวลานานกว่ากลุ่มอื่นในการฟื้นตัว

มาตรการฟื้นฟูฯ รอบใหม่ ธปท. : แม่นยำ ตอบโจทย์สถานการณ์ยืดเยื้อ

มาตรการ สินเชื่อฟื้นฟูฯ วงเงิน 250,000 ล้านบาท

มีการแก้ไขข้อจำกัดจากมาตรการซอฟต์โลนเดิมในหลายประเด็น เช่น ปรับวงเงินสินเชื่อให้สูงขึ้นจาก 20% ของยอดคงค้างสินเชื่อเป็น 30% ของวงเงินสินเชื่อ เพิ่มการเข้าถึงโดยการให้ลูกหนี้รายใหม่ที่ไม่มีหนี้กับสถาบันการเงินอยู่เดิมสามารถเข้าร่วมโครงการได้ ขยายระยะเวลาเงินกู้ยาวขึ้นจาก 2 ปี เป็น 5 ปี เพื่อให้เพียงพอกับระยะเวลาที่เศรษฐกิจจะกลับสู่ภาวะปกติ

นอกจากนี้ ยังปรับอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นให้สะท้อนความเสี่ยงที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มการเข้าถึงของลูกหนี้กลุ่มเสี่ยงที่เป็นเป้าหมายของการให้ความช่วยเหลือ นำกลไกการค้ำประกันผ่านบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ที่มีสัดส่วนการค้ำประกันความเสียหาย 40% มาใช้เพิ่มขึ้นจากโครงการปกติ โดยได้ออกแบบให้กลุ่ม SMEs รายเล็กที่เรียกว่า micro SMEs (วงเงินสินเชื่อเดิมต่ำกว่า 5 ล้านบาท) ได้รับการค้ำประกันที่สูงกว่ารายกลางและใหญ่

มาตรการ พักทรัพย์ พักหนี้ วงเงิน 100,000 ล้านบาท

เป็นมาตรการที่ใช้กับธุรกิจที่ได้รับผลกระทบรุนแรงและยืดเยื้อ ต้องใช้เวลานานกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในการฟื้นตัว แต่ยังมีภาระในการผ่อนชำระ ไม่สามารถใช้กลไกการปรับโครงสร้างปกติได้ แต่มีทรัพย์สินเป็นประกันให้สามารถตีโอนทรัพย์ชำระหนี้กับสถาบันการเงินเพื่อหยุดภาระหนี้ และมีสิทธิเช่าทรัพย์สิน และได้รับสิทธิซื้อคืนเป็นรายแรกในช่วง 3 - 5 ปี ด้วยราคาต้นทุนการตีโอนในครั้งแรก บวกด้วยต้นทุนการถือครองทรัพย์ในระดับที่ต่ำมากไม่เกิน 1% ต่อปี และค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพย์ตามที่จ่ายจริง ทั้งนี้ หากลูกหนี้รายเดิมเป็นผู้เช่าและดูแลทรัพย์เอง ก็จะไม่มีการเรียกเก็บค่าดูแลทรัพย์และยังสามารถนำค่าเช่ามาหักออกจากราคาซื้อคืนได้ด้วย

กลไกนี้นอกจากจะช่วยหยุดภาระหนี้แล้ว ยังช่วยทำให้ลูกหนี้ไม่ถูกกดราคาขายทรัพย์สินในราคาต่ำดังที่เริ่มมีนักลงทุนหรือกองทุนต่างประเทศมารับซื้อกิจการโรงแรมในแหล่งท่องเที่ยวแล้ว และที่สำคัญที่สุดคือ มาตรการนี้ยังเปิดโอกาสให้ลูกหนี้กลับมาดำเนินธุรกิจได้อีกครั้งหลังสถานการณ์คลี่คลาย โดย ธปท. ได้กำหนดให้มีมาตรฐานของสัญญาตีโอนและสถาบันการเงินทุกรายต้องส่งสัญญาดังกล่าวให้ ธปท. พิจารณาด้วย

04

การออกแบบมาตรการฟื้นฟูฯ เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจภายใต้สถานการณ์ความไม่แน่นอนสูง เป็นงานยาก มีความซับซ้อนสูง และส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย ลำพัง ธปท. ย่อมไม่สามารถผลักดันมาตรการเช่นนี้ได้

ในกระบวนการจัดทำมาตรการฟื้นฟูฯ ธปท. ได้ประสานความร่วมมือ รับฟังความคิดเห็น และหารือกับผู้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ทั้งในส่วนของลูกหนี้ผ่านสมาคมต่าง ๆ เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย และส่วนของเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินที่เข้าร่วมมาตรการ ตลอดจนหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะมีส่วนช่วยสนับสนุนมาตรการ โดยยึดเอาผลประโยชน์สาธารณะเป็นเป้าหมายสำคัญร่วมกัน

แม้แต่ฝ่ายงานใน ธปท. เอง ก็ต้องมีการปรับวิธีการทำงานขนานใหญ่ โดยมีการระดมความคิดเห็นและประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายงาน อาทิ สายงานด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน นโยบายการเงิน กฎหมาย สื่อสาร และไอที ผ่านการทำงานเป็นกลุ่มแบบข้ามสายงานที่เรียกว่า squad ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่า ธปท. จะใช้จุดแข็งในด้านความรู้และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนให้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

ชูใจ ได้ประโยชน์จาก มาตรการฟื้นฟูฯ ของ ธปท. อย่างไร

ชูใจ :
ประกอบธุรกิจร้านอาหารในห้างสรรพสินค้า มีวงเงินสินเชื่อกับธนาคารแห่งหนึ่งประมาณ 80 ล้านบาท มียอดหนี้คงเหลือ 20 ล้านบาท

ระบาดระลอกแรก :
ลูกค้านั่งรับประทานอาหารในร้านไม่ได้ เพราะล็อกดาวน์ ขาดรายได้ แต่ยังมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเช่าที่ และค่าจ้างพนักงาน

มาตรการปูพรม :
ชูใจได้รับการชะลอการชำระหนี้ โดยอัตโนมัติจากสถาบันการเงินทันที เป็นเวลา 6 เดือน (เม.ย. - ต.ค. 63)

มาตรการล็อกดาวน์คลี่คลาย :
ลูกค้ากลับมาใช้บริการน้อย รายได้ลดลงเหลือเพียง 40% เทียบกับช่วงก่อนการระบาด

มาตรการซอฟต์โลน :
ได้รับเงินกู้เพียง 4 ล้านบาท (20% ของยอดหนี้คงค้างเดิม)

ระบาดระลอกสองและสาม :
แม้ไม่มีการล็อกดาวน์ทั่วประเทศ แต่ธุรกิจก็ได้รับผลกระทบ แม้จะพยายามปรับตัวแล้วก็ตาม

มาตรการตาม พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ :
ได้รับวงเงินกู้ 20 ล้านบาท (30% ของวงเงินกู้เดิม หักซอฟต์โลนรอบแรก)

- อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย 5 ปี 5% ต่อปี โดย 2 ปีแรกคิดเพียง 2% ต่อปี
- ขอกู้ได้ 3 ครั้ง ครั้งแรกอาจกู้ 7 ล้าน มาใช้จ่ายทั่วไปในร้าน เป็นการ "เยียวยา" ระยะสั้น จากนั้นเมื่อยอดขายเริ่มกลับมา และต้องการปรับรูปแบบร้านให้แข่งขันได้หลังโควิด 19 อาจกู้เพิ่มได้อีก 13 ล้านเพื่อ "ฟื้นฟู" ธุรกิจ

วีระ ได้ประโยชน์จาก มาตรการฟื้นฟูฯ ของ ธปท. อย่างไร

วีระ :
ประกอบธุรกิจโรงแรม มีหนี้ 400 ล้านบาท มียอดหนี้คงเหลือประมาณ 300 ล้านบาท หลักประกันเป็นโรงแรมราคาประเมิน 600 ล้านบาท (LTV* 50%) และมีภาระผ่อนชำระ ราว 6 ล้านบาทต่อเดือน

ระบาดระลอกแรก :
โรงแรมปิดชั่วคราว 3 เดือน เมื่อเปิดใหม่ ผู้เข้าพักเหลือเพียง 20% (จากเดิม 70%) ลดราคา 40% แต่ลูกค้าก็ยังไม่กลับมา

มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้แบบตรงจุด :
สถาบันการเงินปรับโครงสร้างหนี้ของวีระ ให้สอดคล้องกับกระแสเงินสดปัจจุบัน ของกิจการ

ระบาดระลอกใหม่ :
อัตราการเข้าพักลดลงเหลือเพียงแค่ 10% ปรับโครงสร้างหนี้แล้ว แต่กระแสเงินสด ก็ยังไม่พอชำระหนี้ ไม่รู้ว่าธุรกิจจะกลับมาปกติเมื่อไหร่

มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ :
นำโรงแรมซึ่งเป็นหลักประกันสินเชื่อเดิม เจรจากับธนาคารเพื่อตัดภาระหนี้ได้ทั้งหมด (เนื่องจาก LTV 50%)

- วีระสามารถซื้อคืนโรงแรม เพื่อนำกลับไปดำเนินธุรกิจต่อ ภายหลังเปิดประเทศแล้วในราคาที่ตกลงกันไว้
- ขอเช่าโรงแรมจากธนาคาร เพื่อดำเนินการต่อได้
- สามารถต่อรองค่าเช่าที่สอดคล้องกับ รายได้และกระแสเงินสดของโรงแรมในปัจจุบัน (ลดภาระทางการเงินจากเดิมที่ต้องผ่อนชำระ 6 ล้านบาทต่อเดือน)
- ขอสินเชื่อฟื้นฟูเพื่อใช้ลงทุนในการ ปรับโมเดลธุรกิจในระหว่างรอการท่องเที่ยว ฟื้นตัว เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน รองรับโลกหลังโควิด 19

* LTV ย่อมาจาก loan-to-value ratio หมายถึง อัตราส่วนสินเชื่อต่อราคาบ้าน ตัวอย่างเช่น หากบ้านราคา 2 ล้านบาท และกำหนดให้ LTV = 90% หมายความว่าเราจะกู้เงินเพื่อซื้อบ้านได้เพียง 1.8 ล้านบาทนั่นเอง

มากที่สุด ซึ่งนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาจะมีประสิทธิภาพและมีความรัดกุม

แม้การออกแบบมาตรการเป็นงานยาก แต่การผลักดันให้มาตรการสัมฤทธิ์ผลตามที่ตั้งใจเป็นงานที่ยากยิ่งกว่า ธปท. ตระหนักดีว่า การช่วยเหลือลูกหนี้และผู้ประกอบธุรกิจ ไม่ได้จบลงแค่การบังคับใช้กฎหมาย (ปัจจุบัน พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ มีผลบังคับใช้และผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรแล้วเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564) แต่อยู่ที่การติดตามและประเมินผลการดำเนินมาตรการอย่างใกล้ชิด โดย ธปท. ยังต้องทำงานร่วมกับสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นตัวกลางที่จะส่งผ่านความช่วยเหลือนี้อย่างต่อเนื่อง

ที่สำคัญที่สุดคือ หากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ธปท. ก็พร้อมที่จะเปลี่ยนเงื่อนไข หรือดำเนินมาตรการเพื่อช่วยเหลือได้ทันที ซึ่งในกรณีที่จำเป็น มาตรการที่ออกแบบมานี้มีความยืดหยุ่นให้ ธปท. สามารถปรับปรุงมาตรการช่วยเหลือเพิ่มเติมได้ในระดับประกาศ ธปท. โดยไม่ต้องแก้ไข พ.ร.ก.

ธปท. เชื่อมั่นว่า มาตรการฟื้นฟูฯ นี้จะเป็นกลไกหนึ่งที่จะร่วมกับมาตรการทางการเงินและการคลังอื่นที่จะช่วยให้ชูใจ วีระ และผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลางส่วนใหญ่ของประเทศสามารถประคับประคองธุรกิจต่อไปได้ เพื่อที่ว่า เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 คลี่คลายลง ธุรกิจการจ้างงานและเศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัวกลับมาได้อย่างเร็วที่สุด

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

สแกน
รับชมบทสัมภาษณ์
ดร.เศรษฐพุฒิ
สุทธิวาทนฤพุฒิ

เปิดใจ ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ

เบื้องลึกภารกิจฟื้นฟูเศรษฐกิจของ ธปท.

การแพร่ระบาดของโควิด 19 นับเป็นวิกฤตสาธารณสุข ที่ไม่เพียงทดสอบความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจไทยและภาคธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs มาตลอดระยะเวลาเกือบปีครึ่ง แต่ยังท้าทายการทำงานของหน่วยงานที่ดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินของประเทศ อย่างเช่นธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ด้วยเช่นกัน สำหรับ ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ผู้ว่าการ ธปท. ที่แม้จะมีประสบการณ์ทำงานในองค์กรชั้นนำระดับโลก อาทิ ธนาคารโลก ทั้งยังเคยเป็นหนึ่งในคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) และคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เคยทำงานในกระทรวงการคลัง และเป็นหนึ่งในทีมแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 แต่ตลอดเวลาเกือบ 1 ปี ในการทำหน้าที่ผู้ว่าการ ธปท. ท่ามกลางวิกฤตโควิด 19 ท่านยอมรับว่า ช่วงนี้นับเป็นช่วงเวลาที่ท้าทายที่สุดในชีวิตการทำงานก็ว่าได้

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ มาบอกเล่าถึงแนวคิด หลักการ และเป้าหมายของ "มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ" ตลอดจนเบื้องหลังกระบวนการทำงานที่กว่าจะตกผลึกมาเป็นมาตรการดังกล่าว พร้อมทั้งเปิดเผยความรู้สึกในการรับภาระหน้าที่ผู้ว่าการ ธปท. ในช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อและความกังวลต่ออนาคตเศรษฐกิจไทยยุคหลังวิกฤตโควิด 19

จาก "พ.ร.ก. ซอฟต์โลน" สู่ "พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ"

นับตั้งแต่เกิดวิกฤตโควิด 19 ธปท. ได้เร่งออกมาตรการช่วยเหลือบรรเทาภาระหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบมีตัวช่วยที่เหมาะสมและทันการณ์ ตั้งแต่การพักหรือชะลอการชำระหนี้ออกไป การปรับโครงสร้างหนี้ เช่น ลดการชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย คำนวณอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ให้เป็นธรรม ฯลฯ

"ตั้งแต่ต้นปี 2563 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ออกมาตรการมาควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่เกิดขึ้นหลายระลอก ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจสะดุดเป็นช่วง ๆ ซ้ำเติมภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs ความรุนแรงของผลกระทบและความทนทานของธุรกิจ ส่วนใหญ่ต้องวัดกันที่ 'สายป่าน' หลายธุรกิจที่ไม่มีรายได้และสายป่านสั้น จึงต้องหยุดกิจการ"

เพราะธุรกิจ SMEs ถือเป็นกระดูกสันหลังของเศรษฐกิจไทย และเป็นกลไกสำคัญในการจ้างงาน การฟื้นฟู และการรักษาความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ ดังนั้น ธปท. ไม่เพียงมีมาตรการบรรเทาปัญหาภาระหนี้เดิม แต่ยังออกมาตรการเยียวยาสภาพคล่องให้แก่ SMEs ผ่านพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 หรือ พ.ร.ก. ซอฟต์โลน

ในวันที่มีการออก พ.ร.ก. ซอฟต์โลน ผู้ว่าการเศรษฐพุฒิ นั่งเป็น กนง. และคณะกรรมการ ธปท. ด้วยบริบทตอนนั้น ท่านมองว่าการออก พ.ร.ก. ซอฟต์โลนถือเป็นการทำงานที่รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ของ ธปท. แต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ประกอบกับข้อจำกัดของมาตรการ จึงไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือ SMEs ธปท. จึงร่วมกับกระทรวงการคลังออก "มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ" ภายใต้ พ.ร.ก. การให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2564 เพื่อยกระดับความเข้มข้นของมาตรการช่วยเหลือ SMEs และช่วยให้ลูกหนี้ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้น

"ตอนแรก เรามองว่าผลกระทบจากวิกฤตโควิด 19 'แรงแต่สั้น' มาตรการรอบแรกจึงทำแบบปูพรม แต่จะเห็นว่าวิกฤตวันนี้หนักยืดเยื้อ และมีผลกระทบไม่เท่าเทียม การฟื้นตัวจึงแตกต่างกัน เช่น ภาคอุตสาหกรรมและการส่งออกเริ่มฟื้นตัวแล้ว แต่ภาคบริการ โดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยวยังไม่มีรายได้ เพราะนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เคยเข้ามาเที่ยวไทยปีละ 40 ล้านคน ตอนนี้เหลือ 0 หรือในกลุ่มลูกหนี้รายย่อย มนุษย์เงินเดือนบางส่วนได้รับผลกระทบไม่มาก เพราะยังมีเงินเดือน มีสวัสดิการอยู่ แต่แรงงานรายวันได้รับผลกระทบเต็ม ๆ ฉะนั้น มาตรการแบบปูพรมจึงไม่เหมาะ เพราะอาจมีผลข้างเคียงในระยะยาวต่อวินัยของลูกหนี้ จึงเป็นที่มาของการออกแบบมาตรการเพื่อแก้ไขในจุดที่เป็นปัญหา (targeted)

"ปัญหาของมาตรการซอฟต์โลนไม่ได้อยู่ที่สภาพคล่องโดยรวมในระบบไม่พอ เพราะตามที่รัฐบาลสามารถกู้เงินระยะเวลา 10 ปี ด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่า 2% สินเชื่อรายย่อยยังโต 3 - 4% และสินเชื่อรายใหญ่โต 10% ขณะที่สินเชื่อ SMEs กลับหดตัว ซึ่งเหล่านี้สะท้อนปัญหาที่แท้จริง คือ สภาพคล่องที่มีไม่ไปในจุดที่เราอยากให้ไป"

ผู้ว่าการ ธปท. ย้ำว่า แม้เป้าหมายของมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ จะมุ่งเน้นให้ SMEs เข้าถึงสินเชื่อได้มากขึ้น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกรายจะต้องได้สินเชื่อฟื้นฟูฯ โดยกลุ่มที่ ธปท. ต้องการให้เข้าถึงมาตรการนี้มากที่สุด ได้แก่ SMEs ที่เมื่อได้รับสินเชื่อไปเป็นทุนหมุนเวียนแล้ว จะสามารถพยุงธุรกิจให้อยู่รอดไปจนช่วงที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวกลับมา

"ไม่ใช่ทุกธุรกิจที่ได้สินเชื่อไปแล้วจะรอด เราต้องยอมรับความจริงว่า SMEs มีทั้งกลุ่มที่มีโอกาสรอดน้อยมาก ซึ่งเราเรียกกันว่าลูกหนี้กลุ่มสีแดง และ SMEs กลุ่มที่ควรจะรอดถ้าได้

ดร.เศรษฐพุฒิแถลงข่าวมาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2564

> หน้าที่ของคนแบงก์ชาติ คือ เขาจ้างมาให้เรากังวล เพื่อที่คนอื่นจะได้ไม่ต้องกังวลมาก เพราะโดยหน้าที่ เรากังวลและระแวงแทนคนอื่นไปแล้ว”

สินเชื่อ หรือลูกหนี้กลุ่มสีเหลือง ซึ่งหากปล่อยสินเชื่อฟื้นฟูฯ ที่มีอยู่จำกัดให้ทุกกลุ่ม อาจทำให้กลุ่มที่ควรจะรอดพลอยไม่รอดไปด้วย เพราะทุกอย่างมีต้นทุน มีค่าเสียโอกาส”

“สินเชื่อฟื้นฟูฯ” กับการปลดล็อกข้อจำกัด “ซอฟต์โลน”

“โจทย์หลักของ ธปท. คือ ทำอย่างไรให้สภาพคล่องในระบบเข้าถึง SMEs ที่ไม่เคยเข้าถึงสินเชื่อในระบบ เราจึงได้ออกแบบให้กลไกของมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ สามารถช่วยแก้ปัญหาเรื่องสินเชื่อใหม่ให้กับ SMEs กลุ่มนี้ โดยเราอาศัยบทเรียนจาก พ.ร.ก. ซอฟต์โลน และขยายผลจนได้มาเป็นมาตรการชุดใหม่”

ผู้ว่าการ ธปท. เล่าถึงข้อจำกัดของมาตรการซอฟต์โลนที่ผ่านมาว่า ธนาคารพาณิชย์มักมอง SMEs เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงในการปล่อยสินเชื่อ ขณะที่อัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บกับลูกหนี้ภายใต้ พ.ร.ก. ซอฟต์โลนถูกกำหนดไว้เพียง 2% ต่อปี จึงอาจไม่คุ้มกับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นในช่วงการระบาด หลายธนาคารจึงไม่ปล่อยสินเชื่อให้แก่ SMEs ทำให้มาตรการใหม่นี้ได้เพิ่มกลไกการค้ำประกันสินเชื่อและออกแบบให้ SMEs รายเล็กได้รับการค้ำประกันมากกว่า

ภาพรวมมาตรการเพื่อช่วยเหลือประชาชนและภาคธุรกิจ

		รายย่อย	ธุรกิจ SMEs	ธุรกิจขนาดใหญ่
ขาดสภาพคล่องชั่วคราว		สินเชื่อ SFIs เพื่อการดำรงชีพและการเกษตร เติมรายได้ผ่านมาตรการทางการคลัง เช่น เราชนะ เรารักกัน	ซอฟต์โลน (มีข้อจำกัด) สินเชื่อฟื้นฟูฯ	กองทุน BSF เพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้
การหนี้เดิม	ยังชำระหนี้ได้	พักชำระหนี้ / ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	พักชำระหนี้ / ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	พักชำระหนี้ / ปรับปรุงโครงสร้างหนี้
	มีปัญหาชำระหนี้	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ / ไกล่เกลี่ยหนี้ ปรับปรุงวิธีการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	(กรณีมีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน) มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ปรับปรุงวิธีการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ปรับปรุงวิธีการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้

ตามความเสี่ยงที่สูงกว่า รวมทั้งกำหนดให้อัตราดอกเบี้ยสะท้อนความเสี่ยงมากขึ้นและเอื้อต่อการปล่อยสินเชื่อในสถานการณ์ที่ยังไม่แน่นอนสูง โดยภาครัฐช่วยแบ่งเบาภาระดอกเบี้ยบางส่วน

"กว่าจะเป็นมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ เราคุยมาเยอะมากทั้งฝั่งเจ้าหนี้และลูกหนี้ พบว่าความต้องการของลูกหนี้ในเวลานี้ เขาขอแค่เข้าถึงสินเชื่อได้ มาตรการชุดใหม่นี้จึงกำหนดอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยที่ 5% แต่ 2 ปีแรก ดอกเบี้ยอยู่ที่ 2% เพราะเมื่อทุกอย่างเริ่มฟื้นตัว ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยจะเพิ่มขึ้น ซึ่งเรามองว่า ดอกเบี้ยใหม่สมเหตุสมผลในแง่ของการสะท้อนความเสี่ยง เพราะถ้าดอกเบี้ยต่ำเกินไป ลูกหนี้ที่เข้าถึงสินเชื่อก็จะมีแต่รายใหญ่ เพราะความเสี่ยงต่ำ ทั้งที่ไม่มีปัญหาสภาพคล่อง ขณะที่ลูกหนี้ที่มีปัญหากลับเข้าไม่ถึงสินเชื่อ ฉะนั้นในมาตรการชุดใหม่ เราจึงต้องบาลานซ์ตรงนี้"

นอกจากปลดล็อกให้กลุ่ม SMEs ที่ไม่เคยมีวงเงินกับสถาบันการเงินเข้าถึงสินเชื่อแล้ว มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ ยังเพิ่มความช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้เดิม โดยขยายวงเงินจาก 20% ของยอดคงค้างสินเชื่อที่เบิกใช้ในปัจจุบัน เป็น 30% ของวงเงินสินเชื่อ ให้เพียงพอรองรับความต้องการของลูกหนี้ และขยายระยะเวลาสินเชื่อจาก 2 ปี เป็น 5 ปี ขยายเวลาค้ำประกันเป็น 10 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการฟื้นตัวของภาพรวมเศรษฐกิจที่นานกว่าที่คาด และฟื้นตัวแบบสะดุดเป็นช่วง ๆ

"เราดีไซน์มาตรการให้ยาวขึ้น เพราะการมองภาพระยะยาวมากพอ จะทำให้การประเมินความเสี่ยงต่ำลง อย่างภาคการท่องเที่ยว เรามองว่า ด้วยศักยภาพของประเทศไทยยังไงก็ต้องฟื้น แต่ต้องใช้เวลา 5 ปีขึ้นไป กว่าที่การท่องเที่ยวจะกลับไปใกล้เคียงช่วงก่อนโควิด 19 ฉะนั้น การยืดระยะเวลาของมาตรการจึงช่วยตอบโจทย์ของธุรกิจที่ฟื้นตัวช้าอย่างภาคท่องเที่ยวและบริการได้ดีกว่า ซึ่งประเทศไทยมี SMEs ในภาคบริการอยู่เป็นจำนวนมาก"

"พักทรัพย์ พักหนี้" แสงนำทาง SMEs ที่มีหลักประกัน

สำหรับลูกหนี้ SMEs ดร.เศรษฐพุฒิย้ำว่า โจทย์หลักในการให้ความช่วยเหลือของมาตรการฟื้นฟูฯ มีทั้งการเติมสินเชื่อใหม่อันเป็นที่มาของสินเชื่อฟื้นฟูฯ และการจัดการภาระหนี้เดิม ซึ่งเป็นที่มาของ "มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ (Asset Warehousing)" กลไกใหม่ที่ออกแบบมาเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ SMEs ที่ได้รับผลกระทบรุนแรง ต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวนานกว่ากลุ่มอื่น และมีภาระหนี้ที่ต้องผ่อนชำระ แต่ไม่สามารถใช้กลไกการปรับโครงสร้างหนี้ปกติได้

"การปรับโครงสร้างหนี้เหมาะกับลูกหนี้ที่ยังมีรายได้แต่อาจลดลง ซึ่งถ้าคุณเป็นเจ้าของโรงแรมในภูเก็ตหรือสมุยที่มีรายได้มาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก ช่วงปีที่ผ่านมาแทบไม่มีรายได้ ดังนั้น ถึงจะปรับโครงสร้างหนี้ ลดยอดผ่อนชำระหนี้ลงไป ลูกหนี้ก็ไม่มีเงินมาจ่ายอยู่ดี มาตรการนี้จะปิดช่องว่างให้ SMEs ที่มีปัญหารายได้หายไปจนไม่อาจปรับโครงสร้างหนี้ได้ โดยสามารถตีโอนทรัพย์สินที่อยู่กับสถาบันการเงินเพื่อหยุดภาระการชำระหนี้ และมีสิทธิ์ซื้อคืนทรัพย์สินในราคาตีโอนบวกกับค่าดูแลรักษา (carrying cost) ในระยะเวลา 3 - 5 ปี นอกจากนี้ ยังมีสิทธิเช่าทรัพย์สินกลับไปทำธุรกิจในราคาไม่แพงเกินไป และสามารถนำค่าเช่าไปหักราคาที่จะซื้อคืนได้"

ผู้ว่าการ ธปท. ย้ำว่า เจตนารมณ์ของมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ คือ การช่วยลดภาระให้กับลูกหนี้ ให้โอกาสลูกหนี้ในการประกอบธุรกิจต่อ ซึ่งจะช่วยการจ้างงาน และช่วยให้ธุรกิจสามารถกลับมาดำเนินการต่อได้ทันที หลังสถานการณ์โควิด 19 คลี่คลาย นอกจากนี้ ยังช่วยลดความเสี่ยงที่ทรัพย์สินจะถูกขายทอดตลาดในราคาที่ต่ำเกินไป (fire sale) ซึ่งจะกระทบต่อราคาอสังหาริมทรัพย์ในภาพรวม และยังเป็นการป้องกันการฉวยโอกาสกดราคาไล่ซื้ออสังหาริมทรัพย์ของนายทุนอีกด้วย

"คิดรอบ ตอบได้" หลักคิดการทำงานเพื่อปิดช่องโหว่

ก่อนจะมีการประกาศใช้มาตรการฟื้นฟูฯ

ผู้ว่าการ ธปท. ยอมรับว่า มีความกังวลใจถึงขนาดพูดย้ำกับทีมอยู่บ่อย ๆ ว่า "มาตรการนี้ห้ามแป้ก" เพราะมีลูกหนี้ที่เดือดร้อนรออยู่ และการออกมาตรการเป็นเรื่องของความเชื่อมั่น ดังนั้นนอกจากต้องตอบสนองอย่างทันการณ์แล้ว อีกหลักการทำงานที่พนักงาน ธปท. โดยเฉพาะทีมที่พิจารณาด้านออกนโยบายหรือมาตรการจำเป็นต้องจำให้ขึ้นใจ คือ "คิดรอบ ตอบได้"

"จริง ๆ หลักการที่ผมเรียกว่า 'คิดรอบ ตอบได้' เป็นสิ่งที่คน ธปท. ใช้กันอยู่แล้ว แต่ต่อไปต้องทำให้เป็นระบบ และเป็นนิสัย การทำงานเริ่มจาก 'คิดรอบ' คือคิดให้ครบทุกมุม เวลาคิดมาตรการออกมา ต้องคิดให้ชัดเจนว่า ที่มาของมาตรการคืออะไร ความจำเป็นคืออะไร ความเสี่ยงคืออะไร เป็นทางเลือกที่ดีที่สุดหรือยัง ผลข้างเคียงของมาตรการมีอะไรบ้าง ฯลฯ ทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบของการคิดรอบ ซึ่งมีใน DNA ของคน ธปท. อยู่แล้ว

"แต่สิ่งที่ผมมองว่าสำคัญเป็นพิเศษสำหรับ ธปท. ในยามนี้ คือ 'การฟัง' ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการคิดรอบ และเป็นบทเรียนจาก พ.ร.ก. ซอฟต์โลน ฉะนั้น กว่าที่จะตกผลึกเป็นมาตรการฟื้นฟูฯ ในครั้งนี้ เราจึงฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย ทั้งเจ้าหนี้ ลูกหนี้ ภาครัฐ สถาบันการเงิน ธุรกิจขนาดใหญ่ SMEs ฯลฯ เพื่อออกมาตรการที่ตอบโจทย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ดีที่สุด"

สำหรับ "ตอบได้" ดร.เศรษฐพุฒิกล่าวว่า มีหลายมิติ แต่มิติหนึ่งที่ท่านมักย้ำกับทีมงานเสมอ คือ ไม่เพียงตอบคนใน ธปท. กันเองได้ แต่การออกมาตรการใด ๆ ยังต้องสามารถอธิบายให้บุคคลภายนอกเข้าใจและมั่นใจได้

"องค์ประกอบหนึ่งในความสำเร็จของการออกมาตรการ คือ การที่คนทั่วไปเชื่อมั่นว่ามาตรการที่ ธปท. คิดออกมานั้น คิดดีและคิดรอบแล้ว นอกจากนี้ยังต้อง 'ตอบได้' ไม่ใช่แค่ในมุมของการสื่อสารให้สังคมเข้าใจ แต่ยังต้องตอบตัวเองได้ว่า เราได้ทำหน้าที่อย่างถูกต้อง เต็มที่ และครบถ้วนแล้วหรือยัง รวมถึงตอบได้ว่าสิ่งที่เราทำ ตอบโจทย์ภาพรวมของประเทศและตอบโจทย์ระยะยาวหรือไม่ และสุดท้ายเมื่อฟังเยอะ ก็ต้องรักษาสมดุลความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม เพราะท้ายที่สุด หน้าที่ของเรา คือ ต้องเลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง ตอบโจทย์ของประเทศในระยะยาว แม้จะไม่ถูกใจคนบางกลุ่ม นั่นจึงจะทำให้เรา 'ตอบได้' ทั้งกับตัวเองและสังคม"

ผู้ว่าการเศรษฐพุฒิย้ำว่าแค่ "คิดรอบ ตอบได้" ก็ยังไม่พอ เพราะมาตรการจะสำเร็จได้ต้อง "ลงมือทำ" และต้องทำแบบมุ่งผลลัพธ์ที่ถูกต้องและทันการณ์ นำไปสู่การประสานงานและติดตามความคืบหน้าของมาตรการแบบเป็นรายธนาคาร และการวัดผลเป็น KPI ที่ชัดเจน โดยมีทั้ง KPI ที่เป็นผลลัพธ์ระหว่างทาง และผลลัพธ์ที่ ธปท. คาดหวัง อาทิ จำนวนลูกหนี้กลุ่มสีเหลืองที่เข้าถึงสินเชื่อฟื้นฟูฯ หรือจำนวนลูกหนี้ที่ได้รับสินเชื่อแล้วประคองธุรกิจจนไปรอด

"นอกจาก KPI ที่ชัดเจน ยังต้องมีการติดตามที่ชัดเจนด้วย มาตรการครั้งนี้ เราจึงใส่ใจและใส่เวลาไปเยอะในเรื่องการติดตามข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถปรับเปลี่ยนได้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์หรือ KPI ที่ตั้งไว้ นั่นเพราะสิ่งสำคัญกว่าการออกมาตรการ คือ การติดตามทำให้มาตรการที่ออกมาแล้วเกิดผลลัพธ์ตามที่คาด"

ผู้ว่าการเศรษฐพุฒิ กับความท้าทายในการทำงานแก้วิกฤต

ในสถานการณ์ปกติ การทำงานภายใต้ความคาดหวังของสังคมและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมาตรการทางการเงิน เป็นสิ่งที่ผู้ว่าการ ธปท. ต้องเผชิญอยู่แล้ว ยิ่งต้องทำงานแก้วิกฤต โดยเฉพาะเพื่อช่วยผู้ที่ได้รับผลกระทบ ก็ยิ่งมีความคาดหวังแบบ "เล็งผลเลิศ - เห็นผลเร็ว" จากมาตรการ ขณะที่ ธปท. ต้องทำงานบนหลัก "คิดรอบตอบได้" แต่ก็ยังต้องตระหนักถึงความเร่งด่วนด้วย ซึ่งผู้ว่าการเศรษฐพุฒิยอมรับว่า บริบทเหล่านี้เป็นความท้าทายในการทำงาน

"ตอนที่ตัดสินใจมาสมัครรับตำแหน่งผู้ว่าการ ธปท. ผมรู้อยู่แล้วว่าวิกฤตครั้งนี้หนักและท้าทาย แต่ยอมรับว่าวิกฤตครั้งนี้ยาวกว่าที่คาด และท้าทายกว่าที่คิด ประสบการณ์ทำงานอะไรที่เคยมี ตอนนี้ก็ควักออกมาใช้หมด เพราะหนึ่งในความท้าทายและเป็นความกังวลของผมด้วย คือ การจัดการความคาดหวังของคน อย่างตอนออกมาตรการฟื้นฟูฯ เรารู้ว่าทุกธุรกิจคาดหวังว่าจะต้องเข้าถึงสินเชื่อพอปล่อยสินเชื่อแล้ว คนก็คาดหวังว่ามาตรการจะคืบหน้าจนเศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว ทั้งที่การฟื้นตัวจากวิกฤตครั้งนี้จะไม่เร็ว"

ดร.เศรษฐพุฒิเล่าย้อนถึงความท้าทายส่วนตัวที่ท่านเจอในช่วงที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ ได้แก่ แฟ้มตารางการประชุมที่เต็มไปด้วยนัดประชุมที่มีทั้งต้องเข้าร่วมเองและที่ส่งตัวแทนไปได้

"ฟังดูเป็นความท้าทายเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ก็เป็นอะไรที่ปวดหัวพอสมควร เพราะขณะที่ผมรู้สึกว่า ผมมาทำงานที่ ธปท. เพราะต้องการมาช่วยแก้วิกฤต มันมี sense of urgency อยู่ แต่งานประจำที่ต้องทำร่วมกับคณะทำงานทั้งภายใน ธปท. และหน่วยงานภายนอก กลับใช้เวลาและดูดพลังไปเยอะมาก ปัญหานี้คงไม่ได้มีแค่ที่ ธปท. ผมเชื่อว่าคนที่ทำงานตามหน่วยงานด้านนโยบายก็น่าจะเจอกับความท้าทายนี้

"ฉะนั้น ความท้าทายของผม จึงอยู่ที่การบริหารจัดการเวลาและพลังของตัวเอง เพื่อไปออกแรงกับสิ่งที่ผมคิดว่าผมถูกจ้างมาให้ทำ และเป็นโจทย์ใหญ่ของ ธปท. ที่ผมเรียกว่า 'งานหางเสือ' ซึ่งเป็นงานที่ ธปท. ต้องกำหนดเป้าหมายเอง จะปล่อยให้ไหลตามกระแสไม่ได้ โดยหนึ่งในงานหางเสือ ได้แก่ การออกมาตรการและผลักดันให้มาตรการบรรลุผลนั่นเอง"

นอกจากนี้ ผู้ว่าการ ธปท. มองว่า ยังมีอีกความท้าทายสำคัญในการทำหน้าที่ผู้ว่าการ ธปท. ได้แก่ การผลักดันให้เกิดการทำงานอย่างเป็นเอกภาพและบูรณาการ โดยเฉพาะภายใต้ภาวะวิกฤต ที่จำเป็นต้องมีการประสานความร่วมมือภายในสายงานต่าง ๆ ของ ธปท. เอง และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

"ขณะที่การทำงานแก้วิกฤต จะต้องอาศัยการผนึกกำลังร่วมกันทำงานข้ามสายงานเป็น ONE BOT แต่อาจไม่ง่ายสำหรับวัฒนธรรมของ ธปท. ที่ทำงานตามสายงาน และมีงาน BAU เกี่ยวข้องเยอะ ทว่างานแก้วิกฤต มี sense of urgency รอไม่ได้ นี่จึงเป็นอีกความท้าทาย แต่ที่สุดของความท้าทายคือ การทำงานร่วมกับสารพัดหน่วยงานเพื่อออกมาตรการ โดยที่ยังสามารถประสานประโยชน์ของทุกฝ่ายได้อย่างสมดุล และยึดผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ"

> "เราดีไซน์มาตรการให้ยาวขึ้น เพราะการมองภาพระยะยาวมากพอ จะทำให้การประเมินความเสี่ยงต่ำลง อย่างภาคการท่องเที่ยว เรามองว่า ด้วยศักยภาพของประเทศไทย ยังไงก็ต้องฟื้น แต่ต้องใช้เวลา 5 ปีขึ้นไป"

หน้าที่ของคนแบงก์ชาติ คือ "ถูกจ้างมาเพื่อกังวลแทนคนอื่น"

แม้วิกฤตโควิด 19 จะสร้างความกังวลใจและท้าทายการทำงานในฐานะผู้ว่าการ ธปท. แต่ ดร.เศรษฐพุฒิมองว่าอนาคตอันใกล้ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาที่จะสร้างความกังวลใจใหญ่หลวงไม่แพ้กับปัญหาเฉพาะหน้าในตอนนี้ นั่นคือ ปัญหาเชิงโครงสร้างที่รอการปะทุหลังวิกฤตคราวนี้คลี่คลาย

"ผมพยายามปลอบใจตัวเองว่า หน้าที่ของคนแบงก์ชาติ คือ เขาจ้างมาให้เรากังวลเพื่อที่คนอื่นจะได้ไม่ต้องกังวลมาก เพราะโดยหน้าที่ เรากังวลและระแวงแทนคนอื่นไปแล้ว"

ความกังวลใจใหญ่เรื่องแรกของ ดร.เศรษฐพุฒิ คือ ความเร็วในการกระจายวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ (herd immunity) ให้เท่าทันกับการพัฒนาสายพันธุ์ของเชื้อโควิด 19 ซึ่งจะเป็นทางเดียวในการหยุดยั้งการแพร่ระบาดและนำพาเครื่องจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยอย่างการท่องเที่ยวกลับมา

"จะว่าไปแล้ว มาตรการทางการเงินและมาตรการต่าง ๆ ก็เป็นแค่การซื้อเวลาเหมือนกับการพยุงอาการคนไข้ เพื่อรอวันที่คนไข้จะฟื้นตัวกลับมาเอง ท้ายที่สุดแล้วเศรษฐกิจจะฟื้นหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับมาตรการทางการเงินหรือการคลัง แต่คนต้องมีรายได้ต้องมีงานทำ แต่โครงสร้างเศรษฐกิจไทยถ้าการท่องเที่ยวไม่กลับมา การฟื้นตัวของเศรษฐกิจก็กลับมาได้ลำบาก เพราะภาคการท่องเที่ยว ไม่ใช่แค่มีสัดส่วน 11 - 12% ของ GDP แต่เป็น 20% ของการจ้างงานด้วย ตราบใดที่การท่องเที่ยวยังไม่กลับมา รายได้ของคนก็ไม่กลับมา ต่อให้เรายืดหนี้ ลดต้นลดดอก ลูกหนี้ก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้

"การท่องเที่ยวจะกลับมาได้ขึ้นอยู่กับวัคซีน สิ่งที่ผมกังวล คือ เราจะมีวัคซีนพอฉีดไหม ประสิทธิภาพของวัคซีนสามารถป้องกันสายพันธุ์ใหม่ได้แค่ไหน การกระจายการฉีดเร็วพอที่จะสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ก่อนที่สายพันธุ์ใหม่ที่ดื้อต่อวัคซีนจะระบาดไหม คนพร้อมจะฉีดด้วยไหม ฯลฯ ซึ่งการหยุดวิกฤตนี้ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคน ไม่เช่นนั้น เราก็จะติดกับดักวงจรอุบาทว์ ระบาดระลอกใหม่-ล็อกดาวน์-รัฐเยียวยา-เริ่มมาตรการฟื้นฟู-การ์ดตก-ระบาดใหม่ วนไปไม่มีวันหลุดพ้น"

ผู้ว่าการ ธปท. มองว่า วิกฤตครั้งนี้สะท้อนความเปราะบางของระบบเศรษฐกิจไทยที่พึ่งพาการท่องเที่ยวมากเกินไป โดยไม่มีเครื่องจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจอื่นรองรับ นี่จึงเป็นโจทย์ใหญ่ที่จะชี้ชะตาความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทยในอนาคต

"ประเทศไทยไม่ได้ตอบโจทย์เรื่องนี้มานานคล้าย ๆ กับเราซื้อเวลาด้วยการทำมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ตัวเลขออกมาดูดี สนับสนุนให้คนเป็นหนี้ กู้ง่าย การบริโภคก็เลยดูดี เศรษฐกิจก็โตขึ้นมาได้ แต่ไม่ได้แก้ปัญหาระยะยาว ถึงเวลาแล้วที่ทั้งประเทศต้องฉุกคิด ไม่ใช่แค่เรื่องของการจะออกจากวิกฤตครั้งนี้ แต่หลังจากนี้ โครงสร้างเศรษฐกิจไทยควรจะเป็นอย่างไร และถ้าจะให้ดีสิ่งที่เราทำระหว่างทางเพื่อแก้วิกฤต ควรจะต้องตอบโจทย์ระยะยาวของประเทศด้วย"

ความกังวลใหญ่ข้อถัดไป เป็นเรื่องของภูมิทัศน์ของธุรกิจและเศรษฐกิจไทยที่จะไม่กลับไปเป็นเหมือนเดิม ฉะนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ควรวางแผนระยะยาวตั้งแต่วันนี้ หากธุรกิจมีหนี้ก็ควรใช้ช่วงเวลานี้ ปรับโครงสร้างหนี้ และหาสภาพคล่องเพื่อมาปรับรูปแบบหรือโครงสร้างธุรกิจ รองรับกับการทำธุรกิจยุค new normal

ส่วนความกังวลใหญ่ประการสุดท้าย คือ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยผลพวงจากวิกฤตโควิด 19 จะขยายแผลให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยยิ่งรุนแรงขึ้น ขณะที่ปัญหาหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงมากจะเป็น "ตัวฉุด" การฟื้นตัวของหลาย ๆ ครัวเรือน ซึ่งจะซ้ำเติมให้ความเหลื่อมล้ำยิ่งหนักขึ้น จนอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา

"โดยธรรมชาติ ผมเองก็เป็นคนขี้กังวลอยู่แล้ว มาทำงานที่นี่มีข้อดีคือ พอเจอกับสถานการณ์ที่ต้องคิดหนักคิดมาก ก็รู้จักที่จะบังคับตัวเองให้หยุด ไม่อย่างนั้นจะไม่ไหว ก็เลยได้ปรับตัวและปรับปรุงตัว ผมจะมี 'me-time' ประมาณ 1 ชั่วโมงก่อนนอน เป็นช่วงเวลา cool down และ shut down อยู่กับตัวเอง ไม่คุยกับใคร อ่านหนังสือ หรือไม่ก็ฟัง audio book เป็นหนังสืออะไรก็ได้ที่ไม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ ทุกวันนี้ พอคิดถึงชั่วโมง me-time ก็ทำให้ระหว่างวัน เรามีพลังในการทำงาน" ผู้ว่าการ ธปท. ทิ้งท้ายด้วยเคล็ดลับง่าย ๆ ในการสร้างพลังในการทำงาน

เรื่อง : สุวรรณี เจษฎาศักดิ์ เมธินี เหมริด และทีมงานมาตรการฟื้นฟูฯ

รวมพลัง สร้างมาตรการฟื้นฟูสู้โควิด 19

เพื่อตอบโจทย์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงออกมาตรการทางการเงินเพิ่มเติมเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด 19 (มาตรการฟื้นฟูฯ) รวมพลังผสานองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการทำนโยบายสำคัญในครั้งนี้จากหลายฝ่ายงานใน ธปท. ขณะเดียวกันก็ต้องประสานรอบทิศกับหน่วยงานภายนอก ทั้งในมิติการรับฟังปัญหาและผลักดันแก้ไข แม้ว่าแต่ละคนจะมีบทบาทที่แตกต่างกัน แต่ก็มีเป้าหมายร่วมกันคือ การส่งผ่านความช่วยเหลือแก่ผู้ที่เดือดร้อนได้ตรงจุดและทันการณ์

ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ชี้แจง พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ ต่อวุฒิสภา เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2564

BEHIND THE SCENE : การทำงานภายใน ธปท. แบบ ONE BOT

การจัดทำมาตรการฟื้นฟูฯ มีการระดมความคิดเห็นและประสานความร่วมมือจากหลายสายงานใน ธปท. อาทิ สายงานด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน นโยบายการเงิน กฎหมาย สื่อสาร และไอที ผ่านรูปแบบการทำงานในลักษณะบูรณาการที่เรียกว่า squad

งานของ squad ฟื้นฟู เป็นงานที่มีความท้าทายทั้งเนื้อหาและกระบวนการท่ามกลางภาวะวิกฤตที่แข่งกับเวลา โดยเฉพาะในช่วงแรกของการจัดทำข้อเสนอนโยบาย (policy formulation) ที่ต้องอาศัยรูปแบบการทำงานในลักษณะ cross - function ที่เน้นความยืดหยุ่น ไม่ยึดโยงกับโครงสร้างองค์กร สามารถปรับเปลี่ยนและขยายองค์ประกอบทีมงาน เพื่อเสริมทัพและเสริมทักษะได้ตามพลวัตของงานที่ไม่เคยหยุด นับตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2563 จนถึงปัจจุบัน โดยมีเลขานุการ squad เป็นแกนกลางในการประสานผลักดันงาน ตั้งแต่รวบรวมข้อมูลความคิดเห็น แจกจ่ายงาน ติดตามความคืบหน้า จัดคิวนัดประชุมระดมสมองชงข้อเสนอเพื่อหาข้อสรุป หรืออย่างน้อยก็ต้องขมวดประเด็นให้เห็นร่วมกันว่า จะดำเนินการต่ออย่างไร ตลอดจนจัดเตรียมเอกสารในการนำเสนอกลั่นกรองตามลำดับขั้นตอนซึ่งมีหลายคณะหลายชุดอย่างมาก เริ่มจากคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ภายใน ธปท. ต่อไปที่คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) ร่วมกับคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) และคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง (กคส.) ผ่านไปยังคณะกรรมการ ธปท. เพื่อขออนุมัตินำเสนอร่างกฎหมายที่ได้จัดทำร่วมกับกระทรวงการคลังต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้มีมติเห็นชอบผ่านเป็นร่างพระราชกำหนด (พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ) เข้าสู่ขั้นตอนกฤษฎีกา ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการพิจารณาสอบทานแนวคิดและข้อเสนอมาตรการที่สำคัญยิ่ง

จนกระทั่ง พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ ประกาศลงราชกิจจานุเบกษาเมื่อ 10 เมษายน 2564 ที่ผ่านมา จึงเข้าสู่ช่วงบังคับใช้กฎหมายที่มีลักษณะงานสำคัญเพิ่มเติมอีก 2 ส่วน (1) คืองานปฏิบัติการที่จะต้องเชื่อมโยงระบบงานระหว่างองค์กรให้สามารถใช้งานได้จริง และ (2) คืองานสื่อสาร (communication & stakeholder engagement) เพื่อเผยแพร่มาตรการให้เกิดความเข้าใจแก่กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงฟังเสียงตอบรับหรือข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะเป็นการปรับปรุงได้ทั้งในมิติกระบวนการและมิตินโยบาย เพื่อให้มาตรการที่จัดทำขึ้นบรรลุผลสัมฤทธิ์

ดังนั้นในทุก ๆ ขั้นตอนของการทำงาน squad ฟื้นฟูจึงต้องสอดประสานโดยมีเป้าหมายร่วมกันในการตอบโจทย์ประเทศผ่าน tone from the top ที่ชัดเจน ทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรและจัดลำดับความสำคัญของงานไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการวางกรอบให้ทุกฝ่าย ซึ่งเป็นเสมือนจิกซอว์ตัวเล็ก ๆ สามารถเรียงต่อเชื่อมโยงกันเป็นภาพเดียวได้ครบสมบูรณ์ อีกทั้งยังเอื้อให้แต่ละฝ่ายได้เรียนรู้แลกเปลี่ยน เอาใจเขามาใส่ใจเรา และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยลดการทำงานซ้ำซ้อน และยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคนและองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีพลังบวกในการผลักดันงานร่วมกัน เป็นทีมเดียวกันคือทีม ONE BOT ที่เข้มแข็งยิ่งขึ้นต่อไป

กลุ่มที่ปรึกษา

มีหน้าที่กำหนดเป้าหมายร่วม พร้อมสื่อสาร tone from the top ที่ชัดเจน ให้คำปรึกษา แนะแนวทางเพื่อเอื้อการทำงานข้ามฝ่ายงาน และเสริมสร้าง mindset ในการเป็น ONE BOT นอกจากนี้ยังประสานความร่วมมือกับ stakeholders ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการรับฟังและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

รณดล นุ่มนนท์
รองผู้ว่าการ
ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

หลังจากที่มีการออก พ.ร.ก. ซอฟต์โลนมาช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในช่วงแรกที่เน้นการเยียวยาระยะสั้นและเร่งด่วนแล้ว ในตอนนั้นไม่มีใครคิดว่าการแพร่ระบาดของโควิด 19 จะยืดเยื้อกว่าที่คาดไว้ ทำให้ธุรกิจได้รับผลกระทบต่อเนื่องและเป็นวงกว้างมากขึ้น จึงมีโจทย์สำคัญว่า จะทำอย่างไรให้สินเชื่อซอฟต์โลนเข้าถึงผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบได้ง่าย รวดเร็ว และทั่วถึงมากขึ้น นำมาสู่การออกแบบมาตรการช่วยเหลือผ่าน พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ ฉบับใหม่นี้ ที่ตอบโจทย์ธุรกิจได้จริง ตรงเป้าหมาย และสามารถรับมือกับสถานการณ์ข้างหน้าที่ยังมีความไม่แน่นอนสูงและมีระยะเวลานานได้

เมื่อพวกเราได้รับโจทย์มา จึงได้รวบรวมบุคลากรจากทุกสายงานในแบงก์ชาติตั้งเป็นทีม squad ทำงานในลักษณะข้ามสายงาน (cross - function) มีครบทั้ง "กองหน้า" ที่ต้องออกไปพูดคุยกับ stakeholders และ "กองหลัง" ที่สนับสนุนข้อมูลและช่วยในเรื่องต่าง ๆ มาช่วยกันทำงานเป็นทีม "ONE BOT" เพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการออกแบบมาตรการให้เป็นไปตามโจทย์ที่ตั้งไว้

ในการทำงาน พวกเราได้ประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ทั้งผู้ประกอบการที่ได้รับความเดือดร้อน สถาบันการเงินถึงเรื่องความกังวล และอุปสรรคต่าง ๆ หน่วยงานรัฐที่มีส่วนช่วยสนับสนุนมาตรการ รวมถึงคณะกรรมาธิการหลายชุดที่ได้ให้ความเห็นและเสนอแนะในการร่าง พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ จนได้มาตรการที่เหมาะกับสถานการณ์ และตอบโจทย์ความต้องการของทุกฝ่ายตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

นอกจากการออกแบบมาตรการช่วยเหลือที่ตอบโจทย์แล้ว สิ่งสำคัญ คือการมุ่งให้เกิดการดำเนินงานที่สัมฤทธิ์ผล จึงมีการสื่อสารในเชิงรุกให้ผู้ประกอบการได้เข้าถึงรายละเอียดของมาตรการ และให้สถาบันการเงินได้เข้าใจถึงการให้ข้อมูลเพื่อเร่งให้ความช่วยเหลือได้อย่าง "รวดเร็ว เพียงพอ และตรงจุด" มากที่สุด รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการขอสินเชื่ออย่างใกล้ชิด

จากการทำงานของพวกเราที่แม้ว่าจะมาจากต่างสายงาน แต่ทุกคนก็รวมพลังเป็นหนึ่งเดียว แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจในการทำงานนี้ ด้วยความต้องการช่วยให้ประเทศ ประชาชน และภาคธุรกิจก้าวพ้นวิกฤตที่ยากลำบากนี้ไปด้วยกัน

กลุ่มที่ปรึกษา

จาตุรงค์ จันทรังษ์
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน 1

โควิด 19 มีผลกระทบต่อประชาชนและธุรกิจมาก แบงก์ชาติที่มีพันธกิจในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ จึงต้องออกมาตรการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ 2 เรื่องคือ (1) ลูกหนี้ธุรกิจและลูกหนี้รายย่อยจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันการเงินอย่างรวดเร็วและเพียงพอ และ (2) สถาบันการเงินต้องมั่นคงและเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินต่อไป ซึ่งการออกแบบมาตรการต่าง ๆ ก็ต้องคำนึงถึงเป้าหมายทั้งสองเรื่อง จึงเป็นความท้าทายมาก

ในช่วงแรกของการออกมาตรการต่าง ๆ ทั้งเรื่องการพักชำระหนี้ การผ่อนปรนเกณฑ์จัดชั้นสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ pre-emptive และมาตรการซอฟต์โลน ความท้าทายสำคัญคือ ทุกเรื่องเป็นเรื่องใหม่ ไม่มีตัวอย่างหรือสูตรสำเร็จที่นำมาใช้ได้เลย ทีมงานจากหลายสายงานจึงร่วมกันทำงานอย่างหนัก ช่วยกันคิด ช่วยกันหาคำตอบ ช่วยกันทักท้วง และช่วยกันปิดหรือลดความเสี่ยงต่าง ๆ มีการทำงานรับลูกกัน ตัวอย่างเช่น เมื่อมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลหลักฐาน ก็จะแบ่งงานกันไปหาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งการทำงานแบบนี้จะเกิดขึ้นได้ ก็ต้องมีเป้าหมายร่วมกัน ผมเห็นการทำงานร่วมกันแบบนี้ ก็รู้สึกชื่นชมทีมงานเป็นอย่างมาก

นอกเหนือจากการร่วมมือร่วมใจกันทำงานดังกล่าวแล้ว ทีมงานก็ยังมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ รับฟัง และเปลี่ยนแปลง มีความกล้าที่จะทำสิ่งใหม่ ๆ กล้าที่จะเสนอความคิด กล้าที่จะถูกวิจารณ์ และมีความมุ่งมั่นที่จะหาทางทำให้สำเร็จ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็น mindset สำคัญที่ผมเห็นในทีมงานที่มาร่วมกันออกมาตรการ ทำให้สามารถออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนและธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและทันการณ์ ถือว่าสิ่งที่ทีมงานทุ่มเทได้ก่อประโยชน์ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก

กลุ่มกฎหมาย

เป็น strategic partner กับทีมผู้ดำเนินงานหลัก ในการยกร่างกฎหมายให้เหมาะสมกับบริบทของปัญหา โดยนำประสบการณ์จากครั้งก่อนมาปรับแนวทางชี้แจงกฤษฎีกา เพื่อผ่านร่างกฎหมายที่ยืดหยุ่นและตอบโจทย์ผู้ที่เดือดร้อนได้ดีขึ้น

จิรานุวัฒน์ ธัญญะเจริญ ผู้อำนวยการ ฝ่ายกฎหมาย
อัคคพล ไทยจรรยา รองผู้อำนวยการ ฝ่ายกฎหมาย
คงฤทธิ์ สงวนศักดิ์ นิติกรอาวุโส ฝ่ายกฎหมาย
ชวินทร์ อินทรักษ์ นิติกรอาวุโส ฝ่ายกฎหมาย

การแพร่ระบาดของโควิด 19 สร้างโจทย์ทางเศรษฐกิจที่ใหม่และใหญ่มากให้ประเทศไทย ในปี 2563 ธปท. ได้ออกมาตรการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบธุรกิจ โดยเสนอออก พ.ร.ก. ให้อำนาจ ธปท. ดำเนินการช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบเงินกู้แก่ผู้ประกอบธุรกิจทั้งขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินของรัฐในชื่อ "มาตรการซอฟต์โลน" แต่จากความยืดเยื้อและรุนแรงต่อเนื่องของโควิด 19 ในปี 2564 ธปท. ได้ติดตามสถานการณ์และนำประสบการณ์จากมาตรการซอฟต์โลน มาพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ จนเป็น "มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ" และยังได้เพิ่มเติม "มาตรการพักทรัพย์พักหนี้" ด้วย มาตรการทั้งสองได้ถูกออกแบบบนหลักการ "คิดรอบ ตอบได้" ที่คำนึงถึงผู้ที่มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องบนความจำเป็นเร่งด่วน

เป็นที่น่าภาคภูมิใจและเป็นประสบการณ์อันล้ำค่าของทีมงานฝ่ายกฎหมายที่ได้ร่วมขับเคลื่อนมาตรการดังกล่าวในภาวะกดดัน มีความคาดหวังสูง ต้องแข่งกับเวลา และต้องบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด พร้อมปฏิบัติงานตลอดเวลา ภายใต้คำแนะนำจากผู้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังได้เรียนรู้และประสานงานเคียงข้างฝ่ายงานต่าง ๆ ตามหลักการของการเป็น strategic partner ของฝ่ายกฎหมายอีกด้วย

กลุ่มผู้ดำเนินงานหลัก

ผลักดันงาน ทั้งเชิงเนื้อหาและกระบวนการ ตั้งแต่รวบรวมประเด็นความคิดเห็น มอบหมายงาน ติดตามความคืบหน้า จัดประชุมระดมความคิด หาข้อสรุปในแต่ละขั้นตอนที่จะดำเนินการต่อไป รวมถึงจัดเตรียมเอกสารในการนำเสนอ นอกจากนี้ยังประสานงานกับระดับปฏิบัติการทั้งภายใน ธปท. และระหว่างองค์กร เพื่อขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ ภายใต้ความเร่งด่วน

สักกะภพ พันธ์ยานุกูล
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการเงิน

ความคาดหวังของมาตรการในครั้งนี้คือต้องตอบโจทย์ลูกหนี้หลายกลุ่มให้ทันต่อเหตุการณ์ และมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้สามารถช่วยผู้ประกอบการที่มีศักยภาพแต่ได้รับผลกระทบรุนแรงให้ได้มากที่สุด การลงพื้นที่และเปิดใจรับฟังปัญหาจาก stakeholders ทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้ จึงเป็นหัวใจในการออกแบบมาตรการครั้งนี้ ผมประทับใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้เห็นทีมงานที่มาจากต่างสายงานใน ธปท. ทุกระดับร่วมแรงร่วมใจ เปิดใจรับฟังทุกภาคส่วน และนำความเห็นต่าง ๆ มาปรับปรุงมาตรการให้สามารถตอบโจทย์ของผู้ประกอบการได้ครอบคลุมและตรงจุดมากที่สุด

ผมเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งจากแนวทางการทำงานของทีมงานที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นความทุ่มเทและตั้งใจที่เกินร้อย ความพร้อมที่จะรับฟังและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การทำงานได้เร็ว และการตัดสินใจที่ยึดผลประโยชน์ของประเทศเป็นที่ตั้ง จะทำให้มาตรการนี้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่ได้กำหนดไว้อย่างแน่นอน

เมธินี เหมริด
รองผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2

ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เลขาฯ squad ด้วยความเป็น "มนุษย์เป็ด" ที่เคยผ่านงานทั้งฝั่ง macro และฝั่งสถาบันการเงิน โดยเฉพาะงานนโยบาย macro prudential มา ทำให้รู้จักคุ้นเคยกับพี่น้องหลายฝ่ายงานอยู่เป็นทุนเดิม หน้าที่รับผิดชอบคือเป็นมือขวามือซ้ายของ project co-leaders ช่วยเชื่อมภาพ macro-financial linkage ของฝั่งเศรษฐกิจการเงิน กับ prudential regulations ในการออกแบบมาตรการฟื้นฟูฯ

ทีมงาน squad ฟื้นฟู เหมือนเป็นจิกซอว์ที่สามารถประสานทักษะ ประสบการณ์ เครือข่าย และพลังบวกเสริมซึ่งกันและกันอย่างลงตัว ทำให้ก้าวข้ามทั้งอุปสรรคในงานและขีดจำกัดของตัวเองไปได้ ขอยกตัวอย่างให้เห็นภาพในขั้นตอนเตรียมชี้แจงกฤษฎีกา ซึ่งได้ปรับแนวจากการตอบเชิงตรรกะกฎหมายเป็นเน้นข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อสะท้อนหลักคิดของมาตรการ ที่เกิดจากการเข้าใจและเข้าถึงปัญหา ซึ่งทีมงาน cross - function ได้ร่วมด้วยช่วยกันเชื่อมโยงองค์ประกอบในหลายมิติ พลังบวกและกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จึงเป็นความประทับใจที่เต็มเปี่ยมด้วยรอยยิ้ม

ชุลีกร ตันติวณิชชานนท์ และชโนทัย ประวิทย์ธนา
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2

บทบาทของพวกเราในมาตรการนี้คือ ทีมเลขาฯ ทีมงานหลังบ้านที่คอยดูแลจัดการงานน้อยใหญ่ ให้เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้ ตั้งแต่ประสานงานหารือ ไปจนถึงการวางนโยบายและออกประกาศเพื่อรองรับนโยบาย นอกจากนี้เพื่อให้มาตรการตอบโจทย์ความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็น ทำให้สิ่งที่ท้าทายที่สุดของพวกเราคือการติดต่อประสานงาน ประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ รับฟังความเห็นในทุกแง่มุมให้ครบถ้วน รวมถึงหาจุดสมดุลเพื่อเสนอแนะนโยบายภายใต้ช่วงเวลาที่จำกัด

กลุ่มสนับสนุนข้อมูล

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative) ในมิติของสถาบันการเงินและลูกหนี้ รวมถึงประสานภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อความหนักเบาของปัญหา และออกแบบนโยบายที่จับต้อง ชี้แจง และวัดผลได้

สิรภพ เดชะรินทร์
ผู้ตรวจสอบ ฝ่ายตรวจสอบและวิเคราะห์ความเสี่ยงสถาบันการเงิน

ความท้าทายสำคัญของงานนี้คือกรอบเวลาที่เร่งด่วนในการวิเคราะห์และจัดเตรียมข้อมูลในปริมาณมาก เพื่อจะให้มั่นใจได้ว่าการออกมาตรการต่าง ๆ ได้คิดมาอย่างรอบด้านแล้ว และสามารถเข้าไปช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนได้อย่างทันการณ์

ผมขอขอบคุณที่ให้โอกาสผมได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในภารกิจที่สำคัญครั้งนี้ ยังมีทีมงานอีกจำนวนมากที่ทำงานกันอย่างหนัก เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับความเดือดร้อน และผลักดันการฟื้นตัวของเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวข้ามผ่านวิกฤตไปได้

จิตา จีรเธียรนาถ
เศรษฐกรอาวุโส
ฝ่ายนโยบาย
โครงสร้างเศรษฐกิจ

ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในทีมงานออกแบบมาตรการฟื้นฟูฯ โดยรับผิดชอบการเชื่อมโยงข้อมูลภาคเศรษฐกิจและภาคสถาบันการเงิน ซึ่งมีส่วนช่วยให้การกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ของมาตรการชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ก็ได้รับผิดชอบการติดต่อประสานงานกับฝั่งลูกหนี้ผ่านทางสมาคมต่าง ๆ เพื่อรับฟังปัญหาและข้อจำกัด รวมถึงทำความเข้าใจความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ ซึ่งประเด็นที่ได้รับมา ทีมงานล้วนนำไปพิจารณา และผสานกับความต้องการของหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ในท้ายที่สุดแล้วมาตรการที่ออกมาตอบโจทย์กับทุก ๆ ฝ่าย

การได้มาร่วมงานทำมาตรการครั้งนี้ ได้ใช้ความรู้จากการทำงานใน ธปท. ทั้งด้านเศรษฐกิจและสถาบันการเงินอย่างเต็มที่ และได้เข้าใจว่าการออกมาตรการนั้นเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะและความรู้ความเข้าใจที่รอบด้าน แม้จะมีอุปสรรคในการทำงานบ้าง แต่ถือเป็นประสบการณ์ที่ดีมาก และมีส่วนช่วยให้สามารถพัฒนาตนเองได้ด้วย

กลุ่มผู้ดำเนินงานอื่น ๆ

ผลักดันงานเฉพาะจุดกับ stakeholders สำคัญ เช่น บสย. และกระทรวงการคลัง ในเงื่อนไขการค้ำประกัน และสภาวิชาชีพบัญชีรองรับธุรกรรมการตีโอนทรัพย์ที่มีสัญญาซื้อคืน

ยุพิน เรืองฤทธิ์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบ 1

ประทับใจกระบวนการทำงาน ความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก ธปท. เช่น การทำงานของ squad ที่สามารถยกประเด็นที่อาจจะขัดแย้งหรือไม่เห็นด้วยมาหารือร่วมกันได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานใด ทุกคนมุ่งผลลัพธ์เป็นสำคัญ หรือการที่ทีมผู้ตรวจสอบต้องประสานงานกับสถาบันการเงินแต่ละแห่งที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลลูกหนี้ที่ยังต้องการความช่วยเหลือ ประมาณการเม็ดเงินที่ต้องการ รวมถึงข้อมูลปัญหาและอุปสรรคทั้งด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงมาตรการให้ดีขึ้น โดยผู้บริหารและผู้ประสานงานของสถาบันการเงินก็พร้อมให้ความร่วมมือ

นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจากสภาวิชาชีพบัญชี โดยเฉพาะคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานบัญชีและผู้สอบบัญชีที่ช่วยพิจารณาตอบข้อสงสัยในการปฏิบัติทางบัญชีของสถาบันการเงินและของลูกหนี้ เพื่อสนับสนุนการออกมาตรการครั้งนี้

กลุ่มปฏิบัติการ (Implementation)

จัดเตรียมระบบงานและกระบวนการปฏิบัติงาน (ข้อมูลและไอที) ในการพิจารณาอนุมัติ รับส่งเอกสาร โอนเงิน ระหว่าง ธปท. สถาบันการเงิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความถูกต้องและราบรื่น ซึ่งในครั้งนี้ มีความซับซ้อนมากขึ้นจากมาตรการใหม่คือ มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้

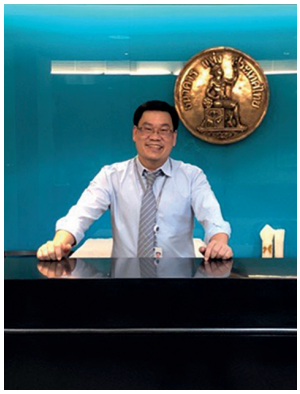

สุรวุฒิ พฤกษ์บำรุง
ผู้อำนวยการ ฝ่ายตรวจสอบ 2

"ประชาชน" คำ ๆ นี้เป็นหัวใจหลัก ซึ่งเป็นแก่นแท้ของการออกมาตรการฟื้นฟูฯ นับเป็นอีกประสบการณ์ที่ผมได้เห็นการผนึกกำลังชนิดที่เรียกได้ว่าน่าจะครบทุกภาคส่วนในระบบเศรษฐกิจไทยเลยก็ว่าได้ ทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน ผู้ประกอบการ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ ตลอดจนคณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ ทั้งในส่วนของ สส. และ สว. ที่ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะและมุมมองที่เป็นประโยชน์และปลดล็อกอุปสรรคที่มี เพื่อให้มาตรการเกิดขึ้นได้จริงและประคองผู้ประกอบการและลูกจ้างให้ผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากไปได้

ผมมักสังเกตเห็นผู้คนมากมายในวงประชุมที่ต่าง "ถอดหัวโขน" ของตัวเองออกไป แล้วดึงเอาความรู้สึกนึกคิดในฐานะคนธรรมดา เพื่อให้เข้าใจถึงรากของปัญหาที่แท้จริง ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ช่วยกันออกแบบรายละเอียดมาตรการให้ลงตัว ไม่มีใครเป็นนายเป็นลูกน้อง รับฟังความเห็นต่าง ช่วยกันแก้ช่วยกันสางแม้จะอยู่คนละฝ่าย และนี่คือ behind the scene ที่ตัวผมเองรู้สึกประทับใจ และคิดว่าเป็นแก่นแท้ของความสำเร็จในครั้งนี้ ถือเป็นการทำงานที่ลงตัวอย่างแท้จริง #ทีมประเทศไทย

ชาดา ลิมป์กิตติสิน
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (ควบ) ฝ่ายตรวจสอบ 2

แม้ว่าครั้งนี้จะเป็นการต่อยอดจากระบบงานซอฟต์โลนแต่หลักเกณฑ์เงื่อนไขต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนไปพอสมควร รวมถึงยังมีมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ที่ ธปท. ยังไม่เคยดำเนินการมาก่อนด้วย ทำให้ทีมงานต้องเร่งศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดของมาตรการเพื่อเตรียมระบบงานและกระบวนการปฏิบัติงานให้พร้อม

ประทับใจที่ได้เห็นการทำงานในลักษณะ squad ที่มีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็วและตรงจุด มองปัญหาได้ครอบคลุมมากขึ้น นอกจากนี้ ทุกฝ่ายงานมีจุดมุ่งหมายที่จะร่วมผลักดันงานให้สำเร็จและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนแผนงานตลอดเวลาตามหลักเกณฑ์ที่ค่อย ๆ มีความชัดเจนขึ้น ทำให้งานลุล่วงไปได้ด้วยดี

ดวงพร เลิศสมผล
ผู้ตรวจสอบอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 2

ความประทับใจและสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงานนี้ขอสรุปเป็น 3Cs คือ

Change : การปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการทำงานเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้การนัดหมายและการจัดประชุมเป็นไปอย่างรวดเร็วมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วง work from home ที่ประชุมผ่านออนไลน์ได้

Challenge : เป็นงานที่ท้าทาย เนื่องจากไม่ใช่มาตรการปกติที่ ธปท. ดำเนินการ งานลักษณะนี้มีขึ้นเมื่อเกิดวิกฤต เช่น ช่วงน้ำท่วมเมื่อ 10 ปีก่อน หรือมาตรการซอฟต์โลนเมื่อปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการทำงานที่ต้องเรียนรู้และปรับตัวตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด

Coordinate : มาตรการฟื้นฟูฯ นี้ถือเป็นความร่วมมือในการทำงานของฝ่ายงานต่าง ๆ ใน ธปท. สถาบันการเงิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มาตรการบรรลุเป้าหมายในการบรรเทาผลกระทบของผู้ประกอบการจากโควิด 19 ในครั้งนี้

กลุ่มปฏิบัติการ (Implementation)

กิตติพงษ์ กลมกล่อม
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญกับงานมาตรการทั้งสองนี้อย่างมาก ทุกท่านพร้อมที่จะแบ่งปันบุคลากรและเวลาจากงานประจำและงานโครงการในความรับผิดชอบมาให้กับงานนี้ ด้วยความรู้สึกว่า "มีคนรอความช่วยเหลืออยู่นะ เราต้องรีบช่วยเหลือเขา"

ความท้าทายของงานนี้ คือการส่งมอบระบบงานที่มีคุณภาพในระยะเวลาอันสั้น ภายใต้โจทย์ที่มีความซับซ้อน เปลี่ยนแปลงบ่อยจากเหตุและปัจจัยต่าง ๆ แต่การที่ทุกคนมีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน รับผิดชอบในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เราสามารถเอาชนะความท้าทายนี้ได้ในที่สุด

ตรงนี้ทำให้ผมนึกถึงสำนวนไทย "ลงเรือลำเดียวกัน" เปรียบเทียบเหมือนเราพายเรือพาผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบไปให้ถึงฝั่ง บางคนพายข้างซ้าย (วิเคราะห์ความต้องการทางธุรกิจ) บางคนพายข้างขวา (พัฒนาระบบงาน) บางคนคัดท้าย (ทดสอบและควบคุมคุณภาพ) ทุกคนทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ แต่เราก็ไม่ได้ก้มหน้าก้มตาพายเรืออย่างเดียว ระหว่างทาง เราก็ชะลอเรือแล้วหันมาทบทวนและถามกันว่า "เรายังมาถูกทางใช่มั้ย? มีอะไรให้ช่วยมั้ย? ยังไหวมั้ย?" และทุกครั้งที่ถามไป เราจะได้คำตอบดี ๆ ที่จะช่วยกันแก้ปัญหา รวมถึงกำลังใจดี ๆ ที่ทุกคนมีให้ต่อกัน ทำให้เรามีแรงพายเรือต่อไป เพราะคงไม่มีใครเข้าใจงานและความรู้สึกของคนบนเรือได้ดีเท่าคนบนเรืออีกแล้วครับ

การจัดทำมาตรการฟื้นฟูฯ มีการระดมความคิดเห็นและประสานความร่วมมือจากหลายสายงานใน ธปท. อย่างเข้มข้น อาทิ สายงานด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน นโยบายการเงิน กฎหมาย สื่อสารและไอที ผ่านรูปแบบการทำงานในลักษณะบูรณาการที่เรียกว่า squad

กลุ่ม Call Center

ตอบคำถามเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการ รับฟังข้อร้องเรียน รวบรวมประเด็นปัญหาที่มีนัยต่อการสื่อสาร หรือต่อการปรับนโยบาย

สมชาย ชนกิจโกศล
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ฝ่ายตรวจสอบ 1

ทีมงาน call center 6112 จัดตั้งขึ้นเพื่อสื่อสารให้ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 เข้าใจหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ที่จะขอรับความช่วยเหลือ และประสานให้สถาบันการเงินเข้าไปช่วยได้อย่างรวดเร็ว ในช่วงที่ผ่านมาสามารถช่วยลูกหนี้ได้หลายราย ทีมงานเฉพาะกิจ 6112 เปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2564 โดยมีพี่ ๆ น้อง ๆ ในฝ่ายตรวจสอบ 1 เวียนกันมาช่วยรับสาย ถ้าช่วงไหนที่ ธปท. มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อโทรทัศน์ วันรุ่งขึ้นก็จะมีสายโทรเข้ามาเป็นจำนวนมาก ถ้ารับสายลูกค้าที่ถูกปฏิเสธสินเชื่อจากสถาบันการเงิน เราจะให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อทำให้ลูกค้าได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันการเงินให้ได้มากที่สุด

นอกจากนี้ ยังมีทีมงาน Q&A เป็นกำลังสำคัญที่นำคำถามจาก call center และจากฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง ไปจัดทำเป็น Q&A เพื่อเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของแบงก์ชาติให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และสถาบันการเงินนำไปใช้สื่อสารผ่านสาขาต่าง ๆ เพื่ออธิบายต่อลูกค้าได้ด้วย

กลุ่มสื่อสาร

ติดตามประเด็นและกระแสต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับรูปแบบกลยุทธ์และช่องทางสื่อสารในเชิงรุก เพื่อให้เข้าถึงและตรงใจกลุ่มเป้าหมาย

อุบลรัตน์ จันทรังษ์
ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

แม้ว่ามาตรการจะถูกคิดถูกออกแบบมาดีแล้ว แต่ถ้าวางแผนการสื่อสารไม่ดี คนไม่ทราบหรือไม่เข้าใจก็จะทำให้มาตรการดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามที่ได้ตั้งใจไว้ แบงก์ชาติตระหนักดีว่าโจทย์ใหญ่ของเราครั้งนี้คือ ทำอย่างไรที่จะเร่งช่วยประชาชนและภาคธุรกิจให้รอดพ้นความเดือดร้อนจากปัญหาโควิด 19 และในการทำงานด้านการสื่อสาร พวกเราก็มุ่งมั่นเพื่อมีส่วนร่วมช่วยขับเคลื่อนมาตรการดังกล่าวอย่างเต็มที่ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เราพบว่าปัญหาหลักคือ การสื่อสารที่ยังไปไม่ทั่วถึง ทั้งในส่วนของประชาชนและพนักงานสาขาของสถาบันการเงิน ดังนั้น ทีมงานด้านสื่อสารจึงได้เร่งทำงานเชิงรุกมากขึ้น โดยดึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมทำการสื่อสารในครั้งนี้ ทั้งลูกหนี้ องค์กรเอกชน สถาบันการเงิน หน่วยงานภาครัฐ และสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนมาตรการ นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับทีมงานของสถาบันการเงินหลายแห่งจัดทำคลิปสั้นที่สื่อสารโดย CEO เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าสถาบันการเงินมีความตั้งใจช่วยเหลือลูกหนี้ รวมถึงช่วยให้พนักงานที่อยู่สาขาห่างไกลได้ทราบถึงนโยบายของสถาบันการเงินด้วย รวมทั้งมีการสื่อสารให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล โดยใช้เว็บไซต์ BOT COVID-19 ให้เป็นแหล่งรวมข้อมูลที่ประชาชนสามารถไปค้นหามาตรการช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการได้สะดวกและรวดเร็ว สุดท้ายขอขอบคุณทุกท่าน ที่ช่วยทำให้การสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้มาตรการมีประสิทธิภาพ

จุฑารัตน์ เลิศสกุลพันธ์
พนักงานปฏิบัติงานพิเศษ กลุ่มงานยุทธศาสตร์องค์กร (งานยุทธศาสตร์สื่อสาร)

มาตรการฟื้นฟูฯ เป็นงานชิ้นใหญ่และสำคัญมากในการช่วยเหลือผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ได้ร่วมจัดทำแผนสื่อสารมาตรการฟื้นฟูฯ ซึ่งโจทย์สำคัญคือ มาตรการที่ออกแบบมาครั้งนี้อยู่บนหลัก "คิดรอบ ตอบได้" ดังนั้น จะทำอย่างไรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสาธารณชนเข้าใจถึงหลักการสำคัญของมาตรการ โดยจะต้องดูตั้งแต่ผู้มีส่วนได้เสียมีใครบ้าง ข้อความที่ต้องการสื่อสาร ช่องทางและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการสื่อสาร รวมไปถึงการเตรียมแผนสื่อสารเพื่อปิดประเด็นที่ประชาชนยังไม่เข้าใจหรืออาจเกิดความเข้าใจผิดได้ โดยเฉพาะมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ ซึ่งเป็นมาตรการใหม่ จึงเป็นความท้าทายว่าจะทำอย่างไรเพื่อปูพื้นสร้างความเข้าใจในมาตรการดังกล่าวในระหว่างที่มาตรการยังไม่มีผลบังคับใช้ ตลอดจนภายหลังมาตรการออกไปแล้ว เราก็ยังคงต้องติดตามความคืบหน้าและข้อคิดเห็นจากช่องทางต่าง ๆ เพื่อวางแผนการสื่อสารในระยะต่อไปด้วย แม้เราจะเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ แต่ก็รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมกับการจัดทำมาตรการฟื้นฟูฯ ในครั้งนี้ค่ะ

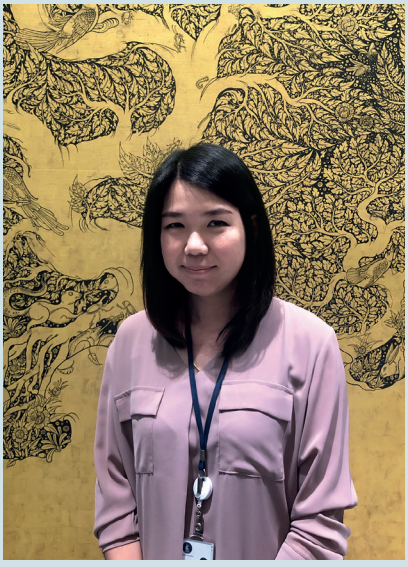

BEHIND THE SCENE : การทำงานร่วมกับองค์กรภายนอก BOT Collaboration

การออกแบบมาตรการฟื้นฟูฯ ในครั้งนี้ ต้องการให้ตอบโจทย์ความต้องการของภาคธุรกิจได้จริง ในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูง ซึ่ง ธปท. ได้ประสานความร่วมมือ รับฟังความคิดเห็น และหารือกับผู้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ทั้งในส่วนของลูกหนี้ ผ่านสมาคมต่าง ๆ เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย และเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินที่เข้าร่วมมาตรการ ตลอดจนหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะมีส่วนช่วยสนับสนุนมาตรการ เราลองมาดูกันว่าการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกจะมีบรรยากาศเบื้องหลังการทำงานเป็นอย่างไร

การทำงานร่วมกับภาคธุรกิจ

การกำหนดมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ดังนั้น เสียงสะท้อนจาก SMEs จึงถือเป็นสาระสำคัญที่จะนำมาเป็น policy input เพื่อจะได้นำนโยบายไปปฏิบัติและใช้ได้ตรงจุดกับกลุ่มเป้าหมาย ที่ผ่านมา ธปท. ได้สร้างสัมพันธ์อันดีกับภาคธุรกิจอย่างสภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาพันธ์ SMEs และสภา SMEs[1] มาโดยตลอด ผ่านการเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ การเงิน และสถาบันการเงินเป็นประจำทุกเดือน และเมื่อต้องออกแบบมาตรการ การรับฟังข้อคิดเห็นจากประธานสภาและสมาพันธ์ทั้ง 3 แห่ง ทำให้ได้ความคิดเห็นจาก SMEs ครอบคลุมเกือบทั้งประเทศ ซึ่งผลกระทบจากโควิด 19 ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้รายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจลดลง ทำให้จำเป็นต้องได้รับสภาพคล่องและสินเชื่อ เพื่อไปดูแลธุรกิจและการจ้างงาน ตรงกับความต้องการหลักของภาคธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม ความต้องการของผู้ประกอบการมีมากน้อยแตกต่างกันไป แต่แน่นอนว่าภาคธุรกิจต้องการต้นทุนทางการเงินที่ต่ำและมีความยืดหยุ่นในการขอสินเชื่อ ซึ่งสิ่งสำคัญ คือ ธปท. ต้องมีจุดยืนเชิงนโยบายและมีหลักการ โดยต้องหาความสมดุลที่เหมาะสมกับ policy constraint โดยเฉพาะการอธิบายถึงข้อเท็จจริงและเหตุผลว่าสิ่งใดทำได้ และสิ่งใดยังเป็นข้อจำกัด เช่น อยากได้สินเชื่อที่ดอกเบี้ยต่ำมาก ๆ แต่ไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงของธุรกิจหรือบางรายมีวงเงินเกินนิยามของ SMEs แต่ต้องการได้สินเชื่อตามมาตรการนี้ ซึ่งมีทั้งข้อเรียกร้องที่ต้องนำมาพิจารณาและข้อเสนอที่ต้องปฏิเสธตามหลักการ ทั้งนี้ ผู้นำ/ประธานสภาส่วนใหญ่จะเข้าใจและไปช่วยอธิบายถึงหลักการของ ธปท. รวมทั้งในบางครั้งยังช่วยเป็นกระบอกเสียงเพื่ออธิบายแทน ธปท. ด้วย

[1] สภาหอการค้า ประกอบด้วยผู้ประกอบการที่อยู่ทั้งในภาคการค้าและบริการ ที่มีหน่วยย่อยลงไปเป็นสมาคมสำคัญต่าง ๆ อาทิ สมาคมผู้ประกอบการค้าปลีกและสมาคมโรงแรม ที่เกิดจากผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กมารวมตัวกัน ซึ่งสมาชิกจะเป็นผู้แทนจากแต่ละภูมิภาคและแต่ละจังหวัด สำหรับสภาอุตสาหกรรม เกิดจากการรวมตัวของผู้ประกอบการในภาคการผลิต ซึ่งมีทั้ง SMEs ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ขณะที่สมาพันธ์ SMEs และสภา SMEs เป็นการรวมตัวของ SMEs ขนาดเล็กจำนวนมากในทุกสาขา

สุวรรณี เจษฎาศักดิ์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบาย
และกำกับสถาบันการเงิน 2

การทำงานร่วมกับกระทรวงการคลัง และสมาคมธนาคารไทย

การออกแบบมาตรการฟื้นฟูฯ ในครั้งนี้ ทีมงานของ ธปท. ได้หารือร่วมกับสถาบันการเงินผ่านสมาคมธนาคารไทย (TBA) ซึ่งมีธนาคารสมาชิกเข้าร่วมหารือด้วย ในการหารือเราต้องจัดสรรเวลาให้ดี ต้องหาจุดร่วมเพื่อให้ได้ข้อสรุป และด้วยความที่งานนี้เกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายมาก เมื่อคุยกับธนาคารแล้ว ก็เอาประเด็นที่ได้มาคุยกันต่อเลยในที่ประชุม squad ภายใน ธปท. ในการประชุมมีการถกเถียง ให้ความเห็นกันอย่างหนัก กว่าจะประชุมเสร็จแต่ละวันเวลาก็ล่วงเลยจนดึกดื่น ทำให้หมดสภาพกันไปเลย

stakeholder ที่สำคัญที่สุดอีกหน่วยงานหนึ่งก็คือสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กระทรวงการคลัง เพราะเป็นหน่วยงานที่ต้องพิจารณามาตรการฟื้นฟูฯ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ดังนั้น ในการหารือกับ TBA เราก็จะเชิญ สศค. เข้ามาหารือพร้อมกัน เนื่องจากกลไกสำคัญของสินเชื่อฟื้นฟูฯ คือ การค้ำประกันความเสี่ยงด้านเครดิตที่รัฐจะต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ สำหรับในส่วนของมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ กระทรวงการคลังก็เป็นหน่วยงานสำคัญที่เข้ามาช่วยลดต้นทุนการดำเนินการโดยการยกเว้นภาษีและค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องให้

ขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมจัดทำมาตรการนี้ ซึ่งประกอบด้วยหลายฝ่ายงานมาก ๆ และส่วนตัวขอขอบคุณน้อง ๆ ทีมงานในฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2 ตอนแรกคิดว่าช่วงที่หนักสุดน่าจะเป็นช่วงที่ต้องนำเสนอมาตรการเพื่อให้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการต่าง ๆ ใน ธปท. ถึง 5 คณะภายใน 2 สัปดาห์ ก่อนที่จะเสนอมาตรการไปยังกระทรวงการคลัง อีกทั้งต้องจัดทำเอกสารประกอบการประชุม พร้อมรายงานสรุปผลการประชุมอีกด้วย นอกจากนี้ในทุกการประชุมทีมงานจะได้รับความเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากกรรมการทุกชุด ทำให้เราต้องทำการบ้านเพิ่มเติมทุกครั้งก่อนนำเสนอกรรมการชุดถัดไป แต่ปรากฏว่ามีงานช่วงที่ peak กว่าในหลาย ๆ ครั้ง เพราะพอมาตรการไป ครม. เราก็มีจัดแถลงข่าวใหญ่ในช่วงบ่ายของวันเดียวกัน หลังจากนั้นตัวกฎหมายก็ต้องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้ตั้งคณะทำงานพิเศษโดยมีท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธาน สำหรับในฝั่ง ธปท. ก็มีท่านผู้ว่าการฯ นำทีมงานไปชี้แจงการออกมาตรการ จนท้ายที่สุดคือการนำตัว พ.ร.ก. เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2564 งานหนักต่อจากนี้คือ การผลักดันให้มาตรการสามารถส่งผ่านความช่วยเหลือไปยังภาคธุรกิจตามที่ทุก ๆ คนตั้งใจได้อย่างแท้จริง

จิตเกษม พรประพันธ์
ผู้อำนวยการอาวุโส
ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

ปิยมล ตุงควิจิตรวัฒน์
ผู้อำนวยการ
ฝ่ายกำกับและตรวจสอบ
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การทำงานร่วมกับบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความสำคัญในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้เข้าถึงสินเชื่อได้สะดวกขึ้น เนื่องจาก SMEs เป็นธุรกิจขนาดย่อมที่ยังไม่แข็งแรงเพียงพอ จึงมีความเปราะบางและอ่อนไหวต่อภาวะเศรษฐกิจได้ง่าย สถาบันการเงินส่วนใหญ่จึงเรียกหลักประกันเพื่อลดความเสี่ยง เนื่องจากมีโอกาสเกิดเป็น NPL ได้ง่าย หาก SMEs ไม่มีหลักประกันก็จะไม่ได้สินเชื่อ บสย. จึงเป็นกลไกสำคัญที่เข้ามาทดแทนหลักประกันเพื่อให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจและให้สินเชื่อกับ SMEs ได้ง่ายขึ้น

ข้อจำกัดในโครงการซอฟต์โลนเดิม ส่วนหนึ่งเกิดจากการชดเชยความเสียหายของรัฐไม่จูงใจหรือลดความเสี่ยงให้กับสถาบันการเงินได้อย่างเพียงพอ การออกแบบมาตรการในครั้งนี้ ได้หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด โดยพบว่าลูกหนี้ต้องการได้สินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่อง แม้ว่าอาจจะจ่ายอัตราดอกเบี้ยที่แพงขึ้นหรือจ่ายค่าธรรมเนียมบ้างก็ยอมรับได้ สถาบันการเงินต้องการกลไกที่ช่วยลดความเสี่ยงของลูกหนี้ ขณะที่ภาครัฐก็มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณหรือภาระการคลัง จึงได้ข้อสรุปร่วมกันว่า (1) กลไกของสินเชื่อฟื้นฟูฯ จะส่งผ่านสถาบันการเงิน และ (2) การค้ำประกันความเสี่ยงจะทำโดยภาครัฐ ผ่านกลไก บสย. โดยกำหนดภาระค้ำประกันสูงถึง 40% รวมถึงการชดเชยความเสียหายกรณีลูกหนี้เกิดเป็น NPL โดยรายเล็กจะได้รับการชดเชยความเสียหายในอัตราที่สูงกว่ารายใหญ่

ความท้าทายในการทำงานนี้คือ ระยะเวลาที่มีจำกัด จะต้องสื่อสารให้เข้าใจตรงกัน เพื่อให้ทุกคนบรรลุเป้าประสงค์เดียวกัน สำหรับ บสย. ซึ่งเป็นองค์กรขนาดเล็กมีพนักงานเพียง 300 กว่าคน เข้ามารับบทบาทสำคัญในการทำงานซึ่งต้องมีความรวดเร็ว สอดประสานไปกับสถาบันการเงินและ ธปท. จึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย สุดท้ายนี้ทีมงานคาดหวังว่ามาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ จะช่วยเหลือผู้ประกอบธุรกิจได้อย่างที่ตั้งใจ ประคับประคองการจ้างงาน และทุกคนก้าวผ่านวิกฤตครั้งนี้ไปด้วยกัน

ธปท. ได้ประสานความร่วมมือ รับฟังความคิดเห็น และหารือกับผู้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ทั้งในส่วนของลูกหนี้ผ่านสมาคมต่าง ๆ เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย และเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินที่เข้าร่วมมาตรการ ตลอดจนหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

อานุภาพ คูวินิชกุล
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 2

วิเรขา สันตะพันธุ์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การทำงานร่วมกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ในฐานะผู้กำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) พบว่า SFIs มีบทบาทและเป็นกลไกสำคัญมากในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบในช่วงโควิด 19 ความมุ่งมั่นในการช่วยเหลือ เห็นได้จากความพยายามเข้าถึงลูกหนี้ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศอย่างทันการณ์ทั้งผ่านสาขาและช่องทางออนไลน์

ธปท. จัดประชุมกับผู้บริหารระดับสูงของ SFIs เป็นประจำเพื่อหารือ ตอบข้อสงสัย รวมถึงอธิบายหลักการและเป้าหมายของมาตรการฟื้นฟูฯ และมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ให้พนักงานของ SFIs ทั้งสำนักงานใหญ่และสาขา เพื่อให้พร้อมอธิบายให้ลูกหนี้เข้าใจและเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการ

ความท้าทายส่วนใหญ่คือ ลูกหนี้ที่ต้องการความช่วยเหลือของ SFIs มีจำนวนมาก ตั้งแต่กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า ร้านค้าปลีกห้องแถว กลุ่มเกษตรกร กลุ่มร้านค้าชุมชน และลูกหนี้ SMEs ขนาดเล็กที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งแก้ไขหนี้เดิม ขอสินเชื่อใหม่ รวมทั้งปรึกษาเพื่อหาช่องทางเสริมรายได้ให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ต้องการเม็ดเงินต่อรายไม่สูง บางรายอาจต้องการเพียง 10,000 - 20,000 บาทเท่านั้น ด้วยจำนวนและรายละเอียดความต้องการของลูกหนี้ ทำให้ SFIs จำเป็นต้องบริหารจัดการกำลังคน ระบบงาน การกำหนดแนวปฏิบัติ การถ่วงดุลด้านการบริหารความเสี่ยงขององค์กร รวมทั้งสื่อสารนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งผ่านให้ลูกค้าเข้าใจ อีกทั้งร่วมกันแก้ไขหนี้ที่ตรงจุดและรวดเร็ว

ที่ผ่านมาทีมรู้สึกประทับใจในการบริหารจัดการของ SFIs ในช่วงโควิด 19 ที่อาศัยความร่วมมือร่วมใจผ่านเครือข่ายพันธมิตร ไม่ว่าจะเป็น อสม. กรมการปกครองพื้นที่ เครือข่ายชุมชน แสดงให้เห็นว่า SFIs มีความเข้าใจ พร้อมให้บริการ และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อตอบสนองสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว ส่วนผู้บริหารระดับสูงของ SFIs ก็ให้ความร่วมมืออย่างดี มีช่องทางติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับ ธปท. สามารถตอบสนองได้แบบไม่มีวันหยุด หรือเวลาเลิกงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนำไปพัฒนาการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ได้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น

การประสานงานกับธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์เป็น stakeholder ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ และพักทรัพย์ พักหนี้ การออกแบบมาตรการจึงต้องพูดคุยและรับฟังความเห็นของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาและข้อจำกัดของมาตรการเดิม โดยนำเสียงสะท้อนที่ได้รับมาปรับหลักเกณฑ์เพื่อให้ตอบโจทย์ทุกฝ่ายมากที่สุด

เพื่อให้การดำเนินมาตรการฟื้นฟูฯ เป็นไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ธปท. ได้สื่อสารกับธนาคารพาณิชย์ทั้งแนวนโยบายและร่วมเตรียมระบบงาน operation ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถรองรับการดำเนินงานตามมาตรการได้ทันทีที่มีผลบังคับใช้ โดยเฉพาะในครั้งนี้มีมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ที่เป็นมาตรการใหม่จึงต้องทำความเข้าใจกับทุก stakeholders ค่อนข้างมาก

ความท้าทายที่สำคัญคือการผลักดันให้มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ และพักทรัพย์ พักหนี้ช่วยเหลือผู้ประกอบธุรกิจได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และตรงเป้า ซึ่งในระยะแรกการให้สินเชื่อค่อนข้างช้าและน้อยกว่าที่คาด เนื่องจากส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมระบบงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ก็เป็นเรื่องใหม่ที่ธนาคารพาณิชย์ต้องทำความเข้าใจและใช้เวลาในการพูดคุยเพื่อให้ได้ข้อสรุปกับลูกหนี้ ธปท. จึงต้องติดตามความคืบหน้ากับผู้บริหารระดับสูงของแต่ละธนาคารอย่างใกล้ชิด เพื่อผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์เร่งนำมาตรการทั้งสองไปช่วยเหลือลูกหนี้

การทำมาตรการครั้งนี้ ทำให้เห็นความร่วมมือร่วมใจโดยมีจุดหมายเดียวกัน ในการทำงานเพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบธุรกิจอันเป็นส่วนสำคัญในการฟื้นฟูและขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย

การร่วมมือกับองค์กรภายนอก

"มาตรการเยียวยาภาคธุรกิจที่ออกแบบใหม่นี้ ตอบโจทย์ผู้ประกอบธุรกิจให้สามารถประคับประคองและฟื้นฟูกิจการได้ดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงการรับฟังและความใส่ใจปัญหาอย่างแท้จริงของภาครัฐ"

กลินท์ สารสิน *ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย*

"สถาบันการเงินเฉพาะกิจ มีความพร้อมที่จะดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อนโยบายนี้อย่างเต็มกำลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกค้าของแบงก์รัฐ ซึ่งส่วนใหญ่ค่อนข้างเปราะบาง ก็จะได้รับประโยชน์จากมาตรการในครั้งนี้อย่างเต็มที่"

ฉัตรชัย ศิริไล *ประธานกรรมการสมาคมสถาบันการเงินของรัฐ*

"มาตรการครั้งนี้ ตอบโจทย์ภาคเอกชนอย่างแท้จริง เป็นการปลดล็อกอย่างจริงจังให้กับทั้งลูกหนี้เดิมและลูกหนี้ใหม่ให้มีทางแก้ไข เป็นการเปิดโอกาสให้ SMEs มีทางออก นับเป็นมาตรการที่คิดได้ครอบคลุม ภาคเอกชนขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดด้วยความจริงใจ"

สุพันธุ์ มงคลสุธี *ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย*

"สมาคมธนาคารไทยและธนาคารสมาชิกมีความตั้งใจและพร้อมร่วมเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรการใหม่นี้ เพื่อลดภาระทางการเงิน เอื้อต่อการฟื้นตัวของภาคธุรกิจ และจะติดตามการช่วยเหลือลูกหนี้อย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยประคับประคองให้ก้าวผ่านวิกฤตครั้งนี้ไปได้"

ผยง ศรีวณิช *ประธานสมาคมธนาคารไทย*

"ภาครัฐเห็นความเร่งด่วนในการช่วยเหลือฟื้นฟูภาคธุรกิจที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตที่สูงขึ้น เพื่อบรรเทาปัญหา ลดผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจ โดยใช้กลไกของ บสย. มาค้ำประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจเข้าถึงสภาพคล่องได้ทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและลดค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินมาตรการด้วย"

กุลยา ตันติเตมิท *ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง*

หมายเหตุ : ภาพและข้อมูลจากงานแถลงข่าว "มาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19" (23 มีนาคม 2564)

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

กุลยา ตันติเตมิท ผู้อำนวยการ สศค. "คลังสมอง" ของมาตรการเยียวยาแห่งรัฐ

"เราไม่ทิ้งกัน" "เรารักกัน" "เราชนะ" "เราเที่ยวด้วยกัน" จนถึง "คนละครึ่ง" "ช้อปดีมีคืน" และ "ยิ่งใช้ยิ่งได้" เหล่านี้เป็นชื่อโครงการภายใต้มาตรการเยียวยาฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่รัฐบาลออกมาในช่วง 1 ปีกว่า หลายโครงการได้รับผลตอบรับดีจนสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้ตามคาด BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้จึงขอพามาพูดคุยกับ คุณกุลยา ตันติเตมิท ผู้อำนวยการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) องค์กรคลังสมองแห่งชาติ (Think Tank) กับภารกิจในการออกแบบนโยบายและผลักดันมาตรการความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อกู้เศรษฐกิจไทยและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ครอบคลุมมากที่สุด เพื่อช่วยคนไทยให้ผ่านช่วงเวลาแห่งความลำบากนี้ไปด้วยกัน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

รัว "กระสุน" กระตุ้นเศรษฐกิจ ลด "COVID-19 Shock"

"ตั้งแต่เกิดการระบาดของโควิด 19 ระลอกแรกเมื่อต้นปี 2563 รัฐบาลก็พยายามลดผลกระทบต่อประชาชนและภาคธุรกิจด้วยหลากหลายมาตรการ โดยแบ่งกว้าง ๆ เป็นมาตรการการคลัง มาตรการภาษี และมาตรการการเงิน มาตรการทางการคลังเริ่มแรกคือ 'เราไม่ทิ้งกัน' โดยเราพยายามดูให้ครอบคลุมผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดรวมถึงกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง จากนั้นไม่นาน ก็มีชุดมาตรการตามออกมา เพื่อดูแลการลดภาระค่าครองชีพของประชาชน" คุณกุลยาเปิดประเด็น

สำหรับ "กระสุนทางการเงิน" นอกจากมาตรการที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) คุณกุลยาเล่าว่ามีหลายมาตรการการเงินที่ สศค. ร่วมกับ ธปท. ดึงกระทรวงการคลังมาช่วยขับเคลื่อนให้มาตรการช่วยเหลือเยียวยาสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น เช่น มาตรการซอฟต์โลน มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ และมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ นอกจากนี้ยังมีอีกหลายมาตรการที่ทำผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) เพื่อบรรเทาภาระหนี้และเสริมสภาพคล่องให้กับลูกหนี้

"กระสุนด้านภาษี" คือมาตรการบนหลักการ "เลื่อน - เร่ง - ลด - จูงใจ" ได้แก่ "เลื่อน" การยื่นแบบชำระภาษีทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล "เร่ง" การคืนภาษี โดยเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ประกอบการ "ลด" อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้ง "จูงใจ" ทางด้านภาษีให้แก่ผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการควบคุมสถานการณ์โควิด 19 เช่น ผู้ผลิตหน้ากากอนามัย ผู้นำเข้าเครื่องมือวินิจฉัยหรือรักษาโควิด 19

ส่วนกระสุนการคลังเรียกได้ว่า เป็น "พระเอก" และเป็นมาตรการที่ประชาชนให้ความสนใจและการตอบรับอย่างสูง เพราะเป็นการ "เพิ่มเงินในกระเป๋า" ให้กับประชาชนโดยตรง โดยมีทั้งแบบที่รัฐเติมเงินให้ใช้จ่ายได้เลย เช่น "เราชนะ" "เรารักกัน" และแบบที่ประชาชนต้องร่วมจ่าย (co-pay) เช่น "คนละครึ่ง" "เราเที่ยวด้วยกัน" ซึ่งมาตรการ co-pay ออกมาในช่วงหลังที่มีการผ่อนคลายล็อกดาวน์ และธุรกิจเริ่มกลับมา เพื่อกระตุ้นการบริโภคของภาคประชาชน

"ถ้าถามว่าแต่ละมาตรการเน้นจุดไหน มาตรการภาษีและมาตรการการเงิน เราเน้นเพิ่มสภาพคล่องให้ประชาชนและธุรกิจ เพราะสภาวะเศรษฐกิจแบบนี้สภาพคล่องเป็นสิ่งจำเป็น ขณะที่มาตรการการคลังเน้นให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนอย่างครอบคลุม ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เพราะวิกฤตครั้งนี้สร้างความลำบากให้กับทุกคน"

คุณกุลยาเชื่อว่าทุกโครงการที่รัฐบาลระดมออกมาในช่วงปีที่แล้ว ทั้ง "เราไม่ทิ้งกัน" "เรารักกัน" "เราชนะ" ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ได้แก่ กลุ่มผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กลุ่มเปราะบางหรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มผู้ประกันตนตามมาตราต่าง ๆ รวมเป็นประชากรมากกว่า 40 ล้านคน นอกจากนี้ ยังมีโครงการอย่าง "คนละครึ่ง" ที่เข้ามาช่วยลดภาระค่าครองชีพในแต่ละวัน และ "ช้อปดีมีคืน" ซึ่งประชาชนที่มีกำลังซื้อสามารถเข้าร่วมโครงการได้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจ

"การช่วยเหลือของรัฐบาลครอบคลุมเกือบทุกกลุ่มประชากรเป้าหมาย ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาในปี 2563 ทั้งมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 มาตรการรักษาระดับการบริโภคภายในประเทศ รวมถึงมาตรการในช่วงคลายล็อกให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ มีส่วนช่วยให้ GDP ของปี 2563 ติดลบเพียง 6.1% ซึ่งหดตัวน้อยกว่าที่หลายฝ่าย รวมถึง สศค. คาดไว้"

บทเรียนระลอกแรกกับพัฒนาการของมาตรการล่าสุด

ช่วงไตรมาส 3 - 4 ของปี 2563 เศรษฐกิจไทยดูเหมือนกำลังจะเห็นสัญญาณฟื้นตัว แต่แล้วก็ต้องสะดุดเมื่อเกิดการระบาดระลอก 2 ช่วงปลายปี และหดตัวอย่างหนักเมื่อเกิดระลอก 3 ช่วงต้นปี 2564 ซึ่งรอบนี้ส่งผลกระทบรุนแรงเป็นวงกว้าง และยาวนานกว่าจะควบคุมได้ แต่ด้วยประสบการณ์ในการดำเนินมาตรการในระลอกแรก จึงทำให้ สศค. สามารถดำเนินมาตรการเพื่อบรรเทาภาระให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดระลอกหลังได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมมากขึ้น

"ด้วยความเร่งด่วนในการช่วยเหลือเยียวยาทำให้ 'เราไม่ทิ้งกัน' ที่ออกมาในช่วงแรกมีผู้ร้องเรียนค่อนข้างมาก เพราะฐานข้อมูลที่ใช้คัดกรองผู้มีสิทธิ์จากหลายหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องไม่มีการอัปเดต ทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบบางคนไม่ถูกนับรวมในความช่วยเหลือ อีกทั้งข้อจำกัดที่ต้องลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ ทำให้กลุ่มที่ไม่มีสมาร์ทโฟน ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต และไม่มีทักษะดิจิทัลเข้าไม่ถึงความช่วยเหลือ

"เราตระหนักถึงปัญหา inclusion error และ exclusion error จึงมีการถอดบทเรียนโดยเปลี่ยนมาใช้ระบบคัดกรองแบบ negative list โดยดูจากฐานรายได้และสินทรัพย์ที่มีรวมถึงสวัสดิการที่มีรองรับ เช่น ต้องไม่เป็นข้าราชการ หรือมีรายได้ไม่ถึง 3 แสนบาทต่อปี เพื่อให้การคัดกรองเร็วขึ้น และการช่วยเหลือมีความครอบคลุมผู้ที่ควรได้รับและมีความเดือดร้อนมากกว่าโดยเปรียบเทียบ การร้องเรียนก็ลดลง"

สำหรับมาตรการลดค่าครองชีพและฟื้นฟูเศรษฐกิจที่จะเริ่มใช้ในช่วงเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2564 เพื่อช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ประกอบด้วย (1) โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อยที่ถือบัตรฯ 13.6 ล้านคน (2) โครงการเยียวยาผู้ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ครอบคลุมคนไทย 2.5 ล้านคน ทั้ง 2 โครงการจะได้รับเงินช่วยเหลือ 200 บาทต่อเดือน จนครบ 1,200 บาท (3) "คนละครึ่ง" เฟส 3 โดยรัฐจะสนับสนุนวงเงินให้วันละไม่เกิน 150 บาท จนครบ 3,000 บาท กลุ่มเป้าหมายประมาณ 31 ล้านคน และ (4) "ยิ่งใช้ยิ่งได้" โครงการใหม่ที่มีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นการบริโภคผ่านผู้มีกำลังซื้อและสนับสนุนผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) โดยรัฐจะสนับสนุน e - voucher เมื่อซื้อสินค้าและบริการกับผู้ประกอบการที่จด VAT โดยวงเงินใช้จ่ายที่นำมาคำนวณสิทธิ์สูงสุด 60,000 บาท และรับสิทธิ์ e - voucher สะสมสูงสุดไม่เกิน 7,000 บาทต่อคน ตลอดระยะเวลาโครงการ

"ทั้ง 4 โครงการนี้ คาดว่ารัฐบาลจะต้องใช้เม็ดเงิน 1.4 แสนล้านบาท แต่จะกระตุ้นเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้ถึงประมาณ 4.7 แสนล้านบาท ครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมาย 51 ล้านคน มาตรการชุดนี้ เราดีไซน์เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มคนจริง ๆ เพราะประชากรไทยที่ถือสัญชาติไทยมี 65 ล้านคน หักประชากรอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 14 ล้านคน นอกจากนี้ ยังครอบคลุมผู้ประกอบการตั้งแต่หาบเร่แผงลอยไปถึงห้างร้านขนาดใหญ่ คิดว่าครอบคลุมมากที่สุดแล้วในการช่วยเพิ่มกำลังซื้อให้ประชาชนทุกกลุ่ม และกระตุ้นการบริโภคให้กลับมาในครึ่งหลังของปีนี้"

> "ถ้าถามว่าแต่ละมาตรการเน้นจุดไหน มาตรการภาษีและมาตรการการเงิน เราเน้นเพิ่มสภาพคล่องให้ประชาชนและธุรกิจ เพราะสภาวะเศรษฐกิจแบบนี้ สภาพคล่องเป็นสิ่งจำเป็น ขณะที่มาตรการการคลัง เน้นให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนอย่างครอบคลุม ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เพราะวิกฤตครั้งนี้สร้างความลำบากให้กับทุกคน"

เยียวยาระยะสั้น ควบคู่ฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยระยะยาว

คุณกุลยาเล่าว่า หากไม่เกิดการระบาดระลอกที่ 2 และ 3 มาตรการของรัฐบาลตามที่วางแผนไว้จะมุ่งเป้าไปที่การกระตุ้น

"วิกฤตครั้งนี้กระทบทุกภาคส่วนและทุกคนเลยก็ว่าได้ เมื่อคนที่ถูกกระทบมีอยู่เป็นวงกว้าง รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งดูแลให้ทั่วถึงทุกกลุ่ม สิ่งที่ท้าทายในการทำงานคือ ทำอย่างไรให้นโยบายที่ออกมาทำได้เร็ว ครอบคลุมผู้ที่ควรได้รับความช่วยเหลือ เข้าใจง่าย และถูกต้องมากที่สุด ที่สำคัญคือต้องไม่ละเลยความสมดุลของเศรษฐกิจในระยะปานกลางและระยะยาว"

การลงทุนภาคเอกชนเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับมาตรการยกระดับโครงสร้างเศรษฐกิจไทย เพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและเพิ่มความสามารถในการทำมาตรการการคลังในระยะยาว แต่หลังการระบาดระลอก 3 มาตรการฟื้นฟูในระยะยาวอาจสะดุดไปบ้าง เพราะต้องแบ่งงบประมาณในส่วนนี้เพื่อมาบรรเทาผลกระทบให้กับประชาชน

"เมื่อมีการระบาดขึ้นมาอีก การดำเนินมาตรการเยียวยาก็จะเป็นทางเลือกแรกเพื่อประคับประคองการดำรงชีพของประชาชน เราก็หวังว่าจะไม่มีระลอกใหม่อีก เพื่อที่จากนี้ไปเราจะได้เดินหน้ามาตรการเร่งการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจให้เต็มที่ โดยมาตรการระยะต่อไปคงเน้นการกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจซึ่งมีทั้งที่เคยใช้แล้วเห็นผลอย่าง 'คนละครึ่ง' และมาตรการใหม่ เช่น 'ยิ่งใช้ยิ่งได้' เพื่อกระตุ้นการบริโภคระยะสั้นอย่างรวดเร็ว"

สำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะปานกลางและระยะยาว คุณกุลยามองว่า แนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยในระยะข้างหน้ายังมีความท้าทายในเรื่องของการควบคุมการระบาดของโควิด 19 ที่ยังต้องติดตามอย่างใกล้ชิด รวมถึงความสำเร็จในการกระจายการฉีดวัคซีนอย่างทั่วถึง เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจกลับมาอยู่ในสภาวะปกติ หลังจากนั้นจึงสร้างแรงจูงใจให้ภาคการผลิตหันมาพัฒนาสินค้าและบริการที่รองรับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไป เหมาะสมกับสังคมหลังสถานการณ์โควิด 19 คลี่คลายบนฐานวิถีชีวิตใหม่ (new normal) สนับสนุนการลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยให้เกิดสมดุลในการพึ่งพาระหว่างเม็ดเงินการท่องเที่ยวจากต่างชาติกับการใช้จ่ายภายในประเทศ

"นอกจากต้องแก้ปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า สศค. ก็ยังต้องมองไปข้างหน้า วิกฤตครั้งนี้ทำให้เห็นว่าช่วงที่เศรษฐกิจเดินไม่ได้หรือมีข้อจำกัด มาตรการการคลังมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการบรรเทาผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่การจะมีภาระการคลังโดยที่ฐานะการคลังยังมั่นคงอยู่ได้ เราจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและปฏิรูปโครงสร้างภาษี รวมถึงพัฒนาการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังในการรองรับภาระรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต"

ผู้อำนวยการ สศค. กล่าวว่า การปฏิรูปภาษี (Reform) เป็นหนึ่งใน "3R" ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงทางการคลังในระยะปานกลางและระยะยาว ถัดมาคือ Reshape ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณลงทุนโดยเฉพาะโครงการที่ก่อให้เกิดการกระจายความเจริญไปยังภูมิภาค สนับสนุนโครงการที่ก่อให้เกิดการใช้จ่ายในระดับพื้นที่ และปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และ Resilience ซึ่งได้แก่ การบริหารหนี้สาธารณะให้มีความเสี่ยงต่ำภายใต้ต้นทุนที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มความสามารถในการรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ดียิ่งขึ้น

ท้าทายที่สุดในชีวิตการทำงาน

คุณกุลยายอมรับว่า การทำหน้าที่ผู้อำนวยการ สศค. หน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่เสนอแนะและออกแบบนโยบายสำคัญของประเทศ ทั้งนโยบายการเงิน นโยบายการคลัง นโยบายภาษี นโยบายต่างประเทศ นโยบายการลงทุน ฯลฯ โดยที่ผ่านมา งานหลักมักเป็นการออกแบบนโยบายในเชิงวิชาการ แต่การออกแบบนโยบายภายใต้วิกฤต โดยเฉพาะวิกฤตโควิด 19 ที่มีผลกระทบที่รุนแรง กินวงกว้างและกินระยะเวลานาน อีกทั้งยังมีปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนอยู่ตลอดเวลา จึงถือเป็นช่วงเวลาที่ท้าทายที่สุดในชีวิตการทำงานของเธอแล้ว

"วิกฤตครั้งนี้กระทบทุกภาคส่วนและทุกคนเลยก็ว่าได้ เมื่อคนที่ถูกกระทบมีอยู่เป็นวงกว้าง รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งดูแลให้ทั่วถึงทุกกลุ่ม สิ่งที่ท้าทายในการทำงานคือ ทำอย่างไรให้นโยบายที่ออกมาทำได้เร็ว ครอบคลุมผู้ที่ควรได้รับความช่วยเหลือ เข้าใจง่าย และถูกต้องมากที่สุด ที่สำคัญคือต้องไม่ละเลยความสมดุลของเศรษฐกิจในระยะปานกลางและระยะยาว นอกจากนี้ การที่ สศค. เป็นหน่วยงานที่มีข้าราชการอยู่ไม่เกิน 300 คน ทำหน้าที่ออกแบบนโยบาย แต่ภายใต้วิกฤตโควิด 19 เราต้องมาปฏิบัติด้วย แถมยังต้องทำงานแข่งกับเวลาเพราะมีคนที่เดือดร้อนจำนวนมาก นี่จึงเป็นอีกความท้าทายสำคัญ"

ผู้อำนวยการ สศค. ย้ำว่า ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 การดำเนินมาตรการด้านเศรษฐกิจควบคู่ไปกับมาตรการด้านสาธารณสุขมีความสำคัญอย่างมากในภารกิจการประคับประคองเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน

"ถ้าภายในปีนี้ รัฐบาลกระจายการฉีดวัคซีนได้ทั่วประเทศ เราก็ค่อนข้างมั่นใจว่าเศรษฐกิจปีหน้าจะกลับมาในทิศทางที่ดีขึ้นได้ เพราะการท่องเที่ยวจากต่างชาติน่าจะเริ่มกลับมาอย่างน้อย 50% และตอนนี้รัฐบาลก็ได้เริ่มทำภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์เป็นจังหวัดต้นแบบในการเปิดรับการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ถ้าทุกอย่างราบรื่นก็จะขยายผลไปจังหวัดอื่นที่เป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญ ฉะนั้นปีหน้าเราก็น่าจะเริ่มคาดหวังการเติบโตทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวได้บ้าง"

คุณกุลยาฝากบทเรียนสำคัญที่เธอได้รับจากการทำงานภายใต้สถานการณ์โควิด 19 คือ "ฐานข้อมูล" ที่อัปเดตและสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นได้ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในการวิเคราะห์และออกแบบนโยบายเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงวิกฤต ยิ่งข้อมูลมีความลึกและมีพลวัต การให้ความช่วยเหลือก็จะยิ่งถูกต้อง รวดเร็ว และครอบคลุม

"ฐานข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญที่แต่ละหน่วยงานภาครัฐจะต้องออกแบบระบบการจัดเก็บให้ดี และต้องมองภาพระยะยาว เพื่อที่ในอนาคตหากเกิดวิกฤตเราจะสามารถจำแนกความช่วยเหลือตามกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และรวดเร็วในการหยิบข้อมูลออกมาดำเนินนโยบายหรือมาตรการ โดยไม่ต้องมีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง"

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

ก้องศักดิ์ คู่พงศกร นายกสมาคมโรงแรมไทยภาคใต้

ชู "ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์" พื้นที่ทดสอบท่องเที่ยวไทย

จังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของไทยที่ได้ชื่อว่าเป็นไข่มุกแห่งอันดามัน มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาพักผ่อนไม่ต่ำกว่า 14 ล้านคนต่อปี สร้างรายได้เข้าประเทศกว่า 4.7 แสนล้านบาท แต่วันนี้จากการระบาดของโควิด 19 จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเหลือเพียงหลักแสนคน

"ผลกระทบจากการระบาดของโควิด 19 ครั้งนี้ หนักยิ่งกว่าเจอสึนามิถล่มภูเก็ต 10 ลูกเสียอีก" นี่คือเสียงสะท้อนของคุณก้องศักดิ์ คู่พงศกร นายกสมาคมโรงแรมไทยภาคใต้ หนึ่งในผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางระดับโลก แต่วันนี้ภูเก็ตแทบจะกลายเป็นเมืองร้าง

คลื่นโควิด 19 กระหน่ำภูเก็ต

คุณก้องศักดิ์เล่าว่า นับตั้งแต่การระบาดระลอกแรกที่มีการปิดเกาะในเดือนเมษายน 2563 จนถึงปัจจุบัน การท่องเที่ยวภูเก็ตแทบจะยังไม่ฟื้นกลับมาเลย แม้หลังการระบาดระลอกแรกคลี่คลาย เริ่มมีการเดินทางได้บ้าง แต่ก็ไม่เพียงพอสำหรับจำนวนห้องพักกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นห้องบนเกาะแห่งนี้ จะมีลูกค้าบ้างก็จากเมืองหลัก ๆ เช่น กรุงเทพฯ และปริมณฑล เชียงใหม่ หาดใหญ่ และนครศรีธรรมราช ถึงแม้โรงแรมในภูเก็ตจะลดราคาลงมาก แต่ยังไม่สามารถดึงคนไทยกลับมาเที่ยวได้มากเหมือนในอดีต ยิ่งช่วงที่มีการระบาดยิ่งทำให้การเดินทางลดลงเหลือประมาณ 500 - 1,000 คนต่อวัน ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางของคนในพื้นที่

"ตอนเริ่มพบผู้ติดเชื้อปลายเดือนมกราคม 2563 เราคาดการณ์ว่าผลกระทบโควิด 19 จะคงอยู่ไม่เกิน 6 เดือน หวังว่าประมาณเดือนกรกฎาคม 2563 นักท่องเที่ยวก็จะกลับมา แต่ปลายเดือนมีนาคม 2563 สถานการณ์ในประเทศ และทั่วโลกเริ่มเลวร้ายลง เราจึงปรับเป้าหมายใหม่เป็นเดือนตุลาคมเพราะระลอกแรกภูเก็ตจัดการการแพร่ระบาดได้ดีมาก ยังหวังว่าเดือนตุลาคม 2563 จะพอฟื้นตัวมาได้บ้างสัก 50% แต่พอโควิด 19 ระลอก 2 เข้ามา ก็มองว่าธุรกิจท่องเที่ยวอาจจะซึมยาวไป 2 - 3 ปี แต่ตอนนี้เกิดการระบาดระลอก 3 ทำให้หนักกว่าที่ผ่านมา เราคาดว่ากว่าจะฟื้นตัวต้องใช้เวลา 5 - 6 ปี" คุณก้องศักดิ์กล่าว

ทว่าผู้ประกอบการในภูเก็ตก็ไม่ยอมแพ้ พยายามปรับตัวทุกอย่างเพื่อให้อยู่รอดได้ ตั้งแต่ประหยัดค่าใช้จ่ายทุกอย่าง ปรับกลยุทธ์

บรรยากาศเงียบเหงาบนถนนบางลา จังหวัดภูเก็ต
เพราะพิษโควิด 19 ทำให้ร้านค้าและร้านอาหารต้องปิดบริการ

> “ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์จะเป็นตัวอย่างของการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ด้วยการร่วมแรงร่วมใจของทุกภาคส่วน ขจัดข้อกฎหมายที่เป็นปัญหา อุปสรรค การจัดระเบียบโครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ โดยภาครัฐ การสนับสนุนสินเชื่อโดยภาคการเงินเพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้ผู้ประกอบการ”

การดำเนินงาน ติดต่อขอสินเชื่อจากธนาคาร เพื่อจ่ายค่าจ้าง เพื่อช่วยเหลือพนักงาน เพื่อพยุงธุรกิจ แต่บางกิจการต้องตัดสินใจเลย์ออฟพนักงานเพราะไม่สามารถไปต่อได้จริง ๆ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการติดต่อกับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และทีมเศรษฐกิจของรัฐบาล จนเป็นที่มาของ “ภูเก็ตโมเดล” หรือ “ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์” ที่จะเริ่มใช้ในเดือนกรกฎาคม 2564 นี้

ชู “ภูเก็ตโมเดล” เป็นทางรอด

ไม่ใช่แค่ภูเก็ตเท่านั้นที่พึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ภูเก็ตซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญระดับโลก จึงเป็นสถานที่พัฒนาโมเดลในการฟื้นฟูธุรกิจท่องเที่ยว ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นเกาะมีทางเข้าออกชัดเจน สามารถออกแบบการบริหารจัดการ การเดินทาง รวมถึงมาตรการดูแลนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีโอกาสที่จะฟื้นธุรกิจท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว

คุณก้องศักดิ์กล่าวว่าการนำเสนอ “ภูเก็ตโมเดล” หลังการระบาดของโควิด 19 ระลอกแรกไม่สำเร็จ เนื่องจากคนในพื้นที่มีความกังวลเรื่องการแพร่ระบาด ประกอบกับเกิดการระบาดระลอก 2 และ 3 ตามมาในหลายประเทศ ทำให้ยังคงระมัดระวังเรื่องการเดินทางจึงต้องพับแผนไป แต่ก็ยังไม่หยุดความพยายามที่จะผลักดันภูเก็ตโมเดลให้เกิดขึ้นให้ได้ สมาคมโรงแรมไทยภาคใต้เป็นหนึ่งในองค์กรเอกชนที่ทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งในระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการระดับประเทศ เช่น ธปท. กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย สภาพัฒน์ รวมถึงศูนย์บริหารสถานการณ์เศรษฐกิจ (ศบศ.) และศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)

“เราใช้กลยุทธ์การสื่อสารกับทุกภาคส่วน สื่อสารกับคนในเกาะ คนในประเทศ สื่อสารกับรัฐบาล รวมถึงประชาคมโลก อยากให้ทุกคนเข้าใจว่าภูเก็ตเป็นเหมือนพื้นที่ทดสอบสำหรับการเปิดรับการท่องเที่ยว บนเกาะแห่งนี้มีนักคิด นักกลยุทธ์มาช่วยกันคิดวางแผนยุทธศาสตร์ และช่วยกันสื่อสารให้ทุกภาคส่วนยอมรับ เพื่อเป็นพื้นที่นำร่องเปิดให้ท่องเที่ยวก่อนจะขยายไปที่อื่น ๆ หากประสบความสำเร็จ เช่น จังหวัดพังงาและกระบี่ที่จะสามารถนำโมเดลนี้ไปปรับใช้เพื่อฟื้นฟูการท่องเที่ยวได้เช่นกัน” คุณก้องศักดิ์กล่าว

สำหรับแผนการดำเนินงานใหม่ “ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์” ที่จะเริ่มในเดือนกรกฎาคมนี้ เป็นความร่วมมือของทุกฝ่ายที่จะร่วมผลักดันให้เกิดขึ้น ซึ่งจะมีการดำเนินงานในหลายมิติ ทั้งผู้ประกอบการเอง ต้องยกระดับมาตรฐานการบริการ ในเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย ระบบการเดินทาง การขนส่ง ระบบสาธารณสุข สภาพแวดล้อมภายในเกาะ ที่สำคัญคือการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนในพื้นที่ โดยภาครัฐจัดหาวัคซีนจำนวน 9.3 แสนโดส เร่งฉีดให้ได้วันละ 15,000 คน ตั้งแต่เดือนเมษายนเป็นต้นมา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวและคนในเกาะก่อนเปิดอย่างเป็นทางการ

เกาะภูเก็ตกำลังรอนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกกลับมาอีกครั้ง

"เกาะภูเก็ต" แหล่งท่องเที่ยวระดับโลก กำลังพัฒนา สู่โมเดลในการฟื้นฟูธุรกิจท่องเที่ยวหลังโควิด 19

นักท่องเที่ยวต่างชาติในสนามบินภูเก็ตเมื่อเดือนมีนาคม 2563

เมืองภูเก็ตกำลังก้าวสู่การพัฒนาแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ตามแผน "ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์"

มุ่งสร้างอนาคตภูเก็ตอย่างยั่งยืน

คุณก้องศักดิ์กล่าวว่า จากปัญหาที่เกิดขึ้นครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสในการพัฒนาเมืองภูเก็ตแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน การขยายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วจนมีนักท่องเที่ยวกว่า 14 ล้านคนต่อปี ทำให้โครงสร้างพื้นฐานไม่สามารถพัฒนาได้ทัน การมีข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายหลาย ๆ ประการ ก่อให้เกิดธุรกิจที่ไม่ได้รับการอนุญาตอยู่ทุกประเภทธุรกิจ ไม่เฉพาะโรงแรม การไร้ซึ่งระบบขนส่งสาธารณะ ทำให้ทั้งคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวต้องจ่ายค่าเดินทางในราคาที่สูงเกินกว่าจะรับได้ ถึงเวลาแล้วที่ทุกคนจะต้องมาร่วมกันคิด กำหนดทิศทาง เพื่อพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และต้องเริ่มต้นตั้งแต่วันนี้

"ที่ผ่านมา ภูเก็ตมีจำนวนห้องพักกว่า 150,000 ห้อง จากกว่า 3,000 โรงแรม แต่ปัจจุบันมีโรงแรมที่เหลือเปิดให้บริการเพียง 200 - 300 โรงแรม เชื่อว่าหลังจากสถานการณ์โควิด 19 คลี่คลาย จะมีโรงแรมจำนวนหนึ่งไม่สามารถกลับมาเปิดให้บริการได้อีก เพราะหมดลมหายใจระหว่างทาง สำหรับโรงแรมที่ยังพอสามารถดำเนินการได้ ภาครัฐต้องสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำมาใช้ในการฟื้นฟูธุรกิจในระยะยาวต่อไป"

คุณก้องศักดิ์กล่าวว่า สำหรับมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ ถือเป็นมาตรการที่ดีที่ผู้ประกอบการร่วมกับ ธปท. ในการผลักดันให้เกิดขึ้น มีผู้ประกอบการให้ความสนใจจำนวนมากแต่ยังติดที่ขั้นตอนการพิจารณาของแต่ละธนาคารที่ต้องใช้เวลา ขณะที่ผู้ประกอบการกำลังอ่อนแรงลงทุกที หากสามารถดำเนินการได้เร็วขึ้นจะเป็นการช่วยผู้ประกอบการให้สามารถกลับมาดำเนินธุรกิจต่อไปได้

"ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์จะเป็นตัวอย่างของการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ด้วยการร่วมแรงร่วมใจของทุกภาคส่วน ขจัดข้อกฎหมายที่เป็นปัญหา อุปสรรค การจัดระเบียบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ โดยภาครัฐ การสนับสนุนสินเชื่อโดยภาคการเงินเพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้ผู้ประกอบการ และต้องวางกลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับทุกภาคส่วนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน" คุณก้องศักดิ์กล่าวทิ้งท้าย

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กับบทบาทการเยียวยาธุรกิจในวิกฤตโควิด 19 ผ่านมุมมอง สนั่น อังอุบลกุล

สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ในระลอกที่ 3 ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน แต่ยังทำให้สภาพการณ์ของธุรกิจไทยและภาวะเศรษฐกิจของประเทศเหมือนถูกซ้ำเติมให้ได้รับผลกระทบทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในฐานะประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย คุณสนั่น อังอุบลกุล ได้ให้ทัศนะต่อสถานการณ์ดังกล่าว ตลอดจนแนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาธุรกิจ รวมถึงความร่วมมือกับรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เพื่อให้ภาคธุรกิจสามารถก้าวผ่านวิกฤตที่เกิดขึ้นไปด้วยกัน

ภาพรวมของธุรกิจไทยภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ระลอกที่ 3

คุณสนั่นให้มุมมองที่น่าสนใจเกี่ยวกับสภาพการณ์ในปัจจุบันไว้ว่า "วิกฤตครั้งนี้ไม่เพียงแค่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน แต่เป็นวิกฤตที่มีทั้งความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความคลุมเครือสูง (VUCA) เห็นได้ว่าภายในระยะเวลาเกือบ 2 ปีที่เกิดการระบาดของโควิด 19 สถานการณ์มีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลกระทบนี้ไม่เพียงส่งผลต่อภาคธุรกิจในประเทศ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั่วโลก"

ประธานหอการค้าไทยฯ กล่าวว่าการระบาดระลอกที่ 3 "ไม่ใช่เซอร์ไพรส์" เพราะเห็นสัญญาณมาพอสมควรตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว เมื่อมาดูจากแต่ละภาคเศรษฐกิจของไทย โดยเริ่มที่ภาคการผลิตและการส่งออก ซึ่งตอนนี้ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก ยังคงมีคำสั่งซื้อเข้ามาต่อเนื่องโดยเฉพาะกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ภาคเอกชนจึงมองว่าทั้งสองภาคส่วนยังคงเดินหน้าต่อไปได้แม้จะมีความท้าทายเรื่องค่าระวางสินค้า (freight) ค่าวัตถุดิบ และค่าแรงที่สูงขึ้น สำหรับภาคการค้า โควิด 19 ระลอกที่ 3 ส่งผลกระทบต่อภาคการค้าไม่มากนัก ยังคงเปิดค้าขายได้ แต่จะเป็นความท้าทายของรัฐบาลว่า ในระยะต่อไปจะมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างไร เพื่อให้ภาคการค้ากลับมาใกล้เคียงกับช่วงก่อนมีการระบาด

ภาคบริการเป็นภาคที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดตั้งแต่การแพร่ระบาดระลอกแรก การสั่งปิดกิจการในหลายพื้นที่ ตลอดจนมาตรการกักตัวของบางจังหวัดทำให้เกิดการชะลอตัวของนักท่องเที่ยว ชะลอการบริโภค และการจับจ่ายใช้สอย ส่งผลให้ธุรกิจเริ่มขาดสภาพคล่องและปิดกิจการ มีการปลดคนงานเพิ่มขึ้น หรือมีการลดเงินเดือน ในขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยทั้งหมดก็ได้รับผลกระทบอย่างหนักจากสถานการณ์ดังกล่าวเช่นกัน

หอการค้าไทยเชื่อมโยงทุกภาคส่วนด้วยแนวคิด "Connect the Dots"

แผนการรับมือและช่วยเหลือที่หอการค้าไทยได้เตรียมไว้ เกิดขึ้นจากแนวคิดที่ต้องการเชื่อมโยงให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญในเรื่องเดียวกันและเป็นภาพเดียวกัน เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นไปด้วยกัน ด้วยเหตุนี้จึงเกิดแนวคิด "connect the dots" คือ หอการค้าไทยจะเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยง

> "เป้าหมายคือทำให้ประชาชนได้ฉีดวัคซีนอย่างน้อย 70% ของประชากรทั้งประเทศ เพื่อให้สามารถเปิดประเทศได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน เราจึงบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เครือข่ายบริษัทเอกชน และภาครัฐ ในการเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ฉีดวัคซีน การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ ทำความเข้าใจ"

การทำงานจากเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน คุณสนั่นกล่าวก่อนเสริมว่า "วิธีการทำงานของเราใช้หลัก RACI เริ่มต้นจาก R - Responsible ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบหรือเจ้าภาพในการแก้ปัญหาเรื่องนั้น ๆ A - Accountable ใครเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจ

3 มาตรการเร่งด่วน

ภารกิจฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย ใน 99 วัน ปูรากฐานไปสู่การฟื้นตัวอย่างยั่งยืน

1 เร่งฉีดวัคซีนให้ประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดประเทศ

2 เร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย ด้วย digital transformation เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกขึ้น

3 แก้ไขกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจได้สะดวก (ease of doing business)

เป็นสิ่งสำคัญที่เราต้องเชื่อมโยงเพื่อให้บรรลุผล C - Consult ต้องหาผู้รู้และที่ปรึกษาที่สามารถให้ข้อมูล การชี้แนะที่ถูกต้อง และสุดท้ายคือ I - Inform เมื่อได้ทุกองค์ประกอบครบแล้วต้องแจ้งให้ทุกคนทราบว่า นับจากนี้จะมีสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง เพื่อความเข้าใจร่วมกัน

"เมื่อ connect the dots ได้แล้วจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเชื่อมั่น เมื่อเกิดความเชื่อมั่นก็จะต่อยอดไปเป็นการร่วมกันสร้างสรรค์ จนกลายเป็นการช่วยกันขับเคลื่อน" คุณสนั่นยกตัวอย่างการเชื่อมโยงหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด 19 ว่า "เรื่องวัคซีนตามที่มีเป้าหมายคือทำให้ประชาชนได้ฉีดวัคซีนอย่างน้อย 70% ของประชากรทั้งประเทศ เพื่อให้สามารถเปิดประเทศได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน เราจึงบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เครือข่ายบริษัทเอกชน และภาครัฐ ในการเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ฉีดวัคซีน การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ ทำความเข้าใจ รวมถึงสนับสนุนภาครัฐในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ"

ภารกิจฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยใน 99 วัน ที่หอการค้าไทยตั้งเป้าหมาย โดยนำแนวคิด connect the dots มาใช้เพื่อเร่งสร้างความเชื่อมั่น แก้ปัญหาระยะสั้น ทั้งการจ้างงานและปัญหาผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SMEs ขณะเดียวกัน ก็ได้ปูรากฐานไปสู่การฟื้นตัวอย่างยั่งยืน ซึ่งมี 3 มาตรการเร่งด่วน คือ (1) เร่งฉีดวัคซีนให้ประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดประเทศ (2) เร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย ด้วย digital transformation เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกขึ้น และ (3) แก้ไขกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจได้สะดวก (ease of doing business)

จับมือร่วมฟื้นฟูธุรกิจไทย

ส่วนสำคัญอีกเรื่องนอกเหนือจากการเร่งฉีดวัคซีนคือ การช่วยให้ SMEs ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเสริมสภาพคล่องได้ โดยลักษณะเงินทุนที่จะเข้ามาช่วย SMEs มี 2 รูปแบบคือ (1) เงินทุนเพื่อนำไปปรับปรุงและขยายกิจการผ่านสินเชื่อฟื้นฟูฯ ตามเกณฑ์ ธปท. ซึ่งมีบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ค้ำประกัน และ (2) เงินทุนหมุนเวียนเพื่อนำไปเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจที่ผ่านสินเชื่อ factoring โดยธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ประกอบการค้าปลีก เพื่อนำไปปล่อยสินเชื่อให้กับ SMEs ที่เป็นซัพพลายเออร์หรือผู้เช่าพื้นที่ได้โดยตรง SMEs จะใช้คำสั่งซื้อและใบแจ้งหนี้จากคู่ค้าเป็นหลักประกัน โครงการดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มธุรกิจค้าปลีกรายใหญ่กับธนาคารพาณิชย์ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาช่วยคัดกรองและส่งข้อมูลของลูกค้า SMEs ที่เป็นซัพพลายเออร์และผู้เช่าพื้นที่ให้กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งการใช้ใบคำสั่งซื้อหรือใบส่งของที่มีกับธุรกิจค้าปลีกนั้นมาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอสินเชื่อ จะช่วยให้การพิจารณาสินเชื่อเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับ SMEs ที่มีหลายแสนรายทั่วประเทศ

"ความใกล้ชิดระหว่างผู้ประกอบการค้าปลีกกับผู้ประกอบการรายย่อย รวมถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ระหว่างกันที่ค่อนข้างเข้มงวดอยู่แล้ว จะช่วยให้ผู้ประกอบการค้าปลีกส่งข้อมูลที่

> "วิกฤตและโอกาสมีมาตลอด เราจะทำยังไงที่จะช่วยกันฟื้นฟูเศรษฐกิจประเทศของเราในระยะยาว ตอนนี้เป็นโอกาสที่จะได้เห็นความร่วมมือ การสร้างความเชื่อมั่น ร่วมกันสร้างสรรค์ และช่วยกันผลักดันให้ทำภารกิจที่วางไว้จนสำเร็จ ไม่ใช่เพื่อความสำเร็จของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ต้องคิดไว้ว่า your success is our success"

เป็นประโยชน์ให้กับธนาคารพาณิชย์ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อได้ และการทำเช่นนี้นับเป็นเรื่องที่ win - win - win ชนะทั้ง 3 ฝ่าย ทั้งผู้ขายสินค้า ผู้ซื้อสินค้า และสถาบันการเงิน แน่นอนว่าอาจมีความเสี่ยงแต่ยังคงเป็นอัตราที่ยอมรับได้"

ร่วมมือกับ ธปท. ช่วยผู้ประกอบการในวิกฤตโควิด 19

"ต้องกล่าวว่านโยบายการพักชำระหนี้ของ ธปท. มีส่วนสำคัญในการช่วยผู้ประกอบการในช่วงที่วิกฤตยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่อง เราได้เห็นถึงความตั้งใจที่จะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจริง ๆ นอกจากนี้ ทางหอการค้าไทยและเครือข่ายยังได้รับความร่วมมือจาก ธปท. ในการส่งวิทยากรมาช่วยบรรยายให้สมาชิกหอการค้า ทั้งหอการค้าจังหวัดและสมาคมการค้าให้เข้าใจว่าสามารถขยายผลได้อย่างไร นับเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

"ในขณะเดียวกัน การทำ factoring ที่หอการค้าไทยได้นำเสนอไปนั้น ถือเป็นการต่อยอดจากการทำ e-factoring ที่ริเริ่มโดย ธปท." คุณสนั่นกล่าวก่อนเสริมว่า "ทางหอการค้าได้ร่วมจัดทำระบบ e-factoring โดยจะรวบรวมฐานข้อมูลกลาง และขั้นตอนการนำส่งข้อมูลของผู้ขายสินค้าจากห้างค้าปลีกไว้ที่บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดความซ้ำซ้อนกรณีซัพพลายเออร์เป็นลูกค้าที่ขอสินเชื่อผ่านหลายธนาคาร โดยธนาคารพาณิชย์จะช่วยพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขายสินค้า และจัดกลุ่มเพื่อใช้แหล่งสินเชื่อจากมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ สำหรับผู้ประกอบธุรกิจ วงเงิน 250,000 ล้านบาทของ ธปท. และสินเชื่อ factoring ที่ทางภาครัฐได้มีการเตรียมไว้แล้ว โดยมีการทำแผนงานร่วมกันทั้งสถาบันทางการเงิน และห้างค้าปลีกรายใหญ่ ๆ เพื่อสนับสนุน SMEs

"นอกจากนี้ หอการค้าไทยได้ทำเรื่องเสนอ ธปท. ผ่อนผันหลักเกณฑ์การพิจารณาเงินกู้ให้ SMEs เพื่อให้สถาบันทางการเงินมีอิสระสามารถใช้ข้อมูลหลายมิติในการให้ดุลยพินิจ โดยผู้ประกอบการค้าปลีกจะทำการคัดกรองและส่งข้อมูลซัพพลายเออร์ที่มีศักยภาพให้แก่สถาบันทางการเงินที่สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประเมินความเสี่ยงได้ดียิ่งขึ้น"

Your success is our success

นอกจากการเป็นประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยแล้ว ในฐานะนักธุรกิจผู้ประสบความสำเร็จ คุณสนั่นยังได้ชี้แนะแนวทางการปรับตัวรับมือวิกฤตครั้งนี้ว่า "วิกฤตแบบนี้เรื่องสภาพคล่องมาเป็นอันดับหนึ่ง ฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ กลาง หรือเล็ก ในช่วงที่มีความผันผวนแบบนี้อย่าลงทุนเกินตัว (over invest) คืออะไรรอได้ก็ต้องรอ ต้องไปดูว่าเงินอยู่ที่ไหน จะไปขายของแล้วก็แข่งกันลดราคาขาดทุนเพื่อจะแย่งตลาด เพื่อความอยู่รอดไม่ได้ นี่คือเรื่องของสภาพคล่องทั้งนั้น

"ผมว่า วิกฤตและโอกาสมีมาตลอด เราจะทำยังไงที่จะช่วยกันฟื้นฟูเศรษฐกิจประเทศของเราในระยะยาว ตอนนี้เป็นโอกาสที่จะได้เห็นความร่วมมือ การสร้างความเชื่อมั่น ร่วมกันสร้างสรรค์ และช่วยกันผลักดันให้ทำภารกิจที่วางไว้จนสำเร็จ ไม่ใช่เพื่อความสำเร็จของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ต้องคิดไว้ว่า your success is our success จะทำให้ก้าวข้ามวิกฤตไปได้อย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน" คุณสนั่นกล่าวทิ้งท้าย

เรื่อง : กลุ่มงานปรับโครงสร้างหนี้

“DR BIZ แก้หนี้ครบ จบที่เดียว”

DR BIZ (ดีอาร์บิส) ชื่อโครงการที่ย่อมาจากคำว่า Debt Restructuring for Business ถูกเรียกกันอย่างติดปากจากทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้สถาบันการเงินว่า “ดอกเตอร์บิส” ซึ่งถือเป็นอีกชื่อหนึ่งที่สะท้อนความตั้งใจของโครงการที่ต้องการช่วยเหลือลูกหนี้ บทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในโครงการนี้เป็นเหมือนโรงพยาบาลที่รวบรวมหมอเฉพาะทาง ซึ่งก็คือเจ้าหนี้สถาบันการเงินให้มาร่วมพิจารณาแนวทางรักษาเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้พร้อม ๆ กันในคราวเดียว

DR BIZ แก้ไขหนี้เบ็ดเสร็จในที่เดียว

โครงการ DR BIZ จัดตั้งขึ้นมาด้วยความตั้งใจที่จะช่วยเหลือลูกหนี้ธุรกิจที่มีเจ้าหนี้หลายรายให้ได้รับการบรรเทาภาระหนี้และกลับมาจ่ายคืนหนี้ได้ตามศักยภาพที่แท้จริงผ่านกลไกการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ร่วมกันของลูกหนี้และกลุ่มเจ้าหนี้ โดยมีกรอบแนวทางที่เป็นมาตรฐาน เนื่องจากลูกหนี้มีกระแสเงินสดรวมเพียงก้อนเดียว หากประสบปัญหาและกระแสเงินสดที่มีไม่เพียงพอกับการจ่ายหนี้ให้ทุกสถาบันการเงิน ลูกหนี้อาจต้องเลือกจ่ายเพียงบางแห่ง และกลายเป็นลูกหนี้ NPL ของสถาบันการเงินบางแห่งไป การปรับโครงสร้างหนี้ภายใต้โครงการนี้จึงเป็นช่องทางที่เจ้าหนี้สถาบันการเงินทุกแห่งจะมาร่วมกันหาแนวทางเพื่อให้ได้รับชำระหนี้ตามความสามารถที่แท้จริงของลูกหนี้ รวมถึงลูกหนี้จะยังคงมีสภาพคล่องเพียงพอสำหรับหมุนเวียนในธุรกิจต่อไป นอกจากนี้ การแก้ไขหนี้แบบเบ็ดเสร็จในคราวเดียวผ่านการมองภาพรวมร่วมกันนอกจากจะช่วยลดระยะเวลาในการเจรจาแก้ไขหนี้แยกทีละสถาบันการเงินแล้ว ยังส่งผลดีต่อคุณภาพของการปรับโครงสร้างหนี้ โอกาสในการกลับมาดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และกระบวนการทำงานของเจ้าหนี้ด้วย

จากบทบาทผู้ประสานงาน สู่การเป็นตัวกลางร่วมเจรจา

การเจรจาแก้ไขหนี้ระหว่างกลุ่มเจ้าหนี้และลูกหนี้เพื่อหาข้อยุติที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ถือเป็นความท้าทายที่สุดของโครงการนี้ บทบาทของ ธปท. จึงไม่ใช่เพียงผู้ประสานงาน แต่ยังขยายไปสู่การเป็นตัวกลางร่วมเจรจาเพื่อให้ได้แนวทางและเงื่อนไขการปรับโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสมกับทุกฝ่ายที่สุด

การร่วมเป็นตัวกลางเจรจาหนี้ที่ผ่านมา ธปท. ได้ดำเนินการในหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น การเข้าร่วมประชุมระหว่างกลุ่มเจ้าหนี้และลูกหนี้เพื่อช่วยเจรจาหาแนวทาง

ที่ลดข้อขัดแย้งระหว่างทุกฝ่าย การสร้างความเข้าใจแก่ลูกหนี้ถึงความสำคัญของการให้ความร่วมมือกับกลุ่มเจ้าหนี้ รวมถึงการตอบข้อซักถาม ให้ความเห็น และข้อแนะนำแก่ทุกฝ่าย นอกจากนี้ ในบางกรณีที่การเจรจามีแนวโน้มจะยุติลงเนื่องจากไม่สามารถหาแนวทางดำเนินการร่วมกันได้ ธปท. ได้เข้าช่วยให้ลูกหนี้และกลุ่มเจ้าหนี้กลับมาเจรจาร่วมกันหาทางออกอีกครั้ง และแก้ไขปัญหาภาระหนี้ได้ในที่สุด

อย่างไรก็ตาม การเจรจาเพื่อให้ได้แนวทางปรับโครงสร้างหนี้ที่ดีที่สุดนั้น นอกเหนือจากการมีตัวกลางเข้าร่วมเจรจาและความร่วมมือที่ดีของกลุ่มเจ้าหนี้แล้ว ยังต้องอาศัยความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาของลูกหนี้ การให้ความร่วมมือเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นต่อกลุ่มเจ้าหนี้ และความพร้อมที่จะปรับแนวการดำเนินธุรกิจตามคำแนะนำของกลุ่มเจ้าหนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันด้วย

10 ความเห็น 10 ความต่าง สู่แนวทางเดียวกัน

กรณีแรกที่ ธปท. ได้เข้าร่วมเป็นตัวกลางเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ เป็นลูกหนี้ธุรกิจที่มีเจ้าหนี้มากถึง 10 แห่ง มีโครงสร้างหนี้และเครือข่ายธุรกิจที่ซับซ้อน ทั้งยังได้รับผลกระทบโดยตรงจากภาวะเศรษฐกิจในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา จากการที่มีเจ้าหนี้หลายราย การเจรจาปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้แต่ละรายจึงมีข้อจำกัดและความยุ่งยาก ทั้งในเรื่องระยะเวลา การประสานงาน รวมถึงเงื่อนไขจากเจ้าหนี้ทุกแห่งที่จะเหมาะสมกับกระแสเงินสดคงเหลือในปัจจุบัน โครงการนี้จึงตอบโจทย์ความต้องการของลูกหนี้รายนี้ได้เป็นอย่างดี แม้ว่าในระหว่างการเจรจาจะมีข้อจำกัดและอุปสรรคหลายอย่างที่ต้องช่วยกันแก้ไข แต่ท้ายที่สุดการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้รายนี้ก็สำเร็จได้ด้วยดี จากความตั้งใจและความร่วมมือของทั้งลูกหนี้และกลุ่มเจ้าหนี้ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นนับว่าเป็นประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวแก่ทุกฝ่าย

"ยอมรับว่าในวันนั้น ไม่รู้ว่าการตัดสินใจนี้ถูกหรือผิด แต่เรามองว่าวิกฤตนี้น่าจะยืดเยื้ออีกหลายปี กว่าจะมีการเปิดประเทศ และต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มยอดขายหลักของเรากลับมา ทางทีม DR BIZ ของ ธปท. ทำให้เราประหลาดใจใน feedback และความตั้งใจจริงในการช่วยเหลืออย่างชัดเจนและรวดเร็ว เปรียบเสมือนพายุฝนกำลังตั้งเค้าและ ธปท. ยื่นร่มมากาง ทำให้เราปลอดภัย และดำเนินชีวิตต่อไปได้... โควิด 19 ทั้ง 2 ระลอกที่ผ่านมา ถึงเราจะบาดเจ็บ และต้องลดทอนเงินเดือนพนักงานไปเป็นเวลาร่วมปี และอาจจะยาวนานกว่านั้น แต่ด้วยความช่วยเหลือของโครงการ ทำให้เรายังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ได้ดูแลบุคลากรไว้ทุกครอบครัวใน 8 จังหวัดที่เราตั้งอยู่" เป็นความเห็นจากลูกหนี้ ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของบริษัทที่เข้าร่วมโครงการ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้แก้หนี้สำเร็จภายใต้โครงการ DR BIZ

- ลูกหนี้ยินดีเปิดเผยข้อมูล และมีความตั้งใจจ่ายชำระหนี้
- ลูกหนี้ยังมีศักยภาพ ในการดำเนินธุรกิจในระยะยาว
- เจ้าหนี้ร่วมกันปรับเงื่อนไขการชำระหนี้ ให้เหมาะสมกับกระแสเงินสด
- เจ้าหนี้มีแนวปฏิบัติในการปรับโครงสร้างหนี้ร่วมกันที่ชัดเจน

ช่องทางการสมัคร : ลงทะเบียนสมัครได้ถึง 31 ธ.ค. 64 ผ่าน www.bot.or.th/app/drbiz

ธุรกิจที่แก้ไขหนี้สำเร็จภายใต้โครงการ DR BIZ

ธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
โรงแรม สปา บริการท่องเที่ยว ศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้า

อุตสาหกรรมการผลิต
อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เซรามิก ไม้ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กและโลหะ

การพาณิชย์
การขายและซ่อมบำรุงยานยนต์และชิ้นส่วน

กลไกการปรับโครงสร้างหนี้
- ☑ พักเงินต้น / พักดอกเบี้ย
- ☑ ลดอัตราผ่อนชำระหนี้
- ☑ ขยายระยะเวลาชำระหนี้
- ☑ ลดอัตราดอกเบี้ยบางส่วน
- ☑ แปลงหนี้ระยะสั้นเป็นระยะยาว
- ☑ มีเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ

ประโยชน์ที่ลูกหนี้ได้รับ
- บรรเทาภาระหนี้ มีสภาพคล่องเพียงพอ ธุรกิจไม่สะดุด
- ลดระยะเวลาเจรจาหนี้ / ลดเวลาติดต่อเจ้าหนี้หลายราย
- ไม่ถูกรายงานในเครดิตบูโร สำหรับการแก้หนี้ที่ยังไม่เป็น NPL
- รักษาการจ้างงาน เป็นกำลังสำคัญของภาคธุรกิจขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยต่อไป

ความมุ่งหวังของโครงการ DR BIZ

เป้าหมายความสำเร็จที่สำคัญของโครงการ DR BIZ คือการสนับสนุนและส่งเสริมให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้พูดคุยและหาทางออกร่วมกัน เพื่อให้ลูกหนี้สามารถพลิกฟื้นสถานการณ์กลับมาประกอบธุรกิจได้ ซึ่งในภาวะเช่นนี้การช่วยประคับประคองลูกหนี้ที่ยังมีศักยภาพให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ย่อมจะเป็นประโยชน์กว่าการเร่งรัดหนี้หรือดำเนินการฟ้องร้องตามขั้นตอนปกติ อีกทั้งจะเป็นผลดีต่อธุรกิจ สถาบันการเงิน และระบบเศรษฐกิจโดยรวมอีกด้วย

เรื่อง : ศุภพิณรัศ วงศ์สินศิริกุล วิริยะ ดำรงค์ศิริ และอภิชญา ผู้อุตส่าห์

ครอบคลุม ตรงจุด และทันการณ์ : รวมมาตรการช่วยเหลือธุรกิจในช่วงโควิด 19

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและรายได้ของภาคธุรกิจไทยหดตัวอย่างรุนแรง ทำให้ภาคธุรกิจเผชิญปัญหาขาดสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ ภาครัฐจึงมีมาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจหลายมาตรการในช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ดี จากสถานการณ์การระบาดที่ยืดเยื้อและมีความไม่แน่นอนสูง ทำให้ทั้งธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และรัฐบาลออกมาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่องให้ครอบคลุมและตรงจุดมากขึ้น เพื่อบรรเทาปัญหาที่ภาคธุรกิจกำลังเผชิญอยู่ทั้ง 4 ด้าน โดยการเพิ่มสภาพคล่อง การบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย การเพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการผ่านการกระตุ้นการบริโภคภาคเอกชน และการสนับสนุนการพัฒนาปรับเปลี่ยนธุรกิจ

เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น มาดูบทสนทนาที่จำลองขึ้น เพื่อสรุปช่องทางที่ภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ

คุณนิราศ
ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่ได้รับผลกระทบรุนแรง
จากการระบาดของโควิด 19 ทั้ง 3 ระลอก

คุณวานิช
ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าที่เริ่มกลับมาดำเนินกิจการได้
แต่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่

นิราศ : ก่อนหน้านี้ผมเพิ่งติดต่อธนาคารเพื่อขอขยายเวลาจ่ายหนี้เดิมออกไปอีก 6 เดือนเพราะยังจ่ายไม่ไหว แถมตอนนี้ระลอก 3 ยังเข้ามาอีก ลำบากเหมือนกันนะครับ

วานิช : จริงครับ ผมเองก็เพิ่งเข้าร่วมโครงการ DR BIZ ของแบงก์ชาติ เพื่อขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารทั้ง 3 รายที่เป็นเจ้าหนี้ของผมเหมือนกัน แต่ระลอก 3 ทำรายได้ผมหายไปเยอะ ตอนนี้เงินเริ่มจะไม่พอแล้ว ไม่รู้ว่าธนาคารจะให้กู้อีกหรือเปล่า

นิราศ : ผมได้ยินว่าแบงก์ชาติออกมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ และมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ ผมว่าคุณวานิชน่าจะขอความช่วยเหลือจากมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ ได้นะครับ

วานิช : จริงเหรอ แล้วผมจะต้องทำอย่างไรบ้างครับ

นิราศ : ติดต่อกับธนาคารที่ใช้บริการอยู่ได้เลยครับ หรือหากคุณวานิชเป็นซัพพลายเออร์ของเดอะมอลล์ กรุ๊ป ก็ติดต่อผ่านเดอะมอลล์ กรุ๊ป ที่จะเป็นตัวกลางขอสินเชื่อฟื้นฟูฯ ให้กับธุรกิจผ่านมาตรการประสานพลังเพื่อคู่ค้า เดินหน้าฟื้นฟูธุรกิจ ผมว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีนะครับที่ธุรกิจขนาดใหญ่จะเข้ามาประสานระหว่างธนาคารและธุรกิจซัพพลายเออร์ที่ต้องการสินเชื่อฟื้นฟูฯ เพื่อให้การพิจารณารวดเร็วขึ้น

วานิช : สินเชื่อฟื้นฟูฯ ให้วงเงินเท่าไหร่ครับ

นิราศ : วงเงินที่ขอกู้ได้จะไม่เกิน 30% ของวงเงินสินเชื่อเดิม แต่ไม่เกิน 150 ล้านบาท ถ้าคุณวานิชเคยขอกู้ซอฟต์โลนเดิมของแบงก์ชาติแล้ว ก็ยังขอกู้จากมาตรการใหม่นี้ได้ แต่วงเงินที่ได้รับจะนับรวมซอฟต์โลนเดิมไปด้วย

วานิช : แล้วธุรกิจที่ไม่เคยกู้เงินกับธนาคารมาก่อนเข้าร่วมมาตรการนี้ได้ไหมครับ ภรรยาผมทำร้านอาหารไม่เคยต้องกู้เลย แต่ระลอก 3 นี้ก็เริ่มไปต่อไม่ไหวแล้วเหมือนกัน

นิราศ : ไม่เคยกู้ธนาคารก็เข้าร่วมได้ครับ แต่จะได้วงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาท จริง ๆ แล้วมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ ไม่ได้แค่ช่วยธุรกิจด้านสภาพคล่องอย่างเดียว ถ้าคุณวานิชต้องการสินเชื่อเพื่อไปต่อยอดธุรกิจเดิมหรือนำไปพัฒนาธุรกิจในรูปแบบใหม่ก็ขอสินเชื่อจากมาตรการนี้ได้เช่นกัน

วานิช : ขอบคุณมากเลยครับ ผมกับภรรยาจะได้ไปขอความช่วยเหลือกับธนาคารต่อ แล้วคุณนิราศขอสินเชื่อฟื้นฟูฯ มาแล้วหรือเปล่าครับ

นิราศ : ลูกค้าโรงแรมผมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ คงอีกหลายปีกว่าเขาจะกลับมาคึกคักเหมือนเมื่อก่อน ผมเลยเข้ามาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ คือตีมูลค่าของโรงแรมแล้วโอนให้กับธนาคารเพื่อ

จ่ายหนี้ที่ค้างอยู่ มาตรการนี้ช่วยลดภาระดอกเบี้ย และใน 3 - 5 ปีข้างหน้า พอนักท่องเที่ยวกลับมา การท่องเที่ยวฟื้นตัวดีขึ้น เขาก็ให้สิทธิผมในการซื้อโรงแรมคืนในราคาที่ตกลงกันไว้

วานิช : ดีนะครับที่คุณแนะนำมาตรการช่วยเหลือให้ ปล่อยไว้นานกว่านี้ ธุรกิจของผมคงจะกลายเป็นหนี้เสียและไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐแน่ ๆ

นิราศ : ถ้าเป็นหนี้เสียหลังจากเกิดการระบาดของโควิด 19 ก็ยังสามารถเข้าร่วมมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ และมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ได้นะครับ แต่ถ้าเป็นหนี้เสียก่อนการระบาดจะเข้าร่วมมาตรการช่วยเหลือไม่ได้ แต่ก็ยังขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารหรือเข้าร่วมโครงการ DR BIZ ได้ แต่ถ้าอย่างไรก็ไม่สามารถจ่ายหนี้ได้ตามกำหนด แบงก์ชาติเขาก็มีการปรับเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ที่น่าจะช่วยลดภาระลงได้บ้างครับ

วานิช : แต่ต่อให้หายห่วงไปได้ส่วนหนึ่งจากมาตรการสินเชื่อช่วยสภาพคล่อง แต่ช่วงนี้ธุรกิจของผมก็ยังทำกำไรได้ไม่มาก ไหนจะเรื่องลูกค้าที่ลดลง ไหนจะเรื่องต้นทุนอีก แล้วยังไม่รู้ว่าจะมีการระบาดระลอกใหม่ในอนาคตอีกหรือเปล่า น่ากังวลจริง ๆ นะครับ

นิราศ : นั่นสิครับ ยิ่งเจอสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนแบบนี้ ผู้ประกอบการอย่างเรายิ่งต้องลดต้นทุนให้มากที่สุด ตอนนี้ที่รัฐบาลมีมาตรการลดอัตราเงินสมทบประกันสังคมและมาตรการบรรเทาภาระค่าไฟฟ้ากับน้ำประปาช่วยให้ผมและลูกน้องประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้พอสมควรเลยครับ

วานิช : มีมาตรการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศออกมาเพิ่มด้วยนะครับ ทั้งเพิ่มวงเงินให้กับโครงการคนละครึ่ง เราชนะ ม. 33 เรารักกัน หรือจะโครงการใหม่อย่างโครงการยิ่งใช้ยิ่งได้ที่จะช่วยเพิ่มกำลังซื้อให้กับลูกค้าและเพิ่มรายได้ให้กับธุรกิจ ได้ยินแบบนี้แล้ว ผมก็หวังว่าจะช่วยให้ร้านของผมกลับมาทำกำไรได้บ้าง แล้วคุณนิราศบริหารโรงแรมอย่างไรในช่วงที่ไม่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติแบบนี้เหรอครับ

นิราศ : ที่ผ่านมาผมก็ได้ลูกค้าคนไทยจากการเข้าร่วมโครงการเราเที่ยวด้วยกันที่รัฐบาลช่วยอุดหนุนค่าที่พักให้บางส่วน ยิ่งตอนนี้รัฐบาลอนุมัติเพิ่มสิทธิการเข้าร่วมโครงการเราเที่ยวด้วยกันคู่กับโครงการทัวร์เที่ยวไทยที่ให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อรายการนำเที่ยวในราคาที่ประหยัดขึ้น ก็หวังว่าจะช่วยพยุงธุรกิจของผมให้พอไปต่อได้ น่าเสียดายที่การระบาดระลอกใหม่ทำให้ต้องชะลอโครงการทั้งสองออกไปก่อน

วานิช : ผมว่าภาครัฐจะต้องมีมาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจออกมาเพิ่มแน่ ๆ เดี๋ยวผมขอตัวไปติดต่อธนาคารเพื่อขอสินเชื่อฟื้นฟูฯ ตามที่คุณนิราศแนะนำก่อนนะครับ สวัสดีครับ

นิราศ : ครับ ไว้คุยกันใหม่โอกาสหน้านะครับ ขอให้ปลอดภัยจากโควิด 19 ครับ

ติดตามมาตรการต่าง ๆ ได้ทางเว็บไซต์ของ ธปท. www.bot.or.th และกระทรวงการคลัง www.mof.go.th

สรุปภาพรวมมาตรการภาครัฐและ ธปท. สำหรับช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการระบาดของโควิด 19 (ตั้งแต่ไตรมาส 2 ปี 2564 เป็นต้นไป)

	2564				2565		2566	
	Q1	Q2	Q3	Q4	H1	H2	H1	H2
มาตรการเสริมสภาพคล่อง								
• มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ โดย ธปท.[1]		เม.ย.						
• มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ โดย ธปท.		เม.ย.						
• สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ติดตามรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ "เราไม่ทิ้งกัน - ด้านการเงิน" (gfa.or.th/sfi)	(เป็นไปตามเงื่อนไขของสินเชื่อ)							
• โครงการ DR BIZ การเงินร่วมใจ ธุรกิจไทยมั่นคง โดย ธปท.								
• ขยายมาตรการชะลอการชำระหนี้สำหรับลูกหนี้ SMEs ที่จะครบกำหนดวันที่ 30 มิถุนายน 2564 ออกไปจนถึงสิ้นปี 2564								
• ขยายเวลายื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายและภาษีมูลค่าเพิ่ม ถึงวันสุดท้ายของเดือนที่ต้องยื่นแบบฯ (ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต)[2]	ก.พ. - ส.ค.							
มาตรการกระตุ้นการบริโภค	ได้รับเงินภายใน พ.ค. ใช้จ่ายได้ถึง มิ.ย.							
• เพิ่มเงินช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายโครงการ "เราชนะ" และ "ม.33 เรารักกัน"								
• โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 3								
• โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้								
• โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 3								
• โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ								
• ขยายจำนวนสิทธิ์โครงการ "เราเที่ยวด้วยกัน"	(ชะลอโครงการ)							
• โครงการ "ทัวร์เที่ยวไทย"	(ชะลอโครงการ)							
มาตรการบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย								
• ปรับปรุงการคิดอัตราดอกเบี้ยในกรณีผิดนัดชำระหนี้								
• บรรเทาภาระค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (ไฟฟ้า / น้ำประปา)	พ.ค. - มิ.ย.							
• ลดอัตราเงินสมทบประกันสังคมของนายจ้างและผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และ 39	มิ.ย. - ส.ค.							
• ลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 90% สำหรับปีภาษี 2564								
มาตรการสนับสนุนการพัฒนาปรับเปลี่ยนธุรกิจ								
• มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ โดย ธปท.		เม.ย.						
• หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่า สำหรับรายจ่ายด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์								
• ขอรับคำปรึกษาและสนับสนุนเพื่อพัฒนาธุรกิจ SMEs ได้ที่ศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรมสู่อนาคต (www.itc.or.th)								

หมายเหตุ : [1] ติดตามข้อมูลมาตรการของ ธปท. ได้ที่ www.bot.or.th/covid19

[2] ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ฉบับที่ 4 และ 5)

แหล่งข้อมูล : (1) มติคณะรัฐมนตรี (2) ธนาคารแห่งประเทศไทย (3) กระทรวงการคลัง (4) สำนักงานประกันสังคม (5) gfa.or.th/sfi (เว็บไซต์เราไม่ทิ้งกัน-ด้านการเงิน)

ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2564

เรื่อง : สุขใจ ว่องไวศิริวัฒน์ และนัฐพงษ์ เจริญอาภารัศมี

จากเยียวยาสู่ฟื้นฟู...
มาตรการรับมือวิกฤตโควิด 19 ในต่างประเทศ

ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในหลายประเทศมีทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเริ่มกลับสู่ภาวะปกติมากขึ้น เช่น อิสราเอลและสหรัฐอเมริกา ที่ประชาชนเริ่มกลับมาใช้ชีวิตโดยไม่ต้องสวมหน้ากากอนามัยในที่สาธารณะ ขณะที่ในหลายประเทศยังไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ เช่น ญี่ปุ่น มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ที่ยังมีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงประเทศไทยที่เกิดการระบาดระลอก 3 และมีสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง Global Trend ฉบับนี้ จะพาไปทำความรู้จักมาตรการเยียวและฟื้นฟูเศรษฐกิจในต่างประเทศว่าทำอย่างไรบ้าง

"วัคซีน" เป็นตัวแปรสำคัญในการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด 19 อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศต่าง ๆ จึงพยายามเร่งจัดหาและฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมประชาชนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ให้เกิดเร็วที่สุด อย่างไรก็ตาม การฉีดวัคซีนได้เร็วก็เป็นเสมือนการห้ามเลือดได้สำเร็จเท่านั้น เราจึงเห็นว่าประเทศส่วนใหญ่กำลังเดินหน้าต่อเพื่อเร่งสมานบาดแผลที่โควิด 19 ได้ทิ้งไว้กับระบบเศรษฐกิจ ก่อนที่บาดแผลนี้จะทิ้ง "รอยแผลเป็น" ไว้อย่างถาวร

"มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ" ก้าวสำคัญสำหรับระยะต่อไป

แม้หลายประเทศเริ่มเดินหน้าผ่อนคลายให้ประชาชนทยอยกลับมาใช้ชีวิตปกติ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจ แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในหลายด้านได้เกิดขึ้นแล้ว และอาจไม่มีวันกลับไปเป็นแบบเดิม เช่น กระแสการทำงานที่บ้านเป็นที่ยอมรับแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก การกระจายความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทานการผลิตสินค้า รวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับเรื่องสาธารณสุขมากขึ้น หลายประเทศจึงมีการกำหนดทิศทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงพลวัตการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นที่ตั้ง เพื่อให้ยังแข่งขันได้ในบริบทของโลกใหม่ และฟื้นฟูศักยภาพในการเติบโตของเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการใช้เม็ดเงินอย่างคุ้มค่าและไม่ย้อนกลับมาเป็นภาระทางการคลังเพิ่มเติมในระยะยาว โดยเฉพาะในภาวะที่นโยบายการคลังได้ใช้กระสุนไปมากแล้ว เพื่อเยียวยาผลกระทบจากการแพร่ระบาดในช่วงที่ผ่านมา หลายประเทศตระหนักถึงความสำคัญของการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อรักษาแต้มต่อ และได้เริ่มดำเนินการแล้วแม้การระบาดยังไม่สิ้นสุดลง

สหรัฐอเมริกากับแผน "Build Back Better"

สหรัฐฯ ประกาศมาตรการเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจควบคู่กันในแผนเดียว คือ "Build Back Better" ซึ่งถือเป็นแผนกระตุ้นเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่และอายุยาวที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศ คือกว่า 6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 28% ของ GDP) เพื่อเยียวยารายได้ของแรงงานในระยะสั้นและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของเศรษฐกิจในช่วง 8 - 10 ปีข้างหน้า โดยมาตรการดังกล่าวแบ่งเป็นแผนงาน American Rescue Plan (ARP) 1.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 8.9% ของ GDP ที่มุ่งเยียวยาแรงงานและภาคธุรกิจ อาทิ การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือร้านอาหาร (Restaurant Revitalization Fund หรือ RRF) ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อมแห่งสหรัฐอเมริกา ที่เปิดให้ร้านอาหารหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องเข้ามาลงทะเบียนเพื่อรับเงินอุดหนุนกว่า 2.8 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อชดเชยรายได้ที่หายไปในช่วงการระบาด โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องใช้เงินจำนวนดังกล่าวก่อนเดือนมีนาคม 2566 และไม่จำเป็นต้องคืนหากใช้ในการจ่ายค่าเช่า เงินเดือนพนักงาน เป็นต้นทุนซื้อสินค้า หรือใช้ในการซ่อมแซม

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการอีก 2 ส่วนที่มุ่งฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานและแรงงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ คือ American Jobs Plan (AJP) และ American Families Plan (AFP) โดยแผนงาน AJP (มูลค่า 2.25 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 10.5% ของ GDP) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มการจ้างงานและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี โดยเน้นลงทุนในเทคโนโลยี 5G พลังงานสะอาด การวิจัยและพัฒนาสำหรับแผนงาน AFP (มูลค่า 1.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 8.4% ของ GDP) มีระยะเวลาถึง 10 ปี เพื่อพัฒนาผลิตภาพแรงงานในอนาคต โดยมุ่งเน้นพัฒนาการศึกษาและความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน เพื่อสนับสนุนเด็กและเยาวชนที่ขาดโอกาสให้สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม รวมถึงพัฒนาระบบการดูแลเด็ก

ร้านอาหารใน Phenixville รัฐเพนซิลเวเนียและรัฐอื่น ๆ ในสหรัฐอเมริกา มีการเปิดให้บริการปกติ แต่ได้ปรับการบริหารจัดการและปรับรูปแบบในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 เพื่อให้ธุรกิจไปต่อได้

เหล่านักชอปชาวจีนเริ่มใช้ชีวิตปกติแต่ยังคงสวมหน้ากากอนามัย บนถนนคนเดินชุนซีลู่ (Chunxi Road) ย่านชอปปิงชื่อดังในเมืองเฉิงตู มณฑลเสฉวน ประเทศจีน

และเยาวชน ทั้งในด้านความเป็นอยู่และระบบโภชนาการเพื่อเสริมสร้างอนาคตของประเทศในระยะยาว

สหภาพยุโรปฟื้นฟูเศรษฐกิจด้วยกองทุน

สำหรับสหภาพยุโรปได้ดำเนินมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยยึดแนวทางใกล้เคียงกับสหรัฐฯ แต่ทำในลักษณะการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือธุรกิจท่องเที่ยวแบบเฉพาะเจาะจงและฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยรวม โดยในส่วนแรกมีการจัดตั้ง National Tourism Fund ด้วยวงเงิน 2 พันล้านยูโร เพื่อเข้าซื้อโรงแรมหรือหุ้นของธุรกิจโรงแรม โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ และอาจให้สิทธิ์ผู้ประกอบธุรกิจซื้อกลับได้ ภายในระยะเวลาหนึ่งเมื่อการท่องเที่ยวฟื้นตัว สำหรับแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยรวมนั้น ดำเนินการผ่าน EU Recovery Fund วงเงิน 7.5 แสนล้านยูโร (ประมาณ 5.4% ของ GDP สหภาพยุโรป) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวของประเทศสมาชิก โดยวงเงินดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) เงินให้เปล่าแก่ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 จำนวน 3.9 แสนล้านยูโร (2) เงินปล่อยกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำ จำนวน 3.6 แสนล้านยูโร โดยประเทศสมาชิกที่จะขอรับเงินกู้จะต้องดำเนินการสอดคล้องกับเป้าหมายตามที่ประเทศสมาชิกตกลงกัน คือ ต้องมีแผนกระตุ้นเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาด้านดิจิทัล มีแผนการสร้างงานและการเพิ่มความยืดหยุ่นทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงต้องสอดคล้องกับคำแนะนำรายปีของคณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission)

มาตรการแบบครอบคลุมของญี่ปุ่น

สำหรับประเทศญี่ปุ่นได้ดำเนินมาตรการตามแนวทาง Five Pillars ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเยียวยาไปจนถึงการฟื้นฟู และการลดความเสี่ยงในห่วงโซ่การผลิตของภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของประเทศ โดยแนวทาง Five Pillars แบ่งเป็นแนวทางรับมือกับโรคระบาด (Pillar 1 - 2) และพัฒนาเศรษฐกิจ (Pillar 3 - 5) ในส่วนของการฟื้นฟูเศรษฐกิจได้มีการวางแผนไว้เป็นลำดับขั้น กล่าวคือมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจเริ่มจาก Pillar 3 การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบรุนแรงเป็นอันดับแรก ได้แก่ การท่องเที่ยว การขนส่ง และอุตสาหกรรมอาหาร ขั้นตอนต่อไปคือ Pillar 4 การเสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นสามารถรองรับความเสี่ยงหากมีโรคระบาดเกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยภาครัฐจะให้การสนับสนุนภาคธุรกิจที่ต้องการย้ายฐานการผลิต ทั้งกรณีย้ายฐานกลับมายังประเทศญี่ปุ่นและการกระจายฐานการผลิตออกไปยังต่างประเทศ รวมถึงสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจดิจิทัล และขั้นตอนท้ายสุดคือ Pillar 5 การเตรียมความพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยการจัดตั้งกองทุนฉุกเฉินพิเศษสำหรับรับมือกับการกลายพันธุ์ของไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต

แผนยุทธศาสตร์ 5 ปีของจีน

ขณะที่ประเทศจีนนั้นไม่ได้มีการปรับมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อรับมือกับผลกระทบของโควิด 19 เป็นการเฉพาะ ส่วนหนึ่งอาจเพราะสามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว จึงไม่เกิดแผลขนาดใหญ่ที่ต้องได้รับการเยียวยาเร่งด่วน

แต่มีข้อสังเกตว่าแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี "Dual Circulation" ที่ได้ประกาศออกมาเมื่อเดือนพฤษภาคม 2563 หลังการระบาดคลี่คลายลงไม่นานนั้น มีความสอดรับกับกระแสของโลกหลังโควิด 19 เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รวมถึงเพิ่มแต้มต่อในการแข่งขันกับสหรัฐอเมริกาหลังยุคสงครามการค้า ผ่านการเพิ่มแรงจูงใจทางภาษีเพื่อดึงดูดอุตสาหกรรมใหม่ โดยจีนตั้งเป้าหมายไว้ว่า ภายในปี 2568 จะมีสัดส่วนของเศรษฐกิจดิจิทัลถึง 10% ของ GDP

ประเทศกำลังพัฒนาเร่งผลักดันแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ

ไม่เฉพาะประเทศเศรษฐกิจหลักเท่านั้นที่ให้ความสำคัญกับนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจ กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศเริ่มมีการผลักดันแผนฟื้นฟูในทิศทางเดียวกัน เช่น ประเทศเกาหลีใต้ที่มีแผน "The Korean New Deal" เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจจากโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลงไปหลังโควิด 19 โดยเน้นสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเศรษฐกิจดิจิทัลและสิ่งแวดล้อม และประเทศฟิลิปปินส์ที่ได้มีการออกกฎหมาย Corporate Recovery and Tax Incentives for Enterprises Act โดยมุ่งเน้นการปฏิรูปเศรษฐกิจและระบบภาษี เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะในด้านที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศของฟิลิปปินส์ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มในระดับสูง อุตสาหกรรมบุกเบิกใหม่ และการสนับสนุนการลงทุนในชนบท

มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในประเทศผู้นำของโลกที่เริ่มเห็นเป็นรูปธรรมตั้งแต่การระบาดยังไม่สิ้นสุดลงนั้น เป็นภาพสะท้อนว่าประเทศเหล่านี้ต่างเร่งสร้างแต้มต่อเพื่อให้สามารถกลับมาวิ่งแข่งได้อีกครั้งอย่างรวดเร็วที่สุด สำหรับประเทศไทยนั้น แม้นโยบายในปัจจุบันยังเน้นไปที่การเยียวยารายได้และห้ามเลือดในระยะสั้น แต่อาจศึกษาแนวทางการกำหนดเงื่อนไขเพื่อเปลี่ยนผ่านและจูงใจภาคธุรกิจและแรงงานไปสู่โลกใหม่ โดยเกาะไปกับกระแสการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี รวมถึงเศรษฐกิจดิจิทัล ที่เห็นได้ชัดว่าเป็นจุดร่วมสำคัญของนโยบายในเกือบทุกประเทศข้างต้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถกลับมาแข่งขันได้อีกครั้ง และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

ตารางเปรียบเทียบมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	มาตรการ	เป้าหมาย	มูลค่ารวม (สัดส่วนต่อ GDP)
สหรัฐฯ	Build Back Better American Rescue Plan (ARP) American Job Plan (AJP) American Families Plan (AFP)	เพิ่มความสามารถการแข่งขันในโลกหลังโควิด 19 เยียวยารายได้ของครัวเรือนและธุรกิจ เพิ่มการจ้างงานและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี สร้างผลิตภาพแรงงาน และการศึกษา	ประมาณ 6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ 1.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (8.9%) 2.25 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (10.5%) 1.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (8.4%)
สหภาพยุโรป	กองทุนฟื้นฟูเศรษฐกิจ (EU Recovery Fund)	พัฒนาสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจดิจิทัล	7.5 แสนล้านยูโร (5.4%)
ญี่ปุ่น	แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ Five Pillars Pillar 3 ฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจ Pillar 4 เสริมสร้างโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความยืดหยุ่น Pillar 5 เตรียมพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงในอนาคต	เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน	-
จีน	นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจต่อเนื่องจากช่วงก่อนหน้า	เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างมั่นคง • รักษาเสถียรภาพการจ้างงาน • คุ้มครองภาคส่วนต่าง ๆ ในตลาดไม่ให้เสียหาย • สนับสนุนวิสาหกิจขนาดย่อมและรายย่อย	-
เกาหลีใต้	The Korean New Deal	พัฒนาสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจดิจิทัล	-
ฟิลิปปินส์	Corporate Recovery and Tax Incentives for Enterprises Act (CREATE Act)	ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ (ด้านที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ) ได้แก่ อุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มในระดับสูง อุตสาหกรรมบุกเบิกใหม่ และการสนับสนุนการลงทุนในชนบท	-

เรื่อง : สำนักเศรษฐกิจภูมิภาค ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

คุณพัชรนันท์ เลิศพัชรีไชย

ส่วนผสมสู่ความสำเร็จ ของการปรับตัวธุรกิจในภูมิภาค

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ทุกธุรกิจต้องปรับตัว คอลัมน์เศรษฐกิจติดดินฉบับนี้ ขอนำเสนอ 2 ตัวอย่างธุรกิจในภาคเหนือและภาคใต้ของไทยที่ปรับตัวสำเร็จและพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยหลากหลาย เพื่อสร้างโมเดลธุรกิจและแหล่งรายได้ใหม่ และบางส่วนได้แรงสนับสนุนด้านการเงินจากมาตรการช่วยเหลือของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) มาช่วยเสริมสภาพคล่องและเอื้อให้ธุรกิจปรับตัว

โควิด 19 : จุดเปลี่ยนธุรกิจบริการไทย

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในช่วงกว่า 1 ปีที่ผ่านมา ไม่เพียงแต่เปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คน แต่ยังส่งผลกระทบอย่างหนักต่อภาคธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจบริการ อย่างโรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว ทำให้หลายธุรกิจในภาคบริการต้องปิดตัวชั่วคราวและบางรายถึงกับต้องปิดตัวถาวร สำหรับธุรกิจที่ยังเปิดดำเนินการ ก็จำเป็นต้องลดต้นทุนและหารายได้จากช่องทางอื่นเพื่อประคับประคองธุรกิจ ซึ่งหากเปรียบเทียบใน 3 ภูมิภาค พบว่า ภาคเหนือและภาคใต้ เป็นภาคที่ธุรกิจบริการได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ชัดเจนที่สุด แม้จะมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ภาคเหนือเน้นพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก (รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยคิดเป็น 70% ของรายได้ทั้งหมด) ขณะที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของภาคใต้เป็นชาวต่างชาติ (รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติคิดเป็น 77% ของรายได้ทั้งหมด) แต่ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ ในการเดินทางทั้งในและต่างประเทศในช่วงการระบาดของโควิด 19 ทำให้อัตราการเข้าพักแรมของทั้งสองภูมิภาคลดลงต่ำที่สุดเป็นประวัติการณ์ (ภาคเหนือเฉลี่ยอยู่ที่ 8% และภาคใต้เฉลี่ยอยู่ที่ 5% ในช่วงล็อกดาวน์ในไตรมาส 2 ของปี 2563)

จนรายได้จากการท่องเที่ยวหายไปมากกว่าครึ่งเมื่อเทียบกับช่วงก่อนที่ไม่มีโควิด 19

แม้ว่าวิกฤตครั้งนี้จะเกิดขึ้นจากด้านสาธารณสุข แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้นำมาสู่วิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งภาครัฐ รวมถึง ธปท. ตระหนักดีว่าวิกฤตครั้งนี้รุนแรงและกระทบเป็นวงกว้าง ทั้งภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ ทำให้ในช่วงที่ผ่านมา ภาครัฐและ ธปท. ได้เร่งออกมาตรการอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยเหลือเยียวยา รวมทั้งฟื้นฟูภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ สำหรับมาตรการทางการเงินต่าง ๆ ของ ธปท. อาทิ มาตรการสินเชื่อฟื้นฟูฯ มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย และมาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ ออกมาเพื่อเป็นที่พึ่งทางการเงินที่ช่วยประคับประคองให้ภาคส่วนต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่มีบทบาทในการจ้างงานให้ยังมีสภาพคล่องและเอื้อต่อการปรับตัวเพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้ไปได้ ตลอดจนพร้อมรับมือกับโลกหลังโควิด 19 ต่อไป ซึ่งคงปฏิเสธไม่ได้ว่าการช่วยเหลือต่าง ๆ จากทางการอาจช่วยเยียวยาและประคับประคองธุรกิจได้ในระยะหนึ่งเท่านั้น แต่ปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ธุรกิจผ่านพ้นวิกฤตและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว คือ "การปรับตัว"

ต่อยอดจุดแข็ง เลือกทำธุรกิจหลากหลาย เสริมสร้างรายได้มั่นคง

โรงแรมเลอเพชร วิลล่า รีสอร์ท และธุรกิจแพปลา ในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ของคุณพัชรนันท์ เลิศพัชรีไชย เป็นธุรกิจขนาดเล็กและได้รับผลกระทบอย่างหนักหลังยอดการเข้าพักรีสอร์ทลดลงมาก อีกทั้งร้านอาหารและโรงแรมที่เคยสั่งซื้อปลาจากธุรกิจแพปลาก็ไม่มีลูกค้า ทำให้ไม่มีคำสั่งซื้อ คุณพัชรนันท์จึงไม่รีรอและพยายามมองหาทางออก ซึ่งเห็นอยู่ 2 ทางเลือก คือ เลิกกิจการ แล้วให้พนักงานไปรับเงินจากประกันสังคม หรือดำเนินธุรกิจต่อโดยหาทางต่อยอดไปยังธุรกิจอื่น ซึ่งท้ายที่สุดแล้วคุณพัชรนันท์เห็นว่าการปิดรีสอร์ทอาจไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุด และเป็นที่มาของการปรับตัวมาทำธุรกิจอาหารปักษ์ใต้สำเร็จรูปแช่แข็งภายใต้แบรนด์เลอเพชรคิทเช่น ซึ่งเป็นการต่อยอดจากจุดแข็งเดิมที่มี คือ มีเชฟอาหารใต้ฝีมือดี มีองค์ความรู้ด้านอาหาร และมีแหล่งวัตถุดิบจากธุรกิจแพปลา

คุณพัชรนันท์แชร์ประสบการณ์ว่า การปรับตัวดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากขาดอีกปัจจัยสำคัญอย่างการปรับตัวของพนักงานทุกคน ทำให้ก่อนเริ่มต้นธุรกิจใหม่ได้พยายามทำความเข้าใจกับพนักงานถึงความจำเป็นในการปรับโมเดลธุรกิจ และสนับสนุนให้พนักงานต่อยอดทักษะเดิมที่มีอยู่ให้เป็นทักษะใหม่ (multi-skill) เพื่อให้สามารถทำงานได้หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งยังเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา โดยให้พนักงานทุกคนได้รับรู้ถึงฐานะทางการเงินของธุรกิจ รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งคุณพัชรนันท์เล่าว่า "การหยุดจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเวลา 6 เดือน ช่วยเสริมสภาพคล่องและเอื้อให้เลอเพชรปรับตัวได้"

ภายใต้วิกฤต การปรับตัวอย่างรวดเร็วเป็นสิ่งสำคัญ คุณพัชรนันท์จึงจับกระแสยุคใหม่ โดย (1) ใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียด้วยการทำ Facebook Fanpage เพื่อเป็นช่องทางหลักในการทำตลาดออนไลน์ และ (2) ให้บริการดิลิเวอรีส่งอาหารแบบควบคุมอุณหภูมิ ทำให้อาหารยังคงความสดใหม่และมีรสชาติเหมือนเพิ่งปรุงเสร็จ ควบคู่ไปกับการตั้งราคาแบบเป็นมิตร เพียงเมนูละ 49 บาท ซึ่งการปรับตัวในครั้งนี้นับเป็นจุดแข็งสำคัญที่ช่วยเพิ่มยอดขายในช่วงเวลาที่ผู้บริโภคไม่กล้าออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน ทำให้เลอเพชรคิทเช่นได้รับผลตอบรับที่ดีเกินคาด และมีรายได้ต่อวันเกือบเท่ากับรายได้จากเลอเพชร วิลล่า รีสอร์ท ทำให้คุณพัชรนันท์สามารถจ่ายเงินเดือนพนักงานพร้อมทั้งค่าล่วงเวลาได้ทั้งหมด และแม้ว่าการระบาดของโควิด 19 จะกลับมาอีกกี่ระลอกหรือยุติลงในท้ายที่สุด แต่คุณพัชรนันท์จะยังเลือกโมเดลธุรกิจที่มีเลอเพชรคิทเช่นและเลอเพชร วิลล่า รีสอร์ทควบคู่กันไป เพื่อช่วยลดทอนความเสี่ยงจากการพึ่งพาธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากจนเกินไปและทำให้มีรายได้จากหลายช่องทาง ซึ่งจะช่วยให้ฐานะทางการเงินของธุรกิจมีความมั่นคงมากขึ้น

จับเทรนด์ตลาด คว้าโอกาสต่อยอดธุรกิจ

การระบาดของโควิด 19 ทำให้เชียงใหม่ที่เป็นหนึ่งในเมืองท่องเที่ยวยอดนิยมของคนไทยดูเงียบเหงา ยอดจองที่พักและร้านอาหารปรับลดลงอย่างน่าใจหาย ซึ่งนอกจากธุรกิจโรงแรมและร้านอาหารที่ได้รับผลกระทบโดยตรงแล้ว ธุรกิจเซรามิกของห้างหุ้นส่วนจำกัด ณ.นว อินเตอร์เนชั่นแนล หรือ NA NAWA ที่อยู่คู่เมืองเชียงใหม่มายาวนานกว่า 35 ปี โดยมีคุณรัมย์ เสาวภาคย์พงษ์ รับช่วงดูแลต่อจากครอบครัว ก็ได้รับผลกระทบทางอ้อมจนธุรกิจต้องสะดุดลง เนื่องจาก NA NAWA เป็นธุรกิจที่ผลิตเครื่องเคลือบเซรามิก อุปกรณ์บนโต๊ะอาหารและของตกแต่ง ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในธุรกิจโรงแรมและร้านอาหารทั้งในไทยและต่างประเทศ จากการออกแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผลกระทบที่เกิดขึ้นเริ่มตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 หลังรัฐบาลจีนมีนโยบายระงับการออกนอกประเทศของกลุ่มทัวร์จีน เมื่อธุรกิจเริ่มสะดุด คุณรัมย์จึงตัดสินใจปรึกษากับสถาบันการเงินทันที เพื่อขอรับความช่วยเหลือทางการเงินตามมาตรการของ ธปท. โดยคุณรัมย์เล่าว่า "การพักหนี้ในช่วงแรก และการปรับลดค่างวดให้ผ่อนต่อเดือนน้อยลง ทำให้ลดภาระทางการเงินในปีที่แล้วไปได้มาก และยังได้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำมาจำนวนหนึ่ง ซึ่งเอามาเพิ่มสภาพคล่องในการปรับธุรกิจ"

หลังจากนั้น คุณรัมย์ได้ใช้เวลากับการสำรวจธุรกิจของตนเอง โดยมองหาช่องทางการปรับตัวที่ไม่ต้องอาศัยการลงทุนมาก แต่ยังสามารถสร้างคุณค่าให้กับแบรนด์ NA NAWA ได้ในระยะยาว และเมื่อได้แนวคิดที่ตกผลึกแล้ว คุณรัมย์ได้วางแผนและประเมินผลลัพธ์แบบเดือนต่อเดือน โดยเน้นปรับธุรกิจเท่าที่ทำได้ตามศักยภาพที่มีอยู่ เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ยังมีความไม่แน่นอนสูง ซึ่งการปรับตัวที่สำคัญเพื่อให้ NA NAWA ยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ คือ ปรับแนวทางการขายมุ่งสู่ตลาดรายย่อย โดยเริ่มจากการทำให้

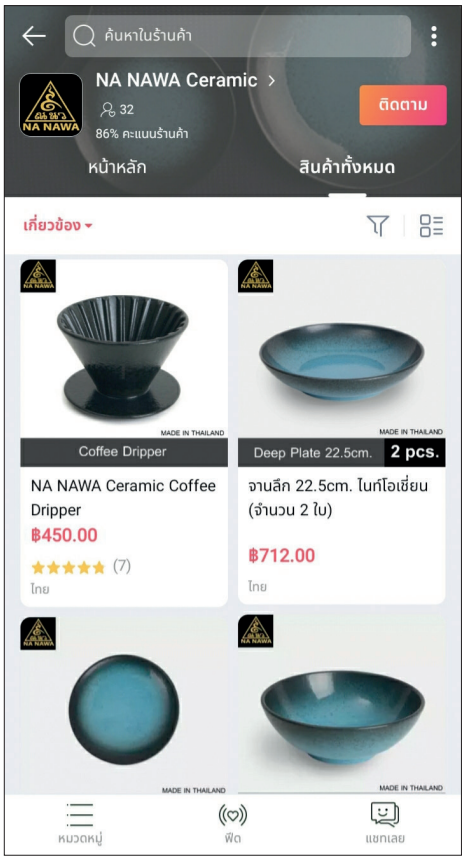

แบรนด์เป็นที่รู้จักมากขึ้น ผ่านการขายสินค้าในรูปแบบ live สดในโซเชียลมีเดีย และเปิดโกดังโรงงานให้ลูกค้าในเชียงใหม่เข้ามาซื้อสินค้า outlet เพื่อให้ลูกค้าเข้าถึงสินค้าและเป็นการประชาสัมพันธ์โรงงาน ตลอดจนเพิ่มช่องทางการขาย ทั้งออฟไลน์ผ่านการวางขายในแผนกเครื่องครัวของซูเปอร์มาร์เก็ตท้องถิ่นในเชียงใหม่ และออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม Lazada เพื่อให้เข้าถึงลูกค้ารายย่อยมากขึ้น ซึ่งการปรับตัวดังกล่าวทำให้สามารถกระตุ้นยอดขายจากลูกค้ารายย่อยให้เพิ่มขึ้นกว่า 30%

นอกจากนี้ คุณรัมย์ยังมองเห็นโอกาสในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ของ NA NAWA ทำให้มุ่งขยายผลิตภัณฑ์ไปกลุ่มอุปกรณ์และของใช้เกี่ยวกับกาแฟอย่างจริงจัง เพื่อรับกระแสการชงกาแฟดื่มเองที่บ้านหรือที่ทำงาน อีกทั้งยังรับจ้างผลิตสินค้าแบบ OEM[1] ควบคู่กัน เพื่อเพิ่มแหล่งรายได้จากธุรกิจร้านกาแฟที่ยังเติบโตได้ดี โดยคุณรัมย์ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะทำให้แบรนด์ NA NAWA เป็นที่รู้จักในแวดวงกาแฟไทยก่อนจะขยายไปสู่ตลาดกาแฟต่างประเทศต่อไป

ในทุกวิกฤต ย่อมมีโอกาส...ตัวอย่างของโรงแรมเลอเพชร วิลล่า รีสอร์ท และ NA NAWA สะท้อนให้เห็นว่า ความสำเร็จของการปรับตัวต้องอาศัย "หลากหลายส่วนผสม" ทั้งการใช้ประโยชน์จากจุดแข็งเดิมที่มีอยู่เพื่อสร้างแหล่งรายได้และธุรกิจใหม่อย่างยั่งยืน การกระจายหรือบริหารความเสี่ยงอย่างการลดการพึ่งพารายได้หรือตลาดใดตลาดหนึ่งมากจนเกินไป และการจับกระแสยุคใหม่ด้วยการขายและประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์อย่างโซเชียลมีเดีย ตลอดจนการทำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สอดรับกับสถานการณ์เพื่อเพิ่มยอดขาย

นอกจากนี้ จะเห็นว่า แม้บางธุรกิจจะสามารถปรับตัวได้เอง แต่หลายธุรกิจยังคงต้องการแรงสนับสนุนด้านการเงิน ซึ่งได้ใช้ประโยชน์จากมาตรการทางการเงินที่มีอยู่เพื่อช่วยในการปรับตัว ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความนี้จะช่วยจุดประกายและเพิ่มมุมมองให้ธุรกิจท้องถิ่นอื่น ๆ ที่กำลังเผชิญกับวิกฤตครั้งนี้และกำลังมองหาช่องทางในการปรับตัว แม้การก้าวออกจาก comfort zone จะเป็นเรื่องท้าทาย แต่คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการปรับตัวเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้ผ่านพ้นวิกฤตและฟื้นฟูให้ภาคธุรกิจสามารถกลับมาเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

[1] Original Equipment Manufacturer โรงงานที่รับผลิตสินค้าเพื่อให้ลูกค้านำไปติดแบรนด์ของตัวเอง

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

เพราะชีวิตต้องไปต่อ...
4 ร้านอาหาร "โควิดเปลี่ยนชีวิต"

คนไทยอยู่กับโควิด 19 มากว่าหนึ่งปีแล้ว ส่งผลให้ต้องปรับตัวไม่เพียงเฉพาะพฤติกรรมการใช้ชีวิต แต่ต้องเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ต้องไปต่อให้รอดจากวิกฤตการระบาดของโรคอุบัติใหม่นี้ หลายคนจึงถูก "โควิดเปลี่ยนชีวิต" เช่นเดียวกับบุคคลเหล่านี้ที่ใช้วิกฤตเป็นโอกาสสร้างอาชีพใหม่ให้ตัวเอง และนี่คือ 4 ร้านอาหารพลิกชีวิตยามวิกฤตที่อยากให้ทุกคนไปช่วยกันอุดหนุน

ภาพ : Facebook BaanMai Private Dinner

บ้านใหม่ ไพรเวต ดินเนอร์ เมืองกาญจน์
เสิร์ฟอาหารวันละหนึ่งโต๊ะ พลิกฟื้นชีวิตอดีตเชฟตกงาน

หลังจากเจอโควิด 19 พ่นพิษทำให้เชฟใหม่ มานพ พงษ์วัฒน เชฟร้านอาหารยุโรปชื่อดังในกรุงเทพฯ ตกงานเช่นเดียวกับหลาย ๆ คน จึงตัดสินใจเดินทางกลับบ้านเกิดที่จังหวัดกาญจนบุรี จากนั้นพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส ด้วยการทดลองเปิด "บ้านใหม่ ไพรเวต ดินเนอร์ (BaanMai Private Dinner)" โดยใช้พื้นที่บริเวณสวนหน้าบ้านเปิดเป็นไพรเวตดินเนอร์อาหารยุโรป ซึ่งรับลูกค้าวันละหนึ่งโต๊ะเท่านั้น ปรากฏว่า ผลตอบรับจากลูกค้าดีเยี่ยม มีคิวจองโต๊ะทุกวัน

ความพิเศษของ "บ้านใหม่ ไพรเวต ดินเนอร์" คือลูกค้าต้องจองล่วงหน้า 2 - 3 วัน เพื่อเข้ามารับประทานอาหารฝีมือเชฟใหม่ที่เปิดให้สัมผัสความอร่อยของอาหารแนวยุโรปวันละโต๊ะเดียวเท่านั้น เนื่องจากเชฟต้องจัดเตรียมวัตถุดิบล่วงหน้า เลือกสรรวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และลงมือปรุงสดใหม่จานต่อจาน ทำให้ลูกค้ามื้อพิเศษนี้ได้ลิ้มรสอาหารอร่อยแบบเป็นส่วนตัวสุด ๆ นอกจากเมนูอาหารสไตล์ยุโรปแล้ว ยังมีสเต็กซี่โครงหมู ล็อบสเตอร์ บาร์บีคิว อีกทั้งอาหารไทยและอาหารญี่ปุ่นในบางวันด้วย ใครวางแผนไปเที่ยวกาญจนบุรีก็ลองแวะเวียนไปได้ แต่อย่าลืมจองโต๊ะล่วงหน้ากันก่อน

พิกัดร้าน : ซอยท่ามะขาม 7 ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
เวลาเปิดปิด : เปิดให้บริการทุกวัน เวลา 17.00 - 23.00 น.
โทรศัพท์ : 08 5808 5109
ราคาเฉลี่ยต่อคน : 350 บาทขึ้นไป
ที่จอดรถ : จอดรถได้ที่ร้าน
Facebook : BaanMai Private Dinner

ภาพ : Facebook ขนมจีนหม้อดินคุณนาย

ขนมจีนหม้อดินคุณนาย เมืองพิษณุโลก

สูตรขนมจีนน้ำยาปักษ์ใต้ เปลี่ยนชีวิตแม่ค้าตลาดนัด

ร้าน "ขนมจีนหม้อดินคุณนาย" เป็นของสองพี่น้องอดีตแม่ค้าขายหมูปิ้งในตลาดนัดราชพฤกษ์ คุณชนนิกานต์และคุณชนันท์กานต์ พิชิตพิริยกร ที่วิกฤตโควิด 19 ทำให้คนเดินตลาดนัดลดลง ประกอบกับบางช่วงตลาดปิดห้ามขายของ ทั้งสองจึงปรับรูปแบบสินค้าที่ขายจนมาลงตัวที่เมนูขนมจีนสูตรน้ำยาปักษ์ใต้ที่ได้สูตรจากคุณอาที่เป็นคนใต้แท้ ๆ โดยเปิดร้านบนถนนพิษณุโลก - อุตรดิตถ์ (ขาเข้าเมือง) ใกล้แยกประโดก จังหวัดพิษณุโลก

เมนูเด็ดประจำร้าน คือ ขนมจีนน้ำยาปักษ์ใต้ ขนมจีนน้ำยาปู อีกทั้งยังมีน้ำยากะทิ น้ำยาป่า แกงไตปลา และแกงเขียวหวาน เสิร์ฟในหม้อดินเอกลักษณ์ไทย ๆ ที่เป็นซิกเนเจอร์ของร้านในราคาชุดละ 49 บาท ส่วนอีกเมนูรสเด็ดที่อยากให้สั่งมาลองรับประทาน "ยำขนมจีน" ที่ใช้ปลาทูทอดใหม่ทั้งตัวแกะก้าง ปรุงรสสูตรเฉพาะของทางร้านที่ได้ชิมแล้วจะติดใจในราคาเพียง 49 บาทเช่นกัน นอกจากเมนูเส้นจากขนมจีนแล้ว ยังมีเมนูสายอีสาน อาทิ ตำไทย ตำปูปลาร้า ฯลฯ รสจัดจ้านให้เลือกรับประทานกันอีกด้วย

พิกัดร้าน : ถนนพิษณุโลก - อุตรดิตถ์ (ฝั่งขาเข้าเมือง) ใกล้แยกประโดก จังหวัดพิษณุโลก
เวลาเปิดปิด : วันจันทร์ - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. (หยุดวันอาทิตย์)
โทรศัพท์ : 09 4737 0645
ราคาเฉลี่ยต่อคน : 49 - 100 บาท
ที่จอดรถ : จอดรถได้ที่ร้าน
Facebook : ขนมจีนหม้อดินคุณนาย

ก๋วยเตี๋ยวโอ่ง 20 บาท ไก่ตุ๋นตีนไก่ เมืองเบตง

อดีตดีเจโรงแรม สู้วิกฤตด้วยสูตรเด็ด "ก๋วยเตี๋ยวไก่ตุ๋น"

หลังจากตกงานเพราะวิกฤตโควิด 19 ดีเจเซเว่น-มะนาเซ เจ็ดอเลาะ อดีตดีเจในโรงแรมดังเมืองเบตงตัดสินใจขอสูตรเด็ดก๋วยเตี๋ยวไก่ตุ๋นจากน้องสาวที่เปิดร้านอาหารไทยสไตล์ฝรั่งอยู่ที่สวีเดนมาทำธุรกิจเล็ก ๆ ของตัวเอง "ก๋วยเตี๋ยวโอ่ง 20 บาท ไก่ตุ๋นตีนไก่" จนลูกค้าติดใจในความอร่อย มาอุดหนุนกันแน่นร้านทุกวัน

เนื่องจากพื้นที่ในเมืองเบตงมีร้านก๋วยเตี๋ยวอยู่ไม่น้อย ทำให้ดีเจเซเว่นต้องสร้างจุดเด่นของร้านที่แตกต่าง เขาจึงมีไอเดียนำเอาโอ่งมังกรมาใส่หม้อก๋วยเตี๋ยวจนกลายเป็นซิกเนเจอร์ประจำร้าน "ก๋วยเตี๋ยวโอ่ง 20 บาท ไก่ตุ๋นตีนไก่" ขายถูก ๆ ในราคาชามละ 20 บาท เน้นวัตถุดิบมีคุณภาพ สดใหม่ทุกวัน ที่สำคัญปริมาณเครื่องแน่นบวกกับน้ำซุปรสชาติเข้มข้น จึงถูกปากลูกค้าโดยแทบไม่ต้องปรุงเพิ่ม เปิดร้านอยู่บริเวณสวนน้ำเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา

ภาพ : Facebook ก๋วยเตี๋ยวโอ่ง20

พิกัดร้าน : สวนน้ำเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา
เวลาเปิดปิด : เปิดให้บริการทุกวัน เวลา 12.00 - 18.00 น.
โทรศัพท์ : 08 0140 8973
ราคาเฉลี่ยต่อคน : 20 บาท
ที่จอดรถ : จอดรถริมถนน
Facebook : ก๋วยเตี๋ยวโอ่ง20

ก๋วยเตี๋ยวเรือกัปตัน นนทบุรี

จากนักบินสู่วิถีชีวิตพ่อค้าขายก๋วยเตี๋ยวเรือ

"ก๋วยเตี๋ยวเรือกัปตัน" เป็นเส้นทางชีวิตแบบใหม่ของกัปตันยุทธ-นาวาตรีราชิต สันป่าแก้ว จากสายการบินพาณิชย์แห่งหนึ่งที่ประสบวิกฤตทางธุรกิจจากพิษโควิด 19 จนทำให้ตัวเขาต้องเปลี่ยนแปลงเส้นทางสายอาชีพสู่ชีวิตพ่อค้าขายก๋วยเตี๋ยวเรือ โดยเปิดร้านในห้องแถวหน้าหมู่บ้านกฤษดานคร ย่านปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ความอร่อยเด็ดของ "ก๋วยเตี๋ยวเรือกัปตัน" คือก๋วยเตี๋ยวน้ำตกครบเครื่อง "ขึ้น สด ตุ๋น เครื่องใน" รสชาติเข้มข้นเผ็ดกลาง ๆ ยิ่งถ้าได้รับประทานเสริมกับผักบุ้งหั่นท่อนสั้น ๆ เพิ่มความกรุบกรอบคู่กับกากหมูที่อร่อยเข้ากันจนต้องสั่งเพิ่มชามที่สอง นอกจากนี้ กัปตันยุทธยังเปิดขายหมูและเนื้อแดดเดียวทางออนไลน์ส่งทั่วประเทศ เพื่อให้สร้างรายได้ให้กับพนักงาน

ภาพ : Facebook ก๋วยเตี๋ยวเรือกัปตันเพจใหม่

พิกัดร้าน : หมู่บ้านกฤษดานคร ถนนแจ้งวัฒนะ - ปากเกร็ด 30 จังหวัดนนทบุรี
เวลาเปิดปิด : วันจันทร์ - เสาร์ เวลา 10.00 - 15.00 น. (หยุดวันอาทิตย์)
โทรศัพท์ : 08 7539 1929
ราคาเฉลี่ยต่อคน : 55 - 100 บาท
ที่จอดรถ : ริมถนนหน้าหมู่บ้านกฤษดานคร
Facebook : ก๋วยเตี๋ยวเรือกัปตันเพจใหม่

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

HOUSE QUARANTINE

กักตัวกลางธรรมชาติ กับ 4 โรงแรมทางเลือก ALQ

ประเทศไทยมีมาตรการสำหรับคนที่เดินทางเข้าประเทศให้มีระยะเวลาการกักตัว 14 วัน หากเป็นคนไทยสามารถเลือกกักตัวในสถานที่ที่ภาครัฐจัดหาให้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย หรือจะเลือกกักตัวในโรงแรมทางเลือกแต่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด และสำหรับนักเดินทางไม่ว่าจะเป็นชาวต่างชาติหรือชาวไทย การกักตัวทางเลือกในโรงแรมที่ต่างจังหวัด (Alternative Local State Quarantine: ALQ) ก็เป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจ

ข้อดีของ ALQ คือสามารถเลือกโรงแรม ALQ เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ได้ตามความต้องการ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมที่สวยงาม ห้องพักที่มีพยาบาลประจำการตลอด 24 ชั่วโมง เมนูอาหารอร่อย ๆ ตลอดการเข้าพัก ฯลฯ และนี่คือ 4 หมุดหมายโรงแรมทางเลือก ALQ ท่ามกลางธรรมชาติอันสวยงามของไทย

TAWA RAVADEE RESORT

เยือนอาณาจักรประวัติศาสตร์ที่ปราจีนบุรี

"ทวาราวดี รีสอร์ท (Tawa Ravadee Resort)" โดดเด่นด้วยสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์จากอารยธรรมทวาราวดีในอดีตสอดคล้องไปกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่อยู่ท่ามกลางแมกไม้ สายลม และระลอกคลื่นจากทะเลสาบ บนพื้นที่ 500 ไร่ เอกลักษณ์ของที่นี่คือบรรยากาศทุ่งนาข้าวที่ชุ่มชื่นสายตาตลอดปี

สำหรับโซนที่พักที่เปิดให้พักกักตัวตามมาตรการ ALQ นั้น เป็นบริเวณ Wing 1 ซึ่งเป็นอาคารห้องพักจำนวน 90 ห้อง โดยสามารถหากิจกรรมแก้เบื่อในบริเวณระเบียงส่วนตัวของแต่ละห้อง ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง ทั้งปูเสื่อเล่นโยคะ วางลู่วิ่งไปจนถึงไดรฟ์กอล์ฟเล็ก ๆ ได้ (อุปกรณ์ต้องนำมาเอง แต่โรงแรมมีบริการจัดหาให้โดยคิดราคาเพิ่มเติมจากราคาห้องพัก)

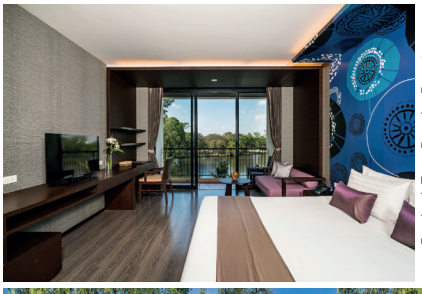

ภาพ : Facebook Tawa Ravadee Resort

ทวาราวดี รีสอร์ท อยู่ไม่ไกลจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ สามารถเดินทางไปชมความงามของน้ำตกเหวนรก หรือไปไหว้พระประจำจังหวัดปราจีนบุรี "พระพุทธทวาราวดีศรีปราจีน สิรินธรโลกนาถ" ชมโบราณสถานเมืองศรีมโหสถ พิพิธภัณฑ์การแพทย์ไทยโบราณในตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ฯลฯ ได้เช่นกัน

PA SAK TONG RESORT
ใจละลายกลางป่าเขาและสายหมอกยามเช้าที่เชียงราย

ถ้าหลงใหลความสงบเป็นส่วนตัวท่ามกลางธรรมชาติของป่าเขา "ป่าสักทอง รีสอร์ท (Pa Sak Tong Resort)" จังหวัดเชียงราย ตอบโจทย์ได้เต็มร้อยกับบรรยากาศรีสอร์ทหรูหรารายล้อมด้วยภูเขาและป่าสีเขียว พร้อมความรู้สึกฟิน ๆ ในยามเช้าหน้าระเบียงห้องพักที่ปกคลุมไปด้วยหมอกขาว

ที่นี่เปิดโซน "บ้านสักทองวิลล่า" จำนวน 1 หลัง พื้นที่ใช้สอยกว่า 560 ตารางเมตร มี 5 ห้องนอน สำหรับนักท่องเที่ยวเข้ากักตัว 14 วัน ก่อนที่จะสามารถออกเดินทางท่องเที่ยวต่อในจังหวัดเชียงรายให้หนำใจ โดยเฉพาะวัดร่องขุ่นที่อยู่ห่างจากรีสอร์ทด้วยการขับรถไปเพียง 5 นาที หรือจะไปสวนแม่ฟ้าหลวงก็ไปถึงได้ภายใน 10 นาที

สำหรับเชียงรายเป็นเมืองรองที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากมายน่าไปแอ่วให้ม่วนใจ อาทิ ภูชี้ฟ้า ภูชี้ดาว ดอยผาตั้ง ไร่บุญรอดหรือสิงห์ปาร์ค ไร่ชาฉุยฟง วัดร่องขุ่น บ้านดำ วัดร่องเสือเต้น ฯลฯ

SAII LAGUNA PHUKET RESORTS
กักตัวริมหาด นอนฟังเสียงคลื่นในเกาะภูเก็ต

บรรยากาศเงียบสงบสุดรื่นรมย์ริมหาดบางเทา ท่ามกลางบ้านพักที่โดดเด่นด้วยสถาปัตยกรรมและการออกแบบผสมผสานความเป็นไทยร่วมสมัยของ "ทราย ลากูน่า ภูเก็ต รีสอร์ท (SAii Laguna Phuket Resorts)" เป็นเอกลักษณ์สำคัญที่ทำให้รีสอร์ทแห่งนี้กลายเป็น ALQ อีกแห่งที่อยากแนะนำให้มากักตัวนอนฟังเสียงคลื่น ชาร์จพลังงานชีวิตให้เต็มร้อย

โซนห้องพักสำหรับการกักตัวอยู่ในทัศนียภาพธรรมชาติของลากูนวิว ดื่มด่ำสายลมแสงแดด และวิวทะเลสาบ บรรยากาศเงียบสงบด้วยพื้นที่ใช้สอยกว้างขวาง โปร่งสบาย มีระเบียงส่วนตัวและพื้นที่พักผ่อนแยกออกเป็นสัดส่วน มีอ่างอาบน้ำในห้องพักให้แช่ตัวผ่อนคลายความเครียด

ทราย ลากูน่า ภูเก็ต รีสอร์ท ใกล้แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมสำคัญ ๆ ของเมืองภูเก็ต ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาพระแทว แหลมสิงห์ วัดศรีสุนทร อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี - ท้าวศรีสุนทร ฯลฯ หลังกักตัวแล้วขับรถออกไปเช็กอินโดยใช้เวลาไม่นานจากที่พัก

ภาพ : Facebook The Spa Resort Samui

THE SPA RESORTS
กักตัวในรีสอร์ทเพื่อสุขภาพกลางเกาะสมุย

"เดอะ สปา รีสอร์ท เกาะสมุย (The Spa Resort Samui)" เป็นบูทีครีสอร์ทเพื่อสุขภาพสำหรับการเดินทางมาบำบัดร่างกายและจิตใจท่ามกลางธรรมชาติบนเนินเขาที่มองเห็นหาดละไมในเกาะสมุย เกาะสวรรค์กลางอ่าวไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหมุดหมายการเดินทางได้ทุกฤดูกาลที่จะทำให้ทุกคนทิ้งความกังวลและความเครียดไว้เบื้องหลังเพื่อการพักผ่อน ณ รีสอร์ทกลางเกาะแห่งนี้

สำหรับบ้านพักในพื้นที่กักตัวของที่นี่เป็นโซน The Spa Village ซึ่งเป็นบ้านพักสไตล์เรือนไทยร่วมสมัยบรรยากาศเงียบสงบส่วนตัวบนภูเขาพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ไฮไลต์ของเดอะ สปา รีสอร์ท สมุย คือโปรแกรมบำบัดต่าง ๆ ที่จัดเป็นแพ็กเกจรวมกับห้องพัก แต่จะสามารถใช้บริการได้หลังจากกักตัวครบ 14 วันแล้ว ขอแนะนำโปรแกรมยอดนิยม "Detoxification" ช่วยล้างพิษสะสมในร่างกาย พร้อมกับชำระจิตใจโดยไปไหว้พระที่วัดพระใหญ่ซึ่งประดิษฐานองค์พระพุทธรูปปางมารวิชัยองค์ใหญ่ที่สุดของภาคใต้

เรื่อง : ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน

MUST READ

ปรับตัวด้วยปัญญาฝ่าวิกฤตไวรัส

โควิด 19 ทำให้ทุกคนต้องปรับตัว แต่จะทำอย่างไรให้การปรับตัวนั้นได้ผลลัพธ์ที่ตอบโจทย์กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา Library & Archives ฉบับนี้จึงขอแนะนำหนังสือ 3 เล่มที่จะพาคุณไปรู้จักกับไวรัส ชวนกันก้าวข้ามวิกฤตที่เกิดขึ้นด้วยปัญญา และรับมือกับสิ่งที่ต้องพบเจอในอนาคต

ไวรัส อาวุธลับจักรวาล

โดย ทันตแพทย์สม สุจีรา

ในวันที่ทั่วโลกกำลังเผชิญกับโรคระบาดที่รุนแรงที่สุดในรอบศตวรรษ จนนำมาสู่วิกฤตด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจและสังคม หนังสือเล่มนี้จะพาไปทำความรู้จักกับธรรมชาติของไวรัสที่หลับใหลซ่อนตัวอยู่ในหลากหลายสภาวะเพื่อรอวันออกมาแสดงอิทธิฤทธิ์ โดยกิจกรรมและพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ล้วนแต่เป็นชนวนที่ปลุกให้ไวรัสตื่นจากภาวะจำศีล นอกจากมิติเชิงวิทยาศาสตร์ ผู้เขียนยังชวนมองถึงผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัส โดยเฉพาะไวรัสโรคโควิด 19 ที่ส่งผลกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนอย่างมหาศาล

ปัญญา (ฝ่า) วิกฤติ

โดย ภิญโญ ไตรสุริยธรรมา

หนึ่งในหนังสือจากซีรีส์ "ปัญญา" ที่ชวนผู้อ่านมองย้อนอดีตจากสายตาปัจจุบัน ผ่านเส้นทางประวัติศาสตร์ไทยสลับกับเหตุการณ์สำคัญของโลก เพื่อทำความเข้าใจธรรมชาติของ "วิกฤต" และ "มหาวิกฤต" ที่เคยเกิดขึ้น ชวนคิด ชวนมองเหตุปัจจัย เงื่อนไข ข้อจำกัดที่ล้วนเป็นองค์ประกอบให้บุคคลสำคัญในแต่ละเหตุการณ์ คิดและตัดสินใจเลือกวิธีรับมือกับวิกฤตที่เผชิญอยู่ จนนำมาสู่ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลงชีวิตตนเองและผู้คนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยกระตุ้นเตือนให้เห็นปัญญาสำคัญที่ผู้คนต้องการในยามวิกฤตที่มีทั้งโอกาส อันตราย และความท้าทายรออยู่ เหมาะกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับวิกฤตโควิด 19

กระชากเปลี่ยนอนาคต : วิเคราะห์ปฏิวัติโควิด

โดย ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

เมื่อโควิด 19 เข้ามาปฏิวัติโลกให้เข้าสู่ความปกติใหม่ในแทบทุกด้าน การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้พร้อมรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้สามารถใช้ชีวิตภายใต้บริบทใหม่ได้อย่างราบรื่น โดยความปกติใหม่นี้ไม่ใช่เพียงรูปแบบการใช้ชีวิตที่พลิกโฉมไป แต่ยังหมายถึงโอกาสที่มนุษยชาติจะต้องเผชิญกับโรคระบาดอย่างต่อเนื่อง หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอแนวโน้มความปกติใหม่หลังยุคโควิด 19 ที่จะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ถึง 13 ด้าน รวบรวมข้อเสนอแนะในการรับมือกับการแพร่ระบาด รวมทั้งชี้ให้เห็นโอกาสที่ซ่อนอยู่ในวิกฤต เพื่อเป็นแนวทางรับมือกับสถานการณ์ในปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

สามารถอ่านหนังสือทั้ง 3 เล่มได้ที่ห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารแห่งประเทศไทย

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ร่วมตอบแบบสอบถามออนไลน์ BOT พระสยาม MAGAZINE Survey 2564 รายชื่อผู้โชคดีได้รับรางวัล

1. คุณสุริศักดิ์ หุณฑสาร
2. คุณรัชกฤช ธัญจรัสพร
3. คุณสุกิจ ทัศนวิจิตรวงศ์
4. คุณศุภกร โกมุทานนท์
5. คุณอารีย์ ทองเดช
6. คุณธงชัย วีระเลิศมงคล
7. คุณรังสรรค์ พวงปราง
8. คุณกัญญารัตน์ ด้วงสีเกาะ
9. คุณพิสิษฐ์ วีระสมบูรณ์ศิลป์
10. คุณแสงดาว แก้วสว่าง
11. คุณธีรศักดิ์ สิงห์บุตร
12. คุณครรชิต แก้วเจริญ
13. คุณอรรณพ ล้อมสวัสดิ์
14. คุณอุไรวรรณ พรมทองแก้ว
15. คุณธนิศร ภูศรีตระกูล
16. คุณประธาน จิวจินดา
17. คุณกมลธร ฤทธิรงค์
18. คุณนำพงศ์ สุขสบาย
19. คุณสมภูมิ สังวรดี
20. คุณมนัส เนื่องดุลยศักดิ์
21. คุณธำรง อุ่นสินมั่น
22. คุณพิเชษฐ์ ประทุมเกษร์
23. คุณชัชวัฏ พิพัฒนาบูรณ์
24. คุณดุลเลิศ บาโรส
25. คุณชญธร ภัสธีร์
26. คุณสมบูรณ์ คูวัฒนสุชาติ
27. คุณนวลฉวี วัฒนวินิน
28. คุณจรินทร์ เรือนแก้ว
29. คุณนภา จินดาชริน
30. คุณสุปาณี กาญจนัษฐายี
31. คุณเสนีย์ศิริ ศิริวัฒนกุล
32. คุณประสิทธิ์ ตันวิเชียรศรี
33. คุณวิชชุตา แสงอุทัย
34. ส.อ. ธวัชชัย ชายด่าน
35. คุณตรีทิพย์ ลือสิริพงศ์
36. คุณสมชัย จรัสแสงสกุล
37. คุณเพ็ญศรี คลายบุตร
38. คุณสุดารัตน์ ลิมปิชัชวาลย์
39. คุณลภัสรดา วาสนาสุข
40. คุณเสรี ทองสถิตย์
41. คุณพันธศักดิ์ ลี้ถาวร
42. คุณชญานุช วศินสังวร
43. คุณจิราวรรณ ปานสีทา
44. คุณวราภรณ์ อาภัสระวิโรจน์
45. จ่าเอก ไชยากร จันทร์คลาย
46. คุณวรรณวิมล ชูศูนย์
47. คุณพรรษพล นียรัตนารักษ์
48. คุณมีนา คงสมบูรณ์
49. คุณกัญญ์กนิษฐ์ ภวนะเจริญสุข
50. คุณขวัญชนก ระมิงค์วงศ์
51. คุณภคมน ศุขศานต์
52. คุณวิชาญ จันทร์สอน
53. คุณกัลยา ฉายากรณ์ศิริ
54. คุณอรยาณี ชัยชมภู
55. คุณสุรศักดิ์ สุพรรณพงศ์
56. คุณตรัยรงค์ ทองวิโรจน์
57. คุณศศิกาญจน์ สนิทวงศ์ชัย
58. คุณสุภัค จันทร์โภชพลภัค
59. คุณนรวีร์ พุ่มจันทร์
60. คุณจุมพล พิชวงศ์
61. คุณอุมา ทวีลาภ
62. คุณธนิตย์ พลายมาศ
63. คุณเมธี เศรษฐไพบูลย์
64. คุณธนสรรค์ ธีระประโภชน์ภาณุ
65. คุณธีระพงษ์ คนยืน
66. คุณสวัสดิ์ นาคมีศรี
67. คุณธีรพร เรืองวงศ์
68. คุณเกรียงไกร เลิศโภคานนท์
69. คุณกฤษชัช อุนะรัตน์
70. คุณศิริพร วีรศักดิ์วงศ์
71. คุณศศิธร เจริญสิทธิ์
72. คุณอัฉราวรรณ ธรรมนิยาม
73. คุณศิรพัชร์ ไวเกษตรกรณ์
74. คุณสังวร บุญราษฎร์
75. คุณจรุง มีทิม
76. คุณจุฑามาส สุขประสบโชค
77. คุณธัญธารีย์ พิชิตกุลพันธ์
78. นพ.บุญเทียม พิทักษ์ดำรงกิจ
79. คุณวิจักขณ์ เศรษฐบุตร
80. คุณประพจน์ ปรีดาวรานนท์
81. คุณสุวิไล โฆษิตธนางกูร
82. คุณอัญมณี กาญจนสุทธิแสง
83. คุณกุลนารี ธรรมโชติดำรง
84. คุณศรีชัย กมลจินต์เจริญ
85. คุณฐานิกา เชื้อปราง
86. คุณดนยา กุลภาณุรัตน์
87. คุณสุรไท รัชตะนาวิน
88. คุณกฤษฎา พุ่มสิริโรจน์
89. คุณมณีรัตน์ ศรีเสาวชาติ
90. พ.อ.อ. วรพัทธ์ พุทธิกาญจนากีรติ
91. คุณพัทธ์ธีรา รักษ์เวชปกรณ์
92. คุณวัชรฉัตร พงศ์วานิช
93. คุณศุภชัย หวังพงษ์
94. คุณสุวิชา ชนิตรนันต์
95. คุณสิริญญา สิริทิวากร
96. คุณภาณุวัฒน์ ชัยสถาพร
97. คุณวรรณพิม จรัสแสงสกุล
98. คุณวิโรจน์ อุบลเลิศ
99. คุณฤทัยรัตน์ สวนหมาก
100. คุณณัฐญา วิศวะกุล

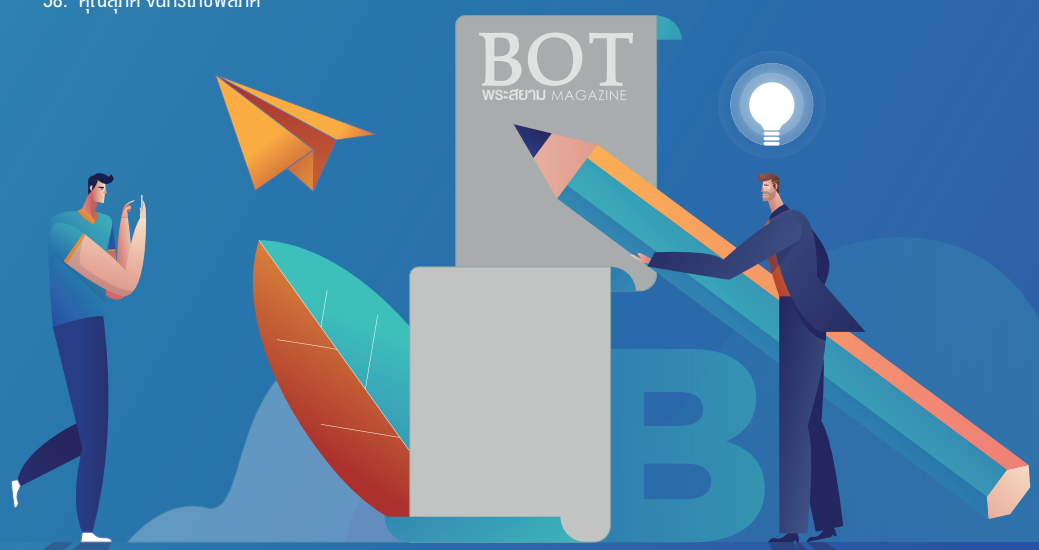

กองบรรณาธิการได้จัดส่งของรางวัลให้ตามชื่อ - ที่อยู่ ที่ได้กรอกไว้ในแบบสอบถาม BOT พระสยาม MAGAZINE Survey 2564

ธนาคารแห่งประเทศไทย